

310304

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 91

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ డిసెంబరు నెల 9-వ తేది శనివారము

No. 210

సంపుటము 5

చుండు తి నా చు నం క త్త ర ము, మార్గశిరమాస బహుళ పంచమి 9.

సంచిక 2000



అమృతాంజనము అన్ని



నొవ్వులకు మంచిమందు



అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10 0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్నినొవ్వులకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశబ్దమూదినిగల మాయమందుగాను, సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసముగలుగదుఅమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

వెలసరసము!

క్యాటలాగుయినాం!!

మతింపు అదికము!!!

అభరణముల రాత్రి



మా పరిశ్రమశాలలో తయారగు పువ్వురాగ, కమలములు, వైక్రాంతములు యిమిలేషను కేంపులు, నీలము, పచ్చలు, తెలుపురాళ్లు, గ్రానైట్ రాళ్ళిన్ని ల తీర్చి గారంటిగా పంపబడును. సకలచూచి తృప్తిలేనిచో పార్శ్వమును పువ్వుకొన్న మూలములలోపల వాపసు పంపిన పైకం తెరిగి పంపెదము.

పి. గోపాలస్వామి కెట్టి అన్ డు సన్, 783 ధర్మరాజులగుడివీధి సెంతామన్ హాంటు పోస్టు.

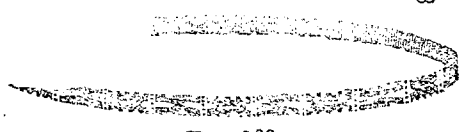
P. Gopalswamy Chetty & Son, 783, Darmaraja Covil Street Saint Thomasmount P. O

నగలు! మిగుల చక్కదనమైన పనితనము!! వెల సులభము!!! మోసమనుభయమే లేదు.

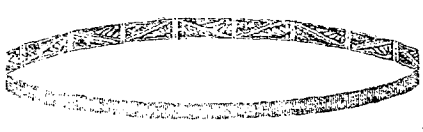
గమనింపు: మా వద్దనుండి తీసిన ఏకగయైనను ఎప్పుడు వాపసు చేసినప్పటికిన్ని అప్పుడు దానికి దిగున కిరబాచిట్లు క్రయమును వాపసు చేసెదము

గట్టి బంగారుగాజులు జత

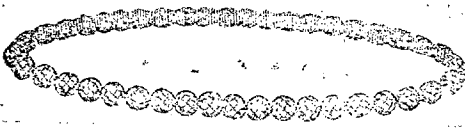
గట్టి బంగారు ఉంగరములు



నెం. 102.



నెం. 105.



నెం. 103.



నెం. 104.



నెం. 1.

ధర. రూ. 7-5-0.

వాపసు వైకము రూ. 5-0-0 వాపసు వైకము రూ. 4-8-0 వాపసు వైకము రూ. 5-0-0 బంగారు బత్తానులు.



నెం. 3.

ధర. రూ. 6-8-0.

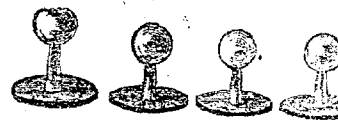


నెం. 2.

ధర. రూ. 7-8-0.

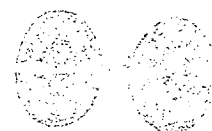
4 1/2	అంగులము నుట్టుకొలత	రూ. 18-0-0	జత 1-కి	వాపసు వైకము రూ. 12-0-0
6	"	రూ. 20-0-0	"	" రూ. 14-0-0
6 1/2	"	రూ. 22-0-0	"	" రూ. 16-0-0
5	"	రూ. 24-0-0	"	" రూ. 18-0-0
6 1/2	"	రూ. 26-0-0	"	" రూ. 20-0-0
7	"	రూ. 28-0-0	"	" రూ. 22-0-0

రాళ్లు చెక్కిన బంగారు ఉంగరములు



నెం. 281.

సెల్ 1-కి ధర రూ. 7-8-0 వాపసు వైకము రూ. 5-0-0



నెం. 282.

జత 1-కి రూ. 9-8-0 వాపసు వైకము రూ. 6-0-0

రాళ్లు చెక్కిన బంగారు దుద్దులు జత



నెం. 52.



నెం. 51.



నెం. 53

చట్టకంపు	ధర రూ. 27-8-0	వాపసు వైకము రూ. 17-8-0
శ్రవ్యకాము	రూ. 25-0-0	" రూ. 17-8-0

(పెలిగో నెం 1048)



నెం. 1.

నెం 1 పువ్వురాగములు ధర రూ. 25-0-0 వాపసు వైకము రూ. 15-0-0



నెం. 61.

రూ. 39-0-0 వాపసు వైకము రూ. 25-0-0

నెం 2 పువ్వురాగములు ధర రూ. 40-0-0 వాపసు వైకము రూ. 25-0-0

చట్టకంపు ధర రూ. 50-0-0 వాపసు వైకము రూ. 32-8-0

హీరాలాల్ అండు మోతీలాల్ ఛాన్సి నగలవర్తకులు, నెం 126 సాహుకారువేట, హ

నిర్ణయ కాలమునకు

నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట వారు లేరని సంజేహమునకును.
మతియు చొక్కపునెండి, ఈరంబంగారము పూచీనిచ్చెదము. యిచ్చును
కేసియో వాపసు తీసుకొనెదము.
సహజంగాను వాగదములు, సాదా జవవిశ్లేష, మల్లెమొగ్గలు,
కంపులెట్టిలా చిన్నవి పెద్దవి అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగానున్నవి.

ఉమ్మడి కామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు.

చై నాబజారు కోట్ల, మద్రాసు.

శ్రీమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి అన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన

భాస్కర రామాయణం రూ 4-0-0

ఎ. కల్లన్ సెట్టి అన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగ్సు, చై నాబజారుకోట్ల, మద్రాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

ఉమ్మడి కామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ వారిచే

నానాభిముఖ రివల్యూషన్ ఆరులేక విడుదలయ్యెను

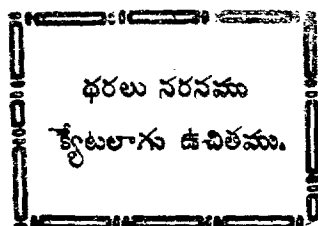
(8038)

క్ర.నం.

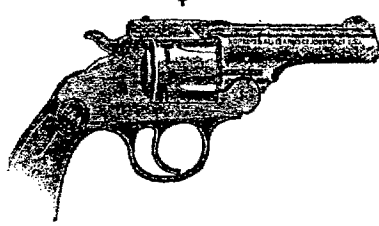
[స్థాపితము 1913 సం



గొడ పెంబరు.



ధరలు నరనము
కేటలాగు ఉచితము.



కాశీ-శివ, 34, 35 అంగుళములలో పొరకును.

శివ. 35 అంగుళములలో పొరకును.

ఉమ్మడి. వి. రామాయణం శెట్టి అండ్ కంపెనీ, నెం. 286, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.
మొదల 115 పటములున్నవి.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏక కాలమున కొనువారికి రూప ౧౧ ౦ ౦	
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦
యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦
శ్రీరామ కాలనిర్ణయము	౦ ౪ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండ్ కో., ఆనందముద్రకాలయము, మద్రాసు.

(1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office:—Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore.

(The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management.

Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year for every one Lakh of fully paid up Bonds.

HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000

WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING

LOANS AT MODERATE INTEREST.

OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE

BEING AUTOMATICALLY PROTECTED.

FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED.

Management is Conducted on Strictest Economic Principles.

WANTED.—Influential and Energetic Agents on monthly allowance plus commission on Guaranteed business in unrepresented places.

For further particulars, apply to:—

THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE,
CHIEF AGENTS,
RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.)

Messrs. P. K. RAU & SONS.
CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY,
No. 289, THAMBU CHETTY STREET MADRAS.

జోకర్ క్యారేజి క్లాక్

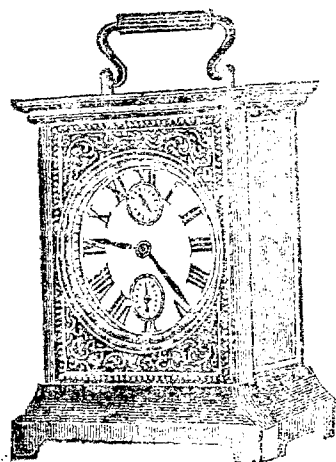
1. ఇది మేల్లెస సామానులచే మిక్కిలి దృఢముగా చేయబడినది.
చాలకాలమునకు పనిచేయును. కాలమును మిక్కిలి సరిగా తెలుపును.
పెద్ద గడియారములవలెనే గంటలు, అర్ధగంటలు కొట్టును. మిక్కిలి
అందమైన గడియారము. ప్రతి గడియారమును పంపుటకు మునుపు
బాగుగా పరీక్ష చేసి పంపబడును. ధర 1-కి రు. 15-0-0

2. జర్మనీ అగ్రరమ్ టైమింగ్స్ సరియైన కాలమునుచూపును. కావ
లసినప్పుడు అలారము కొట్టును. ధర 1-కి రు. 5-8-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,

గడియారము వ్యాపారములు, తపాలపెట్టె నెం 35, మద్రాసు.



మీరు ఇది చనువకుంటిరా!!

(858)

ఇనుపకమ్మలు, చట్టములు, చదరములు, విల్లుచట్టములు
మేకులు, ఇనుపరేకులు, కళాయిరేకులు, ఇనుపగొట్టములు, కళా
యిగొట్టములు, డోర్బారేకులు, సీసపుట్టములు, రేకులు మొదలైన
ఉక్కు, ఇనుముసామానులన్నీ, చేతిమాక్కు, నెచురేటు స్క్రూ,
సీమెంటున్నీ, మిల్లుసామగ్రిలన్నీ మావద్ద నమ్మకముగాను,
సరసముగాను చిక్కుచున్నప్పుడు వేరే చోటుకు పోవుట ఏల!

ఒకసారి కొని చూచి తారతమ్యము గనగొనడు!

ఆర్. ఆర్. ఎలిరాజులు & కంపెనీ,

Post Box } నెం 4 రు ఎర్రబాలు శెట్టిపేథి,
No. 1417 } బాక్సిపోసు, మద్రాసు.

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు
వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి

సుఖజీవిత వహ్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము
నకు వ్రాయవలెను. (8395)

ఈ పుస్తకములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta


డయబిస్

మిక్కిలి పనికి వచ్చునది

అతిమూలము ఎంతకాలమునుండి యుండి
నను, ఈడయబిస్ పోగొట్టును. నేటికిని గొప్పవై
ద్యులచేతను పొగడబడుచున్నట్టియు, అనాదిప్రసిద్ధ
ముగ సిద్ధేశమునందు దొరకుచుండెడి యమూల్య
ములైనట్టియు, స్వచ్ఛము లైనట్టియు మూలికలతో
ను, దినుసులతోను వైద్యశాస్త్రానుసారముగ చేయ
బడినది. దీనిని కొంచెముపయోగించిన మూల
మునకు వెడలు పర్యాయములసంఖ్య
మూలములోని తీపి పరిమాణమును
ఈ మందునే మరికొంతకాలము తీసికొనును
మంచియారోగ్యము కలుగును. సీసా

శ్రీకృష్ణన్ బ్రదర్స్

323, తంబు శెట్టిపేథి, మ.



SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free.
L. H. SELLER, D. Santa (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for
functional weakness, Loss of Manhood,
etc. No irritation, no discolouring, no
bad smell. Particulars free. Correspon-
dence as usual.
HEALTH HOME, D. Santa (Bengal).

క్యాలెండర్లు 1923

అ॥ 3+2 పైజాన ఆర్టుపేషరుమీద 90
మంది దేశనాయకులు, మధ్యభారత మూత కిరీ
టము ధరించినట్లు అందమయిన రంగులతో
ముద్రించబడినవి. కాపీ 18 0-12-0 వర్తకులకు,
యేజంట్లకు మంచికమిషను యిచ్చెదము. వివర
ములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 434

స్వదేశీస్టోర్సు 82 చై నాబజారు, మద్రాసు.

త్వరవదుడు!

కొద్ది టిక్కెట్లు మాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ. మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

అదృశ్యాలా! కృష్ణజిల్లా ఏలూరు వెద్దెబజారులో జునిసిపల్ నె 143 రగల సాస్పాన్స్ కమిటీ సభ్యులతో నేను 1918 సంవత్సరంలో కట్టించిన రేడంతస్తులు గలిన సామేడను ఉద్ధరించుటకు ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియ పరచినదిగా లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తిమైన వెంటనే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేదము, లాటరీ వేయవిధానమును, తప్పిలుగా ముందు యాప్తికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురపరచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, వెద్దెబజారుల వర్గముల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. ఈ టిక్కెట్లకల్ల వసులయ్యే సామ్యులో ఏజిల్ల కమిషనరుగై రా ఖర్చులుపోను మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి అయ్యే వరకుంకము యెలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతరము దీక్షికోనబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాలు వగైరా అస్యక్రాంతము చేసి చేసియుండలేదు. సదరు మేడకు ఎవరినెల్ల యేకగాదాబరచివా సా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి యీ మేడవాక్కును స్థిరపరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో వైషమ్యంతో క్రమమైన వస్త్రాభరణ వ్రాయించుకొని యెలూరు సమురజ స్ట్రోరు అఫీసులో రివ్యూ చేయించుకొనవలయును. అందుకు సావధనున్న టైటిల్ డిప్యూ యెన్ఫోర్స్ మెంట్ కమిషనరుగై రాలు రివ్యూరీ కాలముందు యిచ్చి అర్హి స్వాధీన పరచబడును. 5 టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆడగ్గును స్వచ్ఛముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లచో సాపేర మనియార్డుల చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటలతో జరిపించబడును. 6. పది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనుపారికి ఒకటి టిక్కెట్లు కమిషనుగా యియ్యబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపిణీ జవాబు యియ్యబడదు.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణజిల్లా.

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(బ్రహ్మజ్యో రత్నావళి 920 పుట)

ఇది అయ్యుచ్చేద వాక్యములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు కుద్ధిచేసిన రహస్యము, బంగారము, కత్తె, వచ్చుకర్మాదులు మొదలగు నిలవగల వ్రహ్మములు చేరియున్నది. ప్రతి గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్వహించుచు మనకి తమకు చేయవలయున్నది. కో॥ కృష్ణాచార్యవర్యులతో నకకాచిద్విద్యుడ్యతే । మేధావీరు కాంతిజనక కామోద్భవస్వరూపా! బుద్ధిని, అయ్యుచ్చేదమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంతినిచ్చును. హేమ్యుగ భాకులృప్తిచేసి కామోద్భవమును పొందును. అతిమాత్రము, మేధ, సుఖకోగములు, మొదలగు భాకుమేధకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ నుకలు. ఉపయోగించువిధానము ముందులో బంపబడును. మొ 25 మార్గాలు రూ 5-0-0

అంగ్రజయుచ్చేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసులైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు అచంట లక్ష్మీనతి బి. డి., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే సాపించబడినది.

వమైన: 19 హెరోడ్డు మాయుకోడు, మద్రాసు. స్థితినిక తయారయ్యెదిన కాశ్రియకొవధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మోసాసపుమందుల వలనను, ఇతరులుకూడ ఇజ్జెమో స్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుడు.

వీణ: (1) 149, హెరోడ్డు తిరువళిక్కేణి మద్రాసు, (2) హెరోడ్డు, తిరువతి, (3) 402, టంకశాలపీధి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట-మద్రాసు.

వజ్రము కంపెనీవారి ప్రత్యేకపు బొవడములు

ఈ క్రింద వెలుపబడిన బొవడములు శరీరకాశ్రమమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాశ్రుజ్ఞులచే కాశ్రుపరిశోధనాసాతము యొక్కరపబడినది. మా బొవడముల తయారజేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల వెద్దె ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు పుత్రకాశ్రుప్రకారము, రసాయన కాశ్రు ప్రకారము, భూ తత్వముగుండ నూడ పరిశుడయబడును. అచట బి. పి. స్టాండర్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలది తయారగును. కావున యీ బొవడములు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప వక్కరలేదు.

డాక్టరు యిస్టన్న సిరపు

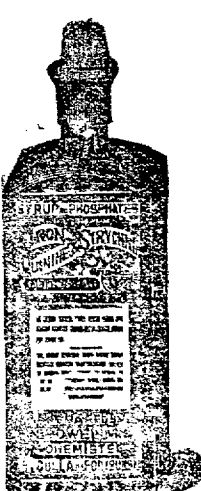
సిరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటస్ కాంపొండు క్విన్సెను యెట్స్క్వియా ఈసిరపు డాక్టరు యిస్టన్నపద్ధతి ననుసరించి విరహఫాస్ఫేటులు, క్వివా, స్క్వియా లు కన్నియుజేసి దివ్యముగ తయారు జేయబడినది. ఈ బొవడము అతిఉష్ణప్రజేములోగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక జేకహబాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యబొవడము. మొ వెద్దె బుడ్డి రు 2-8-0 మిడియ నైజా బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి క లు పు డ్డు

ఇది విరక, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు కుళముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడల్ఫియా యెద్దర్డు పారిషు గారు చేసిన పాల్స్ ప్రకారము తయారుకాబడినది. ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోగము. దుచిచానండును మంచిక వృద్ధిగావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును. వెద్దెనైజా బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియం రు 1-0-0, చిన్ననైజా 10 అణాలు.

వజ్రము కంపెనీవారి సరుకులకు మూ ముందులను వినియోగించు వ్రాయును.

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.



రు 500-లు ప్రథమబహుమానము జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

30-4-23 తేదీని జరుగును

కడు గులభము. ఫల వర్ధిలము. ఈ బహుమానముల కొరకు అక్షరజ్ఞానముగల పృథివీవాడును ప్రముఖముచేతనవచ్చును. ఈ పరీక్షకు స్త్రీలును, పురుషులును కూడ దోఖాస్తు లను చేయవచ్చును ఎవరియిందో వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్ష ప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును ముఖ్యము జ్యోతిషనిలయమునంది మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొని ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథ ముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నిండి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు. ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రు 116-0-0 ఇట్లన్ని 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నిశుమములు, పరీక్షవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగట్టాలు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేక నందిచే కొని యాడవడినది. ఒక్కతరి కెల రు 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరుకామాట వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రకటన జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

Advertisement for 'Kuttakuttalu' (కత్తకత్తలు) medicine, listing its benefits and price.

Advertisement for 'Vanaspathi Saraswathi' (వనాపధిసరస్వతి) medicine, listing its benefits and price.

Advertisement for 'Murali Chandra Namam' (మలయచందనము) medicine, listing its benefits and price.

Advertisement for 'Ratna Purusha Leha' (రత్న పురుష లేహ్యం) medicine, listing its benefits and price.

Advertisement for 'Mia Jha' (మీ జా) medicine, listing its benefits and price.

మంచితరుణము! ఆంధ్ర పత్రిక త్వరపడుదు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి ల. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

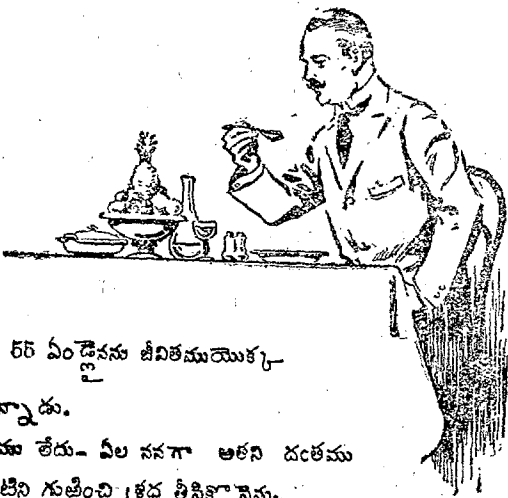
మా యేజంటవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చపడనేరవు

పోస్టు ఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

55వ ఏటను కూడ చక్కగా
భుజించుటకు మంచి దంత
పట్టుత్వము గలిగియుండుట



ప్రతి మంచి ఆరోగ్యమును గలిగియున్నాడు. 55 ఏండ్లను జీవితముయొక్క

పొఖ్యమును చక్కగా ఆనుభవించుచున్నాడు.

ఇతనికి మంచి ఆకలి గలదు. జీర్ణ క్రికే లోపము లేదు. ఏల ననగా అతని దంతము

మంచి దంతము లుండిన మంచి ఆరోగ్య ముండును. వ్యాధిగల నోరువలన బాధ

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు నేటినుండియే ప్రయత్నింపుము. ప్రతి భోజనమునకు

దంతములు అడుటకు కారణభూతమైనట్టి పొచిని పోగొట్టును. దానియొక్క

మిథునాగము లేవనగా-నోటిని కుద్రపరచును, వ్యాధిని రానియక ఆటంకపరచుటకై

(ఏక)

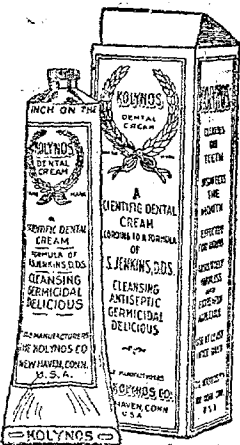
KOLYNOS

డెన్టల్ క్రిమ్.

ఒక మాత్రన ఏర్పాటు



మేలైన కొలిసాన్ పండ్లపాడికి మంచి
ప్రాకృతిక ఆవశ్యముగా నుండవలెను.
గనక నే కట్టుబడిన మాత్ర కనిపెట్టుబడినది.
కట్టుబడిన మాత్ర పడిపోదు. అది గొట్టుముచు
కట్టుబడి యున్నది. కాలహరణము లేదు.
క్రిము కూడ చెడిపోదు.



THE KOLYNOS COMPANY
New Haven, Conn., U.S.A.

Representatives for India:

MULLER & PHIPPS (INDIA) Limited

Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon



మా త్ర కో క వ్యా ధు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL

(యూరిసోల్)

లను రోగమును బాదుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 వాడవరకు ఉపయోగించిన చూడును

అన్ని ముండుల పాత్రులందు, లుకర దుకాణములందు విక్రయమునకు వుండును.

ప్రాప్యము కావలసినవారు ఈ దినుష వినియోగమునకు ప్రాయశః

C. I. Men & Co. 46, Singaracha Street, Madras

తెలము - తామర, తిరు, గజికి మంచిది

తెలము పూతినాకకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు
1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిప్లో. మదరాసు.

వివేచన

శిలాజతురసాయనము
ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

రోగకారములను బట్టి వాత-పిత-కఫ-వైరసులను సమానావధానమున దుంచి ఎట్టి రోగమైనను ఏ వస్తువున గల వారికైనను రానివ్వకుండా సుఖముగ చిరకాలమువరకు జీవించజేయును. కనుక క్ష-కుక్రూడిధాతువులను కుద్రపరచి కృత్రిమమును చేపాచునోజనిత సర్వరోగముల అతిశ్రుముగ బోగొట్టును. ఇదే! జీవించియున్నంతట ఏ రోగమైనను, నిరోధమును దీని నొక సాంధ్యోపశు తప్పుపుచ్చుకొని తీరవలయును. కర్షక దాంభికపు మాటలు గాని, ప్రచురము గాని నూదికాదు. ఇండియాలో ఆ నేటలు పుచ్చుకొని ప్రకటించి తిరిగి కొనుచున్నారు. మీరేల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధుమిత్రులు కలిసి యిప్పుడే వుత్తరము వ్రాసి శిలాజతురసాయనము దబ్బాబు తెప్పించుకొని నేవించువు. రోగరహితములై చిరకాల సుఖమునుభవించెదను. ఈ డిసెంబరు నెలాఖరువరకు దబ్బాబు రూ. 6-8-0 లు మాత్రము, ఏప్రిల్ దబ్బాబు రూ. 8-0-0 లు.

నూ విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్స్,
ఆయుర్వేదాష ధాలయము, బరంపురం. గంజాం ఇండియా

ముఖ్య గమనింపు (2042)

మోగ్యుటాపత్రములు

(6) బెనారస్ సిటీలో నుండు, చుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి బహుముద్రానివారికి నాకు అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చింది. ఇప్పుడు నా కావాల్సి లేదు. ఇందుకై వారికి నేన నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమయిన వందనములు చేయుచున్నాను.

రంగూన్

బాబులాల్,

30-6-19

హృదయపూర్వకము.

గొప్ప భగవద్ర! జాతకరత్నము అభిరమ!

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినదేదీ చేక మన్ను గునవి లేక మే సంత త్వర ఫలితములను క్యాల్క్యులేట్ రీడింగ్ లో సహాయుని సంత త్వరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్కర లేకయే తరుంటి తాము వ్రాసికొనవలయు. భనము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మన్ను గు ద్వాదశభావములలో మీ మీ జాత కములను మీరే వ్రాసికొనవలయు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీని వెల రూ. 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 వలయునో జాతకములు సరసమైనభగవత్ పంతులును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము

ఖిరొకోట, విశాఖపట్నం జిల్లా

పాలసగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తి క్షుధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహజహేమములు, మే: పాదలు, వచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదల వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును.

20 రూ॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-5-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిశ్వాస, కాలుతీత, మలబద్ధము, కడు పులా మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డబ్బీ చాలును. 20 రూ॥ డబ్బీ రూ. 1-4-0 వి. పి. 0-5-0

పి. కి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,

(3851-4)

వెంకటేశ్వర స్వామి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఔషధశాల, లి మి సె డ్.

పల్లెటూరు సంకల్పములు కన్యకావరమేళనీ ఉచిత ఔషధశాలయందు ప్రధానవైద్యుడుగా నుండి, అనభవము నడిచిట్టి ఆయుర్వేదభూవణ పండిత యం. దొరస్వామియంగారు పి. కే. పి. సి గారు సామంతులు. వైద్యుడి కద్ద నెం 402 కు భవనమునందున్న మా కాఖిలో వైద్యుడి నియమ వుడిని మిక్కిలిసంతోషముతో నెల్లరకును ఇరుముండుగా నెలపుచున్నాము. గాన వలయువారు మా మిలువీధి కాఖికి ప్రతిదినము ఉదయము 8 గంటలనుండి 10 గంటల వరకుగా వెళ్లి మంచిదిక్కిన బడయవచ్చును.

మొసపటోమియా - బ్రిటిషుపాలన

అరబ్బుల యువనవృత్తము

బ్రిటిషుపాలనకు వదలిపోవలెను

మొసపటోమియా ఫిలిప్పైను మొసపటోమియా యందు రెండు వర్షాలుగా భిన్నమై ప్రాంతములను "దెయిలీ మొసపటోమియా" పత్రికయందు ప్రచురించు అందువలె ప్రాంతిక ఇట్లు ప్రాంతములందు బ్రిటిషుపాలనకు వ్యతిరేకముగా కేంద్రము, స్త్రీ శిశువుల కేంద్రము కొంతగానియు నుపయోగములేని శాస్త్రములను బ్రిటిషు పాలన తీవ్రముగా 760000 సంవత్సరముల వచ్చియున్నది. ఈ యంచనా ఇంకను చాలావరకు ముగియలేదు కావున భిన్న ప్రాంతము, కొంతగానివారు మరెవరికీ ప్రాంతములను తీరగ బాటానియానుండి-ఇట్టివి సామాన్యము - ఈమొత్తములకు ముగిసినవారును మానవ్యము. మొసపటోమియాను గూర్చి ఫిలిప్పైను దెయిలీ విషయములు చాలావరకు ముగియలేదు. ఇందు వలన, కొంతగాని ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణ పరాజయము వైదొలగియున్నది.

బాగ్దాద్ నందు నామమాత్రపు "రాజు"

బాగ్దాదు రాజుగా నామమాత్రము నియమించి బ్రిటిషు పాలనకు వ్యతిరేకముగా అరబ్బుల యువనవృత్తములను ప్రభుత్వములకు వచ్చుచున్నది. మొసపటోమియా ప్రభుత్వము దును విడిచియుని కమరాజుగానుండు కంగీకరింపలేదు. బాగ్దాదు రాజుగాని ఆరబ్బుల యువనవృత్తములను నమ్ముటలేదు.

బ్రిటిషు పాలన ప్రస్తుత స్వరూపము లన క్రింద ప్రజలు తమ వ్యవహారములను దామర చక్కచెట్టుకొన వలెనని ఒక వైపున దెయిలీ తిరిగి మరెవరికీ వైపున దామర ఆనూకూలము భంగపరచుచు రెండు వర్షములు పరిపాలన మొనర్చిన తరువాత నిష్పాదు మొసపటోమియా ప్రభుత్వము దాదాపు దివాళానికి వచ్చెను. కొంతగానివారు మానవ్యములను. ఆదాయ అంచనాపట్టికలను ఆదాయము క్రమములకు తెలియజేయునగునని. వన్నుల కనులు కేసులు కట్టించుచుండెను.

బాంబుల విమానములు - వన్నుల వసూలు

జేయుట

మొసపటోమియా పాలనకొరకు బ్రిటిషుపాలన లాగున 80 లక్షల సంవత్సరములలో భౌతిక భాగము విమానదళముల వైపున వచ్చింప బడుచుండెను. చర్చిలుగారి విడిచి భాగముల ప్రకారము మొసపటోమియానుండి గొప్ప విమానదళమును సైనికదళమును సాగించుచుండెను. బాగ్దాదు సమీపమున హిందూలను ఎంతయో భయమువచ్చించి విమాన కార్యాలయమును నిర్మించుచుండెను. ఇటు తమ కిచ్చివేయవలెనని తురుష్కలు గొరుచున్నవనియు, బాగ్దాదునుండి దిపోలు సాపేక్షములను చూడెను.

మొసపటోమియా వాస్తవ్యులకు స్వతంత్రమును సంపాదించుటకు విమానదళములను కుదయోగింప బడుచుండెను ?

బ్రిటిషుపాలన బాంబుల విమానములు "ఆనాగరి" జిల్లా లందున్న వసూలుజేయుట కుదయోగింప బడుచుండెనని ఫిలిప్పైను చెలిసిరి. విమానదళముల నిట్టి దుర్వినియోగము మొసపటోమియానుండి తీరవలెనని లింకను గొప్పించెను.

మనము మొసపటోమియా యందుండు ప్రస్తుతము లాభకరమును వాదన నటుంచి, ఇంకను ప్రాథమిక కష్టములను జిత్తుము, స్థిరనివాసులకు గుంపులుగా సంఘాత మొనర్చు జాతులతో నుండినట్టియు మొసపటోమియా యందు వారిను మూలముగా నట్టియు దుస్సహాయభారములతో నుండిన ప్రభుత్వమును సాగించు తెల్లించుచుండెను విషయములను గురింపవలెను. ప్రస్తుత బయల్ పట్ట ప్రజలకులయందు పూర్వ నిర్మించుచున్నందువారికిని, సంఘాత మొనర్చుచు నుదయించుచుండెను జీవితములలో గడపువారికిని ఈ "రాజు"తో గాని మంత్రులతో గాని ఏమి అవునను గలదు. అధికారవర్తనలతోడను బ్రేగిసునది కిర తీరములను ఒకదానికొకటి ఎదురుగా కాగ్యాలముల నిర్మించి కొనియాడు ప్రతిపాటులతోడను వారికెట్టి సంబంధముగలదు? 400 అధికారులును 400 మనుష్యులును గల అరబ్బు పటాలముతో వారికెట్టి సహాయము గావలెనో సామర్థ్య కేటకములను, ఫిరంగులను అచ్చటచ్చట పడచుటను నిలపి పోషించుటవలెనని ఎట్టి లాభముగలదు? విమానదళము మూలముగా వికారప్రదేశములను బానిసత్వమునుండి పరిపాలించు వీలుగలనని తేలికచి చ

బ్రిటిషుపాలన తమ శాంతియును పీశ్యునియుగా (బ్రిటిషు పాలన) లక్షల సంవత్సరముల అనంతము క్రమభంగమునాంపరమని వచ్చెను. మొసపటోమియాను రెండుమాడు దేశములను బ్రిటిషు పాలననుండి పరిపాలించుటకు తగినంతమంది యుద్ధాంగుల కొరకు బ్రిటిషు తన భనము నెందుకు వెచ్చింప వలెను?

మొసపటోమియానుండి ఎట్టిలాభమును రావాలదు. సకాలమునందు గాక ఆకాలమునందు వర్షముగరియును, క్రమసాధనమునకు దెచ్చుట చాల ముఖ్యమని చాలావరకు క్రిగ దెలుపబడెను. నూనెగనులను క్రైస్తవులు, అరబ్బులకులందు, కష్ట సాధ్యముగానూనెగనుల అత్యుత్తమ సంతకము మొసపటోమియా యంతయు భాగ్యసంపదలతోడను, నూనెగనులతోడను నిండి తుల తూనుచున్నది. ఆలాభములకును మన మెక్కడ మే పొందుటకు వీలులేదు.

బ్రిటిషు మొసపటోమియాను వదలవలెను

వైకాంగములన్నియు నిజమైనను సాధ్య, మన మచ్చట నుండుట కనుకయును భరింపజాలము గాన మనము మొసపటోమియాను వదలివేయవలెను. అందులకు నెద్దవెద్ద మొత్తములను బ్రిటిషుపాలనకు భరింపజాలదు. మన మచ్చట నున్నంత కాలమున, ఏమిదయినను సేరి మనము నిద్రనుండి లేచుటకీ, "బాగ్దాదును, విడిచింపుటకు వెంటనే నూతన ప్రభుత్వముల నంపవలె" నను తంతివార్త వచ్చుటకు చాల అవకాశములు కలవు.

మొసపటోమియా యందు నిలవటకు, మనకికలయెడ నెట్టి బాధ్యతయు లేని బాధులగాగారు దెలుపుచుండెను. మొసపటోమియాను వెంటనే కాల్వలకు గలది వేయవలెనని పాదులయెడల ప్రభుత్వములకు కల బాధ్యత గోరుచుండెను.

పాలసానునకు నూడ నిదియేననియును. "యూదుల నాశించు సామంతు" కొరకై ఇంకొక ప్రయత్నములను వెచ్చించుటకు పూర్వము, బ్రిటిషుపాలన కాల్వగవంతులగు నివాసములను ప్రభుత్వమునా తేల్చుట జేయవలెను.

తెనాలి డి. మునసబు కోర్టులో

O. S. 274/1922 (478)

వాది:—దొడ్డపనేని శివయ్య సాగిరాజుకొండ.
ప్రతివాదులు:—1. తోలేటి లక్ష్మీనారాయణ, 2. తోలేటి పేర్రాజు, 3. తోలేటి త్రియంబకం.
వాదికి తోలేటి సీతారామస్వామి (ప్రతివాదుల కండ్రి) 1.6-19 తేదీన వ్రాసియచ్చిన ప్రాసోటు తాలూకు అసలు వాయిదాలు రు 186.2.0 లు కాబట్టుకొనుటకు సదరు హైకోర్టులో దావాతెచ్చి 3 ప్రతివాదికి ఎన్నిపర్యాయములు నోటీసులు చేసినను అందుకుండా చేసినందున కోర్టువారి వుత్తర్వు ప్రకారం 8.1-28 తేదీ నాటికి 3 ప్రతివాదికి యందుమూలముగా వాది కేసును తెలుపుచు అనవరతమున యెడల డివైస్సు చేయుటకు వాయిదా యివ్వబడినందున యందు మూలముగా ప్రయోగచరణమునయినది.

బి. వె. సుబ్రహ్మణ్యం,

తెనాలి, 5.12-22

జడ్జరు.

జయ రఘు వీర సమర్థ !!!

రామకోటి.

ఒక కోటి రామనామములు—సదిసంపుటములు—అర్థ సహారము. శ్రీరామభక్తుల కిది మందిరము. రామభక్తి సామ్రాజ్యము. మిగత వివరముల కీకింది చిరునామాకు వ్రాసి నవో విషయములకు పంపబడును.

మేనేజరు, "రామకోటిభవనము"

కలవంగలం, శేలంజిల్లా

విశాఖపట్టము జిల్లా ము. కోర్టులో

ఓ. ఎస్. నెం 48/22

వాది:—Xరిమెళ్ల కొండమ్మగారు.
ప్రతివాదులు:—Xరిమెళ్ల అన్నపూర్ణ (అన్నయ్యగారి వితంతువు), మరియు ఆలూగురు.
Xరిమెళ్ల వై ప్రతివాది వితంతువుయొక్క యజమానుని కండ్రి, సహోదరులు మున్నగువారితో వ్రాయబడి, రిజిస్టరు చేయబడిన వుత్తరము ననుసరించి వాదికి 1920, 1921 సం॥ 2 వలన పరమలసెక జీవనాంశము వాకి బాబుత్తు విషయమై 9-1-1928 తేదీన వాయిదా చేయబడి యున్నదని ఇందుమూలముగా తెలిసి కొనవలెను.

జి. గురుమూర్తి,

వాది కరవున వకీలు.

వాతావరణ పీఠిక

1922-23 సంవత్సరం డిసెంబరు నెల 9వ తేదీ

వాతావరణ పీఠిక	తేదీ	ఉత్తరము	దక్షిణము	వాయువు	తూర్పు
విశాఖపట్టము	81.2	54.8	...	4.18	7.91
కొత్తూరు	74.2	45.8	...	6.08	1.76
కొత్తూరు	61.0	67.8	...	7.44	1.20
కొత్తూరు	79.7	67.0	...	1.17	0.42
కొత్తూరు	82.8	68.2	...	8.08	1.14
కొత్తూరు	83.7	68.6	...	8.17	0.16
కొత్తూరు	86.0	67.4	...	8.10	0.75
కొత్తూరు	85.3	66.7	...	7.19	0.81
కొత్తూరు	86.1	68.1	...	10.07	4.66
కొత్తూరు	86.1	62.9	...	16.9	8.28
కొత్తూరు	82.2	65.8	...	29.8	10.49
కొత్తూరు	82.2	66.0	...	50.87	28.88
కొత్తూరు	83.0	67.5	...	40.74	12.94
కొత్తూరు	83.8	61.6	...	21.00	7.57
కొత్తూరు	84.8	61.6	...	27.17	16.62
కొత్తూరు	82.9	60.0	...	15.14	4.80
కొత్తూరు	86.1	65.4	...	24.00	11.01
కొత్తూరు	82.1	69.8	...	22.85	8.38
కొత్తూరు	83.8	66.8	...	16.81	2.99
కొత్తూరు	85.1	66.2	...	25.23	11.9
కొత్తూరు	83.8	75.9	...	27.21	4.18
కొత్తూరు	25.4	12.6
కొత్తూరు	81.0	70.0	...	81.16	3.10
కొత్తూరు	65.2	70.7	...	22.23	2.04
కొత్తూరు	84.8	66.9	...	18.88	2.42
కొత్తూరు	66.8	70.1	...	7.17	5.84
కొత్తూరు	78.5	62.8	...	17.86	8.88
కొత్తూరు	12.42	2.89
కొత్తూరు	74.1	53.5	...	9.37	0.16
కొత్తూరు	83.8	59.5	...	7.00	0.22
కొత్తూరు	79.9	52.5	...	8.5	0.21
కొత్తూరు	85.2	66.9	...	5.96	0.14
కొత్తూరు	91.1	63.7	...	2.81	...
కొత్తూరు	86.6	70.7	...	0.1	1.18
కొత్తూరు	84.9	56.5	...	6.61	...
కొత్తూరు	65.0	44.2	...	4.17	1.11
కొత్తూరు	66.4	89.2	...	20.08	...
కొత్తూరు
కొత్తూరు
కొత్తూరు

ఆకాశము నిర్మలముగానే యున్నది. అల్పమైన వర్షముగా వేయున్న దనవచ్చును. వాతావరణము అయిదుమూలగానే యున్నదనవచ్చును. తుపానిపుడు బ్రేకురేపు రగడవచ్చును.

బంగారా భారముననున్న తుపాను వాయువ్యమార్గముగా మరలినది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ పీఠిక

శ్రీకృష్ణ లాభరేఖ

బండరు నోటిలో కళాశాల ప్రాధాన్యముగా కీర్తిశేషులైన ముత్తరాజు సుబ్బారావు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము ప్రయం 1.0-0 పోస్టేజీకేసు. కొద్ది నిలవయున్నది. వ్యాపారస్థులకు ధానిక బడును. యం. వి. రహ

దేశీయ వార్తలు

శాసనసభలకు వెళ్లుట

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి నాల్గవలేఖ

గయలో దేశీయ సభలు

భారతదర్శనముహూంధరి, జమయతులులేమా సభలుగూడ గయలో జరుగును

కాంగ్రెసుసభకు 50 మంది ఉలేమాల నుచితముగా రానిచ్చెదరు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

నెహ్రూగారిపై ఘోషారాగారు తెచ్చిన మాననవృత్తికేసును మేజిస్ట్రేటు తిరస్కరించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంపవీతూరి

చెన్నపురి దొరతనమువారి ప్రకటనము- పితూరిదారులకు చాలనవృత్తి కలుగుట గామరాజుగారిగూడ గాయముతగిలియుండును గాని రాజుగారు దొరకలేదని ఉద్యోగులు తెలుపుట ఉద్యోగులవద్దని మదరాసు మెయిలుపత్రిక విమర్శించుట

శాసనసభలకు వెళ్లుట

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు

IV

అవస్థానములు (డెడ్లకు)

క్రొత్తశాసనసభలలో అవస్థానములను కలిగింప జూచుట శాసనసభలలో శిష్టములందు ప్రాణశక్తిని మరల కలిగింప జూచుటకంటె మేల. నామగూ వారి కసభలలో దేశీయ నవాసభల వారు దేశీయలందరూ తిరస్కరించిన దానిని మరల సంగీకరింప బ్రతుకొందుటయే. సంస్కరణములు అంతర్వేషికములు అసమగ్రములు అకాశాంగకములు అని 1919 లో అమృతసరులో దేశీయ నవాసభల వారు సంస్కరణములను తిరస్కరించిరి. 1920 లో కలకత్తా అససర దేశీయసభ తిరిగివచ్చు శాసనసభలకు వెళ్లి అవస్థానములను కలిగింపవలెనని దానుగావోక సవరణనుపపాదించిరి. అసవరణ తిరస్కరింపబడినది. దేశీయవాదులలో శాసనసభలకు వెళ్లుటగా నిలిచినవారు వెంటనే విరమింపవలెనని సభల వారి కోరిక. శాసనసభలు ప్రజాప్రతినిధులు కావు. దేశీయ సభల వారు వలదిను చేస్తున్న వానిని తెచ్చి పెట్టిరి గాన శాసనసభలను బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానము 1920 డిసెంబరులో శాసనసభలలో జరిగిన దేశీయసభలలో గూడ సామోదించబడినది. 1921 డిసెంబరులో అనామదాబాదులో జరిగిన దేశీయసభలలోగూడ ప్రతిర్థానమే ఆమోదించబడినది. ఆధికారమును ప్రాయముగ ప్రయోగింపబడే చేయుటకు నాగరికలక్షణములను సుధర్మమును సాధనము శాసనసభలకు మొక్కటియే అని గూడ అనామదాబాదులో తీర్మానింపబడినది. ఇట్లు కరువుగా నామగూ నవాసభలలో శాసనసభలను బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానము లామోదించబడినది యిప్పుడు మాత్రము దానుగారు మున్నగువారు ఎదురుదిగిరి. చేసిన కసభలను సత్కరించి శాసనసభలకు వెళ్లవలెనని మీరు బోధించినది అవస్థానములను కలిగించుట కొంత శాసనసభలకు వెళ్లుటవలన అనామోద్యమ సిద్ధాంతమునుభంధము కలుగును. సో కలకత్తాలో అససరదేశీయసభ జరిగినప్పటినుండి యీ ఆకాశాంధ్రముల జరుపవలెననియే కోరుచున్నాను. అప్పటికి ఎన్నికలు పూర్తియైనందున శాసనసభలలో మహాత్మునితో తాత్కాలికముగ సమాధానపడితిని అని దానుగారు నడిచిరి. ఇట్టి అమృతసభలకు తీర్మానములతో సంభాషించుచు దానుగారు శాసనసభలలో మునుగుడ లేమ కనుకాలమగు వ్యాఖ్యానమును ప్రారంభించిరి. దానినిబట్టిమాడ శాసనసభలలో దానుగారు మహాత్మునితో తాత్కాలికముగ సమాధానపడిన విషయముగూడ మదికట్టలేదు. శాసనసభలలో శాసనమునువిరమింపబడియున్నచో శాసనసభలలో సామోదించబడిన తీర్మానమునందలి పదముల కట్టుబాటులున్నను సో దానుగారి వ్యాఖ్యానముతో ఏమి నొంది యందును గాని అది అట్లుల నిమిత్తమే. 1921

అనామదాబాదులో చెరువుకు దానుగారు

శాసనసభలను దానుగారి పురుచి

దానుగారిని అక్రమచేయక పూర్వమే

కేళ దానుగారిని అక్రమచేసిచో తారు

దేశీయ సభలను సమయోచితముగా

చాలావరగా నాలోచించియే

గూర్చి నిర్ణయముగను

గీతని వ్యాఖ్యా

నముచేయుటకే వీలు లేదు సంస్కరణములచట్టము పనికిరాదు శేను దానిని తిరస్కరించుచున్నాను. దేశీయనవాసభల వారు గూడ దానిని తిరస్కరింపవలెనని దానుగారు వ్రాసిరి. దానిలో ప్రధానసిద్ధాంతమును దానుగారే యిట్లు నిర్ధారణచేసిరి.

“దేశీయనవాసభలను మంతులకును ప్రధాన మగు విధేయము కలదు. మహాసభల వారు పరమాశయమునందే లక్ష్యముంచిరి. భారతదేశీయల స్వాతంత్ర్యమును అంగీకరింపని దన్నియును అసత్యములే అని సభల వారు తక్కినవాని నన్నిటిని తిరస్కరించెదరు. మంతులు తమ అధీనమునందున్న శాఖలపైన మాత్రమే లక్ష్యముంచిరి. ఆయాశాఖలలో సంస్కరణములను బాగుగా నెరవేర్చుటవలన వారు స్వాతంత్ర్యమును బడచు గోరుచున్నార” అని దానుగారు వ్రాసిరి.

అప్పుడీ కారణమున శాసనసభలను బహిష్కరించిన దాను గారిపుడు మరల దానిసంగీకరించినచో సిద్ధాంతమునకు భంగమేల కలుగకుండునో దీనికి దానుగారు తమి చెప్పెదరగా శే నిష్పడుగూడ శాసనసభల సంగీకరింపలేదు. వానిని రూపుమాపు అనే శాసనసభలకు వెళ్లవలెనని నూచించుచున్నాననియే వారు చెప్పెదరు. ఇట్లనినచో ఈశాసనసభలకు కొంత శక్తి కలదనియు ఆశక్తి నుపయోగించుటవలన దొరతనమువారియొద్దనుండి స్వరాజ్యమును ప్రజలు బలవంతముగ గ్రహింపవచ్చుననియు ఒప్పకొనిన ట్లుచున్నది. అనామదాబాదులో దానుగారు రెండుటలగూడ నొప్పుకొనలేదని యీక్రిందివాక్యమువలన స్పష్టమగుచున్నది.

“ఈవిషయముల నన్నిటిని గూర్చి సంస్కరణములచట్టము రాజపూర్వమున్నటికిని యిప్పటికినీ మా చేయియును లేదు. అని చెప్పటలో తప్పియున్నానని లేదని నేను తలంచెదను.”

అని దానుగారు నడిచిరి. దేశీయనవాసభల వారు దాను గారి హితోపదేశము ననుసరించి సంస్కరణములను శాసన సభలను యధార్థములు కావని వానినితిరస్కరించిరి. మంతులు శాసనసభలలో నుండుటకును కాంగ్రెసువారు వానిని బహిష్కరించుటకును గల ముఖ్యకారణమును దానుగారు తెలిపినంత స్పష్టముగను అంత సహేతుకముగను ఇతరు లెవ్వరును గూడ తెలుపలేదు. సంస్కరణ సభలను అనేక దృక్పథములనుండి దానుగా రావ్యాసమున చక్కగా విమర్శించిరి. శాసనసభలను నిరసయోగములు. వానికట్టి అధికారమును లేదు. పంజాబురంధ్రములవంటి దురంతములనుగాని నిర్భయధీమానుగాని ఉద్యోగులు అజరు పకుండు దేశీయల కీ సభల కట్టి శక్తి యునులేదు అని దానుగారుపుడు నిర్ధారణచేసిరి. ఆశాసనసభలలో నిరంకుశోద్యోగులు ఎట్టి అపకారమునైనను చేయుటకుదురు. సభవారీతీర్మానములే వారు లెక్కచేయరు. సభలను రద్దుచేయుటకుగూడ ఉద్యోగుల కధికారముకలదని అనామదాబాదువ్యాసమునదానుగారు వ్రాసిరి. గత 12 మాసములలోనుదాను గారుపుడు వ్రాసియున్నానని విషయములన్నియు శాసనసభలలో సరిగానే జరిగెను. శాసనసభలలోనుండి ఉపకారమును అపకారమును గూడచేయువీలులేదనికొందరుమంతులును కొందరు మితవాదసభ్యులునుగూడ నడిచిరి. వారిద్వద్వమునుండి వారిమాత్రాంత రమగోచరింపవలెనని శాసనసభలను నిరసయోగములని ఎరింగియు మితవాదులు శాసనసభలను వదలుటలేదు. అట్టివోనిపుడు శాసన సభలకు వెళ్లి అవస్థానముల జరుపవలెననిదానుగారిట్లుల నూచింప గలదా?

ఇట్టి కల దొరతనమువారు, తీరనిస్వంధవిధానమునకు గడంగినపుడు మితవాదులు దైర్యహీనులై పాదు మ ము ను

యాచించెదరు కారణమున వారికి క్రొత్త కార మొందించుటకు అసహాయవాదులమగు ముము జనసిద్ధాంతము నల్లంఘించి ఎటుల శాసనసభలకు వెళ్లగలము? అది అచమానకరమగు తిరోగమనమగును. ఈస్థితినుబట్టి శాసనసభలకు వెళ్లి నచో మన మచిరకాలముననే మనలక్ష్యమును మన పరాభవ మొనగూడ మరుగ గలుగుచుము.

గయదేశీయ మహాసభ

ఉలేమాల కుచితప్రవేశము

గయలో జరుగు దేశీయమహాసభకు రాగోరు ఉలేమాల జమయతులు ఉలేమావారి సిఫార్సు మామించినచో 50 మంది ఉచితముగా రానిచ్చుటకు సమ్మానసంఘమువారు నిర్ణయించిరి

బెహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

సంఘము

మజరలుహకుగారు అధ్యక్షతను వదలివేయుట బెహారురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షతకు మజరలు హకుగారు రాజీనామా పెట్టిరి

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

మేజిస్ట్రేటు మాననవృత్తికేసును తిరస్కరించుట అనామదాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిపై మాననవృత్తికేసు తెచ్చిన ఘోషారాగారు యిట్లుల నడిచిరి. శేను ర స్ట్రోఫ్ తికా సంపాదకమన. బాసను అనగా ఆంగ్లభాషలో గూఢచారి అనిఅర్థమని శేను తలచుట. ఉరుదుభాషలోగూడ బాసను అనఁబడును చాలసీమముగావాడు దురు. టర్కిష్టిక్నా విజయోత్సవమును జరుపుటలో దీపాకరులు మున్నగువానిని ఏర్పాటుచేయుటకు నెహ్రూగారినిలవనడుగుటకు శేనువారియింటికి వెళ్లగా నీవుదొరతనమువారి బాసనువు నీతో నేను మాటలాడెను. అని నెహ్రూగారు నన్ను చాలఅవమానముచేసిరి. శేనుప్రభుత్వమువారి బాసనునుగాను. శేను బాతీయ వాడిని. నెహ్రూగారు నన్ను బాసను అనుటచే శాపవ్రతము చాలభంగము గలిగినది. అని ఫిర్యాదీ చెప్పగా నీవురాజీయములందు పనిచేయుచున్నావు. రాజనీతిజ్ఞులు తరుచుగా నొడొలుల పించుకొనుచుందురు. వానిని క్రిమినలు కేసులుగా భావింపవలెనని. దీనివలన నీకు పరువుపట్టన కా లేదని చెప్పి మేజిస్ట్రేటు ఫిర్యాదు త్రోసివేసెను.

టర్కి-విజయము

బెంగళూరులో విజయప్రార్థనలు

లాసేనుసభలో టర్కివారి కనుకూలమగు ఫలితము కలుగుటకు 8-వ తేదీని బెంగళూరులో అన్నిజనులలోను ప్రత్యేకసభలు చేయబడినది.

లాహోరులో సిక్కులసభ

పండిత మాలవ్యాగారు మధ్యవర్తి

భాదరు సాహేబు గురుద్వారము యొక్క కరిపాలనమునుగూర్చి అలోచించి స్థిరములుట లాహోరులో సిక్కుల సభ జరుగును. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు మధ్యవర్తిగా నుండురని తెలియచున్నది.

గుజరాతు రాజకీయసంఘము

ప్రోలీసులు సోదాచేయుట

అనామదాబాదులో గుజరాతు రాజకీయసంఘ మందిరమును పోలీసు లెజిఫీ చేసిరి. భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ వ్యవధిగను వి. ఎస్. ముకదంగారు వ్రాసిన హిమరాజీఖానీ అను గ్రంథము లాలూప 1000 ప్రతులను తీసికొనిపోయిరి.

భారతదర్శనముహూంధరి

గయలో వార్షికసభ

గయలో కాంగ్రెసు మున్నగుసభలకు అంతరాయము కలుగకుండు భారతదర్శనముహూంధరి వార్షికసభగూడ జరుపబడును. కాంగ్రెసుకాలమ తూర్పున నున్నపుడును మదెలివారు సంపాదించిరి. పండిత గోవర్ధనమిశ్ర (కక్టా) గారు సమ్మా సంఘాధ్యక్షుడు.

రంప విశ్రాంతి

పితూరిదారులలో చాలమంది హతులగుట

చెన్నపురి దొరతనమువారి ప్రకటనము

దేశంబు 6-వ తేదీని అర్ధరాత్రివేళ కొండలలో శిలా మయమగు ఏటిపల్లెనందు 50 మంది కనిపీలులతో స్పీసే, కను, సామెంటుగూడుపెలగాడ్లు (ముగ్గురు వి. సి. ఎన్ ఉద్యోగులు) పితూరిదారుల వేగుగుంపలపై నాకస్మికముగ బడి వారిని కళ పగుచుకొని వారిచలన పోలీసులరాక పితూరిదారుల పెద్దగుంపు నకు తెలియ పిలువేకుండనేసి తటాకున పెద్దగుంపువై కదిరి, ఆ ప్రకేతము బాణగారి పోలీసులను పితూరిదారులను తలపడిన స్థలమునకు రైమెళ్ల దూరమున నున్నది. అట్లు పోలీసు లాకస్మికముగ వైబడినను పితూరిదారులు వెనుదిరుగు తీవ్రముగా పోరిరి. ఒక గంటసేపు పట్టిపోరు జరిగినది. పితూరిదారులలో 8 మంది హతులైరి, నలుగురు పట్టుకొనబడిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలెను.

సీతారామరాజుగారు తప్పించుకొనిపోవుట

సీతారామ రాజుగారు దొరకలేదు. తప్పించుకొని పోయె నుగాని అతడు నడు గాయము తగిలియుండునని యుద్యోగు లు నమ్ముచున్నారు. పోలీసు తుపాకులు (మస్కెటు) తొమ్మి దియును, (808) తుపాకులు (రైఫుల్స్) రెండును, మస్కెటు మందు గుండ్లు 748 బాతులును 808 రైఫులునుండుగుండు 162 బాతులును, సన్నెలు (బుసునెలులు) పదిహేడును, పోలీసుకత్తులు ఆరును, చాల కేళవాళితుపాకులును, రాజుగారి పరుపుట్టులును స్కాటుకవర్ణగారి ముగిస్తోలును, అనేక చిల్లర సామానులును పోలీసులకు చిక్కినవి. పోలీసులలో జమాదారు కేళవ నాయరు గారికి కడుపుమీద మైన గాయములుతగిలెను. ఇంకొక సిపాయికి కొద్ది గాయములు తగిలెను. పోలీసుయు ద్యోగులందఱు బాగుగా పని చేసిరిని స్పీ స గారు తెలిపిని నిన్న ను (8-వ తేది) చెన్నపురి దొరత నమువారు ప్రకటించినట్లు నేడుతనమున డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు లో ప్రచురింపబడెను.

మదరాసు మెయిలుకుత్రిక విమర్శ

ఆంధ్రనెలలో సీతారామరాజుగారును అతని పితూరి జట్టును గ్రామములపై పడునడిక ప్రభుత్వోద్యోగులు దిగ్భుతు జెందిరి అడియే పితూరికి ప్రారంభము పిమ్మట నారాజు పెక్కుసార్లు గ్రామములపైబడి పోలీసు స్టేషనులలో పోలీసుల తుపాకులను మందుగుండుకు గులభముగా తినుకొనిపోలిగాను. ప్రభుత్వమువారి పోలీసుకళయుల కైర్వ్య మునుగూడ కలిగింపజాలెను. ఈవిప్లవకారుల నడండుటకుప్రభు త్వమువారవలంబించుచున్న విధానమునుగూర్చివారు సరిగా తెలియుటకు వార్తలను తెలుపలేరి. అనునీదివయములను మేము 4వతేది కత్రికలో విమర్శించి యున్నాము. అనామకుడగు రామరాజు ప్రబలునగు ప్రభుత్వము నెదిరించుటకు సాహసించుట యో? ఎంతటి సాహసముని ఆ రాజువై ప్రభుత్వోద్యోగు లకు అధికస్థుగ నాగ్రహము కలిగియుండును. అందువలన వారా తని గుంపును చెదరగొట్టబూనిరి గాని అతని గుంపునకు గల కత్తిరి అతని ఉద్దేశ్యమును వారు సరిగా గుర్తింపలేరి ఎదిరిమల మక్యల్పకని యూహించుట ప్రభుత్వమునకు మొదటినుండియు అభ్యాసమై పోయినది. ఈసారిగూడ వారి పోరబాటునే చేసిరి. కొన్ని ముఖ్య విషయములను వారు మరచిరి లేదా అలక్ష్యముచేసిరి. సుదంతి సందర్భములను సరిగా తెలుసుకొన లేక పోయిరి. పితూరిదారులపై మొదట చర్య జరిపిన వారు హుబ్బులుగా తెలుసుకొనవలసిన విషయములు కొన్ని కలవు. జర్మనీయుద్ధమున రాజుగారు వైరిక శిక్షను బాగుగా నభ్యసించెను. ఇట్టి పితూరిలో నెగుట కవలంబింపవలసిన గుర్తగాను విధానమును బాగుగా నిర్ణయించుటకు తగిన విద్య నతి కభ్యసించెను అను సంగతులు తెలిసియే యున్నవి. ఆంధ్ర నెలలో నతడవలంబించిన పద్ధతివలననే అది శుష్టమైనది. అరితి గా తాను ఆకస్మికముగ పోలీసుల వైబడినవో పోలీసులు భయ్యకొనుటయునెవ్వరనియు వారిని తనవైకి పంపినను తన కు ముప్పులుకల ననియు ప్రారంభమున ప్రభుత్వము వారవలం బించు చర్యలో నిట్టి లోపములు కొన్ని యుండ వచ్చుననియు గూడ రాజు యోహించునట్లు మనస్సు ఉద్యోగులు గ్రహించవల సియు డెను. మనస్సులో యుద్ధము చేయునలెనని సూక్ష్మదృష్టి, చాళిసంబంధుని భటులు, వారికి సకలలోపకరణములు, కొంతవైరిక శిక్ష, కట్టుబాటు విధానము నుండెనువో శ్రీ రామరాజు గారికి అనుకూల మేర్పడును.

పితూరి దారుల కిన్ని సౌకర్యములుండింపు ఉద్యోగు లధికమగు జాగరూకత వహించు టవరము అట్టివో మనయుద్యోగు లేమి చేయుచుండిరి? రాజుకుంపు గ్రామములపై బడిన వార్త తెలిసిన వెంటనే ఆగుంపును చుట్టు ముట్టిపట్టుకొనుటకు నిశ్చయించిరి. అదానిడిగా పోలీసులను చేర్చిరి. ఎదిరించిన వారు రాక్షసురత్వ నట్టి అల్లరిచంపుగాడు. పితూరి దారులలో కొంత కట్టుబాటు కలదు. వారి నా య తుడు దూర దృష్టి గల వా డు. ఆరడు దుశ్చేద్యులగు నరజ్యమునందు ప్రవేశించెను. చాల తుపాకులను సన్నెలను మందుగుండును దోచుకొని వానిని భద్ర పరిచియుంచెను. అట్టివారివైకి పోలీసుదళమును పంపువును ఏవో కొంత వ్యూహము యుద్ధవిధానము నుండవలెను. అట్లేమి యును లేకుండ నాలుగు ప్రక్కలనుండి రైల్వమీద పోలీసుదళ ములను రావించి ఆదవులలోకి పంపిరి. వారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువ. ఇట్టి సం గ్రామమున కా సంఖ్య బొత్తిగా చాలదు. వారికి కావలసిన సామగ్రిలును తుపాకులు మున్నగు సాధనములునుగూడ తక్కువగా నుండెను. ఉద్యో గులు తనవైకి సేననుపంపెదరని రాజుకు తెలియునుగాని తన్ను ద్యోగులు చాలనలక్ష్యముగా చూచెదరు గాన గొప్ప ప్రయత్న ముచేసి పెద్దసేనను తనవైకి పంపని రాజు గ్రహించెను. అందు వలన నతడు తనగుంపును వేరువేరు భాగములుగా చేయలేను. జర్మనీ యుద్ధమునందు కలిగిన అనుభవమువలన కొండలలో జరుపవలసిన యుద్ధ విధానము నంద నడ్డ చేయ లేదు. మూడు పోలీసుదళములును మూడు దారులను వెల్లెను. రెండు దళములకు పితూరిదారులు కనబడనేలేదు. వారిబాడ బొత్తిగా తెలియ నేలేదు. మూడవ దళమువెల్లిన దారిలో పితూరి దారులు పొంచియుండిరి. అసంగతి తెలియక వారు సరిగా పితూరిదారుల బాదికగ్గమైరి. అది మహారాజ్యము. ముగ్గురు సరిలేదు. పోలీసుదళ మున 80 మంది మాత్రమే యుండిరి ముందు వేగుసేనను పంపుట కనకాళములేదు. తటాకుల నొక మూడునుండి పితూరి దారులు తుపాకులను కాల్చిరి. పోలీసులలో వొకడు మడిసెను. చాలమం ది పోలీసులు వెనుకకు పోయిరి. మధ్య కొద్దియంతయును దళాధి కారియును నిలువవలసివచ్చెను. వారు కత్తివులతో పోరుచు వెనుకకు పోవలసియుండెను.

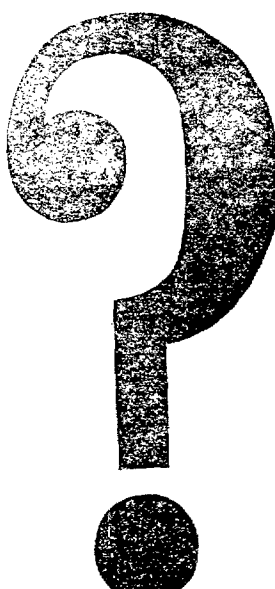
ఈజ్వము కలిగినపిమ్మటవైన పోలీసులను పంపుటలో కభివృద్ధి కల్గిన మూడుగుల వైబడిద్యోగుల సలహాను గాను టయు ఉద్యోగుల కర్తవ్యమై యుండెను గాని ఉద్యోగులట్టి చేయుమును చేయలేదు. మరి 15 లోజులకు మరయుక అసమగ్ర దళమును ఎట్టి ఏర్పాటులును లేకుండనే మరల పంపిరి. ఆదళము నకు స్కాటుకవర్ణ, హైటరుగాడ్లు నాయకులుగా నుండిరి. బలికి వేటపోతులు వెల్లెనట్లే యువజనులును కృత్తిక రాదగినవారు నకు నాయకుడ్యోగు లిద్దరు నాయకజన్యమునకు వెల్లిరి. మరల పితూరిదారులు మాటుననుండి మొకటిబారుకే గాయముల నిద్ద రిని కడలేర్చిరి. అందువలన వాతశేపులు చెల్లాచెదురై పోయిరి. కీనిరిగూర్చి వివరముగా వృత్తాంతలేఖ రాలేదు దాని వ్రాయ బడిన విషయమే అర్ధమయొక్క ముఖ్యాంశమని గ్రహింప వగును.

అప్పటికి యథార్థస్థితి దొరతనమువారికి గోచరమైనది వైరికహాయ మవనరముని వారుగ్రహించి తగిన ఏర్పాటులను చేసిరి. ఈ ఏర్పాటులవలన త్వరలో పితూరి దారులను చెదరగొట్టు టయు రాజు గవ్యముగా క్రవిన్వనంతిలో నాతనినే కడ చేయు టయు జరుగగలదు. మొట్టమొదట ఉద్యోగులు అలక్ష్యముగా పనిచేయుట మిక్కిలిగొప్ప పోరబాటు. ప్రభుత్వముకొరకు బ్రిటి షు ఉద్యోగులు అపాతములకు తరుచు పాలగు చుండురు. కత్తు హయటరుగాడ్లు బ్రిటిషు ఉద్యోగుల లగుటచే వార్త ఉత్తో కిన్ని బాబుల కామతియైరిగాని వోనులో గుట్కలకై వంపడుటకు బ్రిటిషు ప్రద్యోగులైనను సమ్మతింపరు. కొంచెము సూక్ష్మబుద్ధితో పనిచేసినవో వారికేట్టిలవనవ్యర్థముకలిగియుండదు. తూర్పుఆఫ్రికా మున్నగు కేశములలో ఆదవులలోను కొండలలోను యుద్ధము చేసిన వైబడిద్యోగులు హిందూదేశమున వందలకొలది కలరు. వారి నడిగినవో అటవికులగు వేగులు కొండయును, 200 మంది వదాతులును, లాయుకు ఫిరంగులు రెండును, 10 పొండరు కొండ ఫిరంగుల బొటరీయును యున్నవో శ్రీ రామరాజును అతని గుంపును అకలీలగా తుడముట్టింపెదరని వారు సలహానిచ్చి యుండురు. నుడెంపితూరి ప్రారంభమైనతోడనే యీ ఏర్పా టులు జరిగియుండవలసినది.

భారతనమన్య

గ్రంథ బహిష్కరణము

ఎ. ఎన్. రాయగారు వ్రాసిన "ఇండియాను ప్రోబ్లెము అందు ఇట్లు సాల్యమున" అనుగ్రంథమును సీకన్డము అట్లు ప్రకాశము హిందూదేశమునకు రానియుగూడ దిని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.



ఈ స్థలమునే వై శనివారమున గమనించి చూడ ప్రార్థితులు.

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి కేసు విచారణ మాంఘీరులో జరుగుట

నగరమున పూర్తిగా హారటాలు జరుగుట 6 వ తేదీని స్వాములవారిని ఆరెట్టు చేసిరి. 7 వ తేదీని జయిలులోనే విచారణ జరిగినది. 18 వందల మూతమె లోనికి దానిచ్చిరి. ఫిర్యాదీలకత్తుమున నలుగురు సాక్ష్య మిచ్చిరి. వారంద డును ప్రభుత్వోద్యోగులే. స్వాములవారు, గ్రామశరీక్ష చేయ ముని (వారములము నిచ్చిరి. నగరమున పూర్తిగా హారటాలు జరిగినది. (స్వరాజ్య)

చెన్నపురి గవర్నరురాక

ఆదుత్తురయిలో హారటాలు. జరిగినది చెన్నపురిగవర్నరు ఆదుత్తురయికి వెల్లివచ్చు డచట పూర్తి గా హారటాలు జరిగినది అచట కభివృద్ధిచూడ దని ఆజ్ఞాపించు టచే దురించినలలో 7-వ తేదీని కభి జరిగినది. ఆరభకు ఆరత్తురయి నుండి చాలమంది వచ్చిరి. (స్వరాజ్య)

అలహాబాదు యిండిపెండెంటుకుత్రిక

డి. జి ఉప్పనుగారి రాజీనామా

ధిల్లీలో క్రొత్తిగా కేర్వకపబడిన నేనునకుత్రికకు సంపా దకుడుగా నుండుట కంగీకరించి డి. జి. ఉప్పనుగారు యిండిపెం డెంటుకుత్రికా సంపాదకత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చి అలహా బాదునుండి ధిల్లీకి వెల్లిరి.

సాగరులో విదేశీబట్టల అమ్మకము

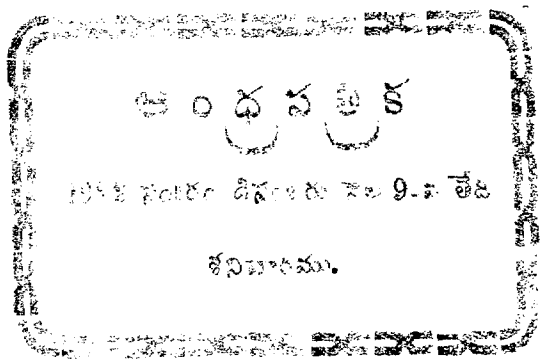
వికెటింగు ప్రారంభించుట

సాగరునగరమునందలి విదేశీబట్టలకర్తలు మరల విదేశీ బట్టలను తెప్పించమని వాగ్దానము చేసియుండియు ఆ వాగ్దాన మును పాటింపక 4 లక్షల రూపాయల వెలగల విదేశీబట్టలను నిలవచేయుటచే నారి దుకాణములంద్రి పికెటింగు చేయుటకు అచటి కార్యగణుసంఖ్యమువారు ఏర్పాటుచేసిరి.

సి. ఎన్. శంకరాచార్యుగారు

రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసభ్యులైనవ డలుట

సంయుక్తరాష్ట్రీయల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘం ద్యోగి యగు సి. ఎన్. శంకరాచార్యుగారు ఉద్యోగమును వదిల చేసిరి. కావనసభలకు వెల్లిబడునట్లు చేయ చుండిరి వెల్లెగా గారిలో కేకేభవించలేదు గాని రాష్ట్రీయ సంఘమునకు వెల్లెగా గారి జన్మకుడుగా నుండునట్లు చేసిరి. అది వెరచెనందున నావదనిని విదలివేసితి నని శంకరాచార్యుగారు తెలిపిరి.



క్రొత్త మద్రాసు ఇరిగేషన్ చట్టము

రాజప్రతినిధిగారి యంగీకారమును పొంది, గౌ. శ్రీ. శ్రీనివాసలయ్యగారు మద్రాసు ఇరిగేషన్ చట్టమును ప్రచురించిరి. ఈ చట్టపు చారిత్రము చాలపురాతనమయినది. 1856 సంవత్సరము నుండియు చట్టమును గావించుటకు ప్రయత్నము ఒడుగుచుండెను. అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు ఎన్నియో ప్రయత్నములు జరుగుటయగాక, కోర్టులలో పంతులేని వ్యాజ్యముల కవకాశము గలిగెను. ప్రీవీకౌన్సిలువరకును ఇందుకు సంబంధించిన వ్యాజ్యములు గొంపోబడుచుండెను. ప్రజలచే నాక్రమింపబడినట్టిగాని, ప్రభుత్వమునకు జెందినట్టిగాని భూములలో పారెడనదులు, వాగులు, ఊటసీరు ప్రభుత్వమునకే జెందునని చట్టము సేర్పాటుటకు 1856 సంవత్సరమున గవర్నరు గారు కోరిరట. కాని దానియవసరమంతగ గనుపింపక, మున్ముందా విషయము నాలోచింపవచ్చునని 1861 సంవత్సరమున నిశ్చయింపబడెను. చాలకాలమువరకు ఈ విషయమై ఎట్టిచర్యను తీసికొనియుండలేదు. 1880 సంవత్సరమున, మరల నివిషయము తలయెత్తెను. 1884 సంవత్సరమున ఒకచట్టము తయారుజేయబడెను. కాని దీనిన్వ్యాఖ్యార్థమారు దానిని ఖండించుటచే 1888 సంవత్సరమున, ఈ చట్టముపసంహరించుకొనబడెను. ఇరిగేషన్ కమిషను వారి ప్రోత్సాహమువలన, 1905 సంవత్సరమున, ఇరిగేషన్ బిల్లును తయారుజేయుటకు ప్రత్యేకోద్యోగినియమింపబడెను. 1909 సంవత్సరమున చిత్తుచట్టమొకటి ప్రకటించబడెను. ఈ చట్టమునందు మార్పులు కొన్ని జరిగెను. 1914 సంవత్సరమున ఇది ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము ఒడసెను. పిమ్మట మద్రాసు శాసనసభలో దీనిని ప్రవేశపెట్టుటకు యత్నింపగ, యధము ముగియవరకు దీనినాపియించవలెనని కోరినమీదట, ఆ ప్రకారముచేయబడెను. ఇంతలో, ఉర్దూ కేసులో నీయబడిన ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పు అధికారులలో కొంత యలబడి కలిగిందెను. ఎట్టేటును మొదట దానముజేసినపుడు ఉచితముగ నెంతసేపటి నుపయోగించుటకు ఖామందునకు హక్కుగలదో, అంతటిహక్కును ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపవలయునని, ప్రీవీకౌన్సిలువారు తీర్పుజెప్పిరి. అధికారుల మామూలు ఏర్పాటుల కీతీర్పు కంటకముగ నుండుట వింతగాదు.

ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి చురుకు గలిగి, క్రొత్త చట్టము నీ తరుణమున ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. క్రొత్త ఇరిగేషన్ చట్టము, ఉర్దూ తీర్పును నిరుపయోగము గావించుటకు బానుకొనుచున్నది. 1914 వ సంవత్సరపు చిత్తుచట్టమునందు, ఇప్పుడేమగు మార్పులు సూచింపబడినవి. క్రొత్త చట్టపు వివరముల సంఘక పరిశీలంతము. మొదటి ఆధ్యాత్మికమున నిర్వచనములు గలవు. కాలువకు బహుళ ఇరిగేషన్ హక్కు అనుపదము చేర్చబడినది. ఈ పదము, కాలువలు, చెరువులు, కుంటలు, కాల్వలు మొదలగు నీటివనరు లన్నిటికిని వర్తిం

చును. రెండవ ఆధ్యాత్మికమునందు, ప్రభుత్వము వారి హక్కులు నిరూపింపబడినవి. ఇవి కడు విస్తారమున ఎంచవచ్చును. ఏ నదినుండిగాని, వాగునుండిగాని, డ్రైనేజీ కాలువనుండిగాని, ఇరిగేషన్ కొరకు నీటిని నిలువయుంచుటకును దానిని పంచిపెట్టుటకును, ప్రభుత్వము వారికి సర్వాధికారము గలదని, ఆరవనిబంధన దెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ హక్కును ముందు సంపూర్ణముగ స్థిరపరుచుకొనిరి. ఈ హక్కును వీరు "కామనలా" బట్టి గ్రహించుచున్నటుల దెలుపుచున్నారు. ఇంగ్లీషు "కామనలా" వెనుకటి "రోమనలా"పై ఆధారపడియున్నది. అంతియగాని, వీరు ప్రాచీన హిందూ శాస్త్రమును గమనించినటుల దోపడు. భూమియు, నీటి వనరులును, ప్రజలకే జెందియుండెను. ప్రజలను రక్షించినందులకు రాజుకు పంటలో కొంతభాగమును మాత్ర మెసగవలసి యుండెను. అంతియగాని, సర్వాధికారమును రాజునకుహస్తగతముగాలేదు. ఈ చట్టపు ఉద్దేశములలో, ప్రాచీనహిందూ న్యాయమెటులుండెనో వివరింపరయిరి. ప్రభుత్వమువారు మొదట తమ హక్కును స్థిరపరచుకొనిన పిమ్మట, తదనుగుణ్యముగ మిగిలిన ఏర్పాటుల గావించుట సులభమే. ప్రాతిపదికయందే, భేదాభిప్రాయమెంతయో గలదు. తమ యధికారమును ఏజలాశయముపై చలాయించదలచిన, ప్రభుత్వము వారు దానిని వశపరుచుకొనవచ్చునని ఏడవ క్లాజు దెలుపుచున్నది. ఇందు విషయమై ప్రభుత్వ ప్రకటనము వెలువడిన పిమ్మట, ప్రజల హక్కులంతటితో అంతరించునని, ఎనిమిదవ క్లాజు వివరించినది.

ఇరిగేషన్ వర్క్సునుండి సప్లయయ్యెడి నీరు నుపయోగించిన, నీటిసెన్సు నిచ్చి తీరవలెనని, మూడవ ఆధ్యాత్మికము వివరించుచున్నది. ఫలానా ఇరిగేషన్ వర్క్సునుండి నీటిసప్లయని పొందు హక్కును ఆచారము ద్వారాగాని, కంట్రాక్టు ద్వారాగాని పొందుటకు ప్రజలకు హక్కులేదని 12 వ క్లాజు దెలుపుచున్నది. ఇందునుబట్టి ప్రజల సనాతనస్వత్వములు పూర్తిగ దొలగిపోవును. ఇరిగేషన్ ఆఫీసరుగారు, అవసరముగలిగినపుడు నీటి సప్లయ నాపివేయవచ్చును. సర్వేకును, తనిఖీకిని, అవసరసమయములందును, భూములకొలతకును, మట్టిని బోయటకును మట్టిని దీయుటకును, చేరువ ననున్న భూములలో బ్రవేశించుటకు ఇరిగేషన్ ఉద్యోగి కధికారము గలదు. ప్రభుత్వమువారికి గల ఇట్టినిరంకుశాధికారమునుండి ప్రజలకు రక్షణగలదని, దెలుపబడినది. అదిఏది? ఎనిమిదవ ఆధ్యాత్మికములో సూచింపబడిన నష్టపరిహార మిందు కుపశమనముగ సూచింపబడినది. కాని ఎనిమిదియవ ఆధ్యాత్మికమునందు, సూత్రము కొంచెమును, మినహాయింపులు పెక్కులునుగలవు. పదకొండువీరుల మినహాయింపులు సూచింపబడినవి. భూమిఖామందులు గోరెడి నష్టపరిహారము ఈ మినహాయింపులలో నేదీయో యొకదానికిందకు రాకమానదు. అందుచే, నష్టపరిహారపు ఏర్పాటు ఆచరణలో నిరుపయోగమగునని వేరుగ దెలుపవలసరములేదు. మరియొక ఇబ్బందిగూడ గలదు. 83 వ క్లాజు ప్రకారము, అధికారు లీ చట్టముకింద ఏ కార్యము గావించుచున్నను, కోర్టులలో ఇకజక్షనునిమిత్తము దరఖాస్తుపెట్టుటకుగాని, వ్యాజ్యము వేయుటకుగాని వీలులేదు. ఇందువలన, ఇరిగేషన్ ఆఫీసరులు అడిగినది అటయు, పాడినది పాటయు నగును. పనియంతయు జరిగినపిమ్మట, సివిలుకోర్టులలో దెచ్చెడి వ్యాజ్యములకు విలువ యుండదు. నష్టపరిహారపు వ్యాజ్యములు సామాన్యముగ కొట్టివేయబడునట నిస్సంశయము. నాల్గవ ఆధ్యాత్మికమునందు తమపొలములకు నీటియోధామును నిర్దిష్ట

వలయునని కోరెడివారి దరఖాస్తుమీద, ఇరిగేషన్ ఆఫీసరుగా రేమిజేయవలయునో, సూచింపబడెను. ఇట్లు నిర్దిష్టించిన జలాధారముల కగువ్యయమును, పొలము ఖానుండులనుండి దీసికొనుచున్నను, ఇవి ప్రభుత్వమువారి ఆస్తియగుచున్నవి.

ఆధ్యాత్మిక బొంబయి చట్టములబట్టి, ఈ నీటిలు గావించబడినటుల దెలుపుచున్నారు. వైచట్టములలో, భూమిఖామందుల డబ్బు గట్టెడి నీటియోధాములు ప్రభుత్వమునకు జెందలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రమే రుమార్గము దొక్కుచున్నారు. ఈ ర్గము, చెన్నరాజధానిలో యాచారమున కనుగుణముగ నున్నదట. ఇరిగేషన్ ఖానలు లన్నియ ప్రభుత్వమువారివే యని ప్రజలు భావించుచునరట. ఈ కాలువలను ప్రైవేటుఖామందుల పరజేయుచో, ఇబ్బందులనేకములు గలుగుననితలచి, వహారమును సులభముజేయుటకు, ప్రభుత్వమువారి మార్గము నవలంబించిరట. ఈ సమాధానము, వ్యవసాయదారుల కెవరికిని నమ్మకము గలిగింపజాలదు. అయినవ ఆధ్యాత్మికము, నీటిసెన్సునుగూర్చి వివరించుచున్నది. నీటిసెన్సును భూస్వామియొద్దనుండిగాని, రయితుయొద్దనుండిగాని, లేక ఇతరులయొద్దనుండిగాని వసూలుజేయవచ్చునని, 35 వ క్లాజు దెలుపుచున్నది. 45 వ క్లాజు ప్రకారము నీటితీరువ లేటగు ఎట్టియోక్షేపణ దెలుపుటకు వీలులేదు. సివిలుకోర్టులో నీవిషయమై వాదించుటకే వీలులేదు. ఇదిగూడ కఠినమని చెప్ప బనిలేదు. 55 వ ఆధ్యాత్మికము మామూలు క్లాజు భూమినిగూర్చి వివరించుచున్నది. నీటి సెన్సుతో నిమిత్తము లేక, సాగుబడికొరకు నీటిసప్లయని పొందుటకు హక్కుగలదని గుర్తింపబడిన భూమిని, మామూలు క్లాజు మనియెదరు. ఇందును గూర్చి సూచింపబడిన ఏర్పాటులే విశేష వివాద కారణములు గాగలవు. 46 వ నిబంధన, మామూలు క్లాజు విస్తీర్ణమును నిర్ణయించుచున్నది. దీని ప్రకారము, సాగుయ్యెడి భూమి ఎంతకేలదో, అంతవరకు మాత్రమే మామూలు క్లాజు మని గుర్తింపబడును. ప్రభుత్వమువారు ఆరవ నిబంధన ప్రకారము తమహక్కునుగూర్చి ప్రకటించిన భూములకు ప్రకటనము నాటి నుండియు, ఇతర ఇరిగేషన్ వర్క్సునకు ఈ చట్టము సంగీకరించిన నాటినుండియు, ఎంతవరకు సాగుజేయుబడు చున్నదో అంతమేరకుమాత్రమే మామూలు క్లాజు హక్కు అంగీకరింపబడును.

ఉర్దూ కేసులో ప్రీవీ కౌన్సిలువారు జేసిన తీర్పును 46 వ నిబంధన పూర్తిగ భంగపరుచుచున్నది. భూస్వాముల హక్కును, వారికి మొదట నుండియు హక్కుగల నీటి మొత్తముబట్టి నిర్ణయింపవలెను గాని, అప్పటికి సాగుబడి క్రిందనున్న భూమి విస్తీర్ణముబట్టి మాత్రమే నిర్ణయింపగూడదని, ప్రీవీ కౌన్సిలు తీర్పు స్పష్టపరుచుచుండ, ప్రభుత్వమువారు దీనిని నిరాకరించుట మిగుల యసభ్యముగ దోషకమానదు. భూస్వాము లే కారణముచే నయినను, తమ హక్కును పూర్తిగ నుపయోగించుకొనక బోవచ్చును. సాగుబడి జేయదగినంత భూమిని సాగుబడి జేయకబోవచ్చును. అంత మాత్రముచే వారికిగల మామూలు క్లాజు హక్కు నేలినవలయునా? ఉర్దూ తీర్పు ఆచరణలో బనికిరాదని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రిఫ్రైయమడుచున్నారు. కారణమేమియో తెలియదు. భూస్వామిహక్కును నీటి మొత్తముబట్టి నిర్ణయించుట కిష్టమేరముల మొత్తముబట్టి నిర్ణయించుట సులభమని, ప్రభుత్వమువారి తలంపు. ఉర్దూ తీర్పును త్రోసివైచుటకు, ప్రభుత్వము వారిక విచిత్రకేసి దొక్కిరి. 1917 సంవత్సరము మూడవ తేదిన ఉర్దూ కేసులో తీర్పు జెప్పబడెను. ఈ

వనసరించి, పలువురు తమ హక్కులను గూర్చి ప్రభుత్వము వారికి నోటీసుల నిచ్చిరి. కొంత ఇర్రెగేషను చట్టము ప్రకారము 1917 సంవత్సరము మే నెల 1 వ తేదికి పూర్వము, ఏర్పాటు చేయబడిన మామూలు చట్టపు సెటిల్ మెంటులను ఖాయముగ నెంచవలయునని, 46 వ క్లాజు దెలుపుచున్నది. ఈ ఏర్పాటు చలువులకు వెగటుగ దోహదమానదు. ఈ చట్టపు నిబంధనల ప్రకారమే మామూలు చట్టపు భూముల విస్తీర్ణమును నిర్ణయించెదరు. ఇందును గూర్చి, కోర్టులలో నెట్టి వ్యాజ్యమును వైచుటకును వీలులేదని, 47 వ క్లాజు స్పష్టపరుచుచున్నది ఇందు వలన ఎట్టి నష్టముగలదో, భూస్వాములు గ్రహించు లుదురు. ఎనిమిదవ అధ్యాయమునందు, నష్టపరి రవిషయము గలదు. దీనియందు గల వివరములు పులగూర్చి వైన తెలిపియుంటిమి. ప్రభుత్వము వారు ఇర్రెగేషను, డ్రైనేజీ వర్కును మరమ్మత్తు జేయకబోయినను, ఇంకను దాని నుపయోగకరముగ జేయకబోయినను, వారినుండి నష్టపరి హారము గోరుటకు వీలులేదని, 48 క్లాజులో (సి) నిబంధన దెలుపుచున్నది.

ఈ నిబంధన 1911 సంవత్సరమున తయారు చేయబడినదిల్లలో గనుపించదు. ఇట్టినివహించుపు లనవసరమనియు, జనరల్ లాకిడి ట్ట్రీయూ రావచ్చు ననియు, అపుడు తలంచబడెను. అట్టితరీ దీనినిపుడు జేర్చుటకు కఠినమే? ప్రభుత్వమువారు లోపము గావించిన, అందుకు వారు బాధ్యులుగారా? తమకు లాభకరముగాని ఉద్ఘాతమును, ప్రీవీ కౌన్సిలువారు చేసినదయినను, ప్రభుత్వమువారు త్రోసివైచిరి. తమకు బహిష్కరించుచున్నదానిని లా జర్నరులో నుదహరించబడిన తీర్పునుమాత్రము, వారి సందర్భమున కొత్తచట్టములో జాప్యించుచున్నారు. ఈతీర్పుప్రకారము, ఇర్రెగేషను వడ్డీలను నిర్వహించుబాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై లేదట. దీని నాధారముజేసికొని, వీరు వై మినహాయింపు నేర్పరచిరి. ఇదిఎంతవరకు భాష్యమో యూహించవచ్చును. తొమ్మిదవ అధ్యాయము, అవసరసమయములలో కూలీలను, సామానులను సంపాదించువిధమును సూచించినది. ఈ మార్గము కడు నిరంకుశముగ గనపించును. ఇర్రెగేషను ఆఫీసరుగారు ఎట్టివారినయినను కని లోనికిబామ్మని కోరవచ్చును, అవసరమగుచో పోలములోనికిబోయి చెట్లను కొట్టించవచ్చును. మట్టిని, రాయిని, తీయించవచ్చును. వీరియజ్జల వనసరింపనివారు శిక్షితులగుదురు. పదియవ అధ్యాయము కుడిమరమ్మత్తుగూర్చి వివరించును. ఇందు విషయమున భూఖానుండుల బాధ్యత నిరూపించబడినది. కుడిమరమ్మత్తును సాగించుటకు, ఇంతవరకును ఆచారమును రుజువుజేయవలసియుండెను. అట్టియవసరవిశాచట్టమున తొలగించబడుట, శోచనీయము. 11 వ అధ్యాయము ఇర్రెగేషను పంచాయతులకు సంబంధించియున్నది. ఇకఫార్మల్ పంచాయతు లిది వరకే కొన్నిచోటుల నెలకొల్పబడినవి. ఈచట్టము నందు ఇర్రెగేషను పంచాయతులకు శాసనాధికార మిచ్చుట కుద్దేశించబడెను. 71 నిబంధనప్రకారము, పంచాయతులలో, గ్రామాధికారి అధికారిత్వా సభ్యుడుగ నుండును. భూములెవరి స్వాధీనమునందుగలవో వారే పంచాయతులలో సభ్యులుగ నుండ నర్హులట. భూమి స్వాధీనమున లేని వక్రీలు, సాహుకారు మొదలగు పట్టాదారులు పంచాయతులలో సభ్యులుగ నుండ నర్హులుగారట. పంచాయతిదార్లకు గ్రామములలో నివాసముండవలెనను విధిగూడ తొలగించబడినది.

ఈ ఏర్పాటులు సంచుచితములని దోచును. పంచాయతిని రద్దుజేయుటకు కఠినమగుకొని కఠికార మిడుబడినది. గ్రామపంచాయతి కిట్టి యధికార ముపగబడినపుడు, ఇయ్యది ఇర్రెగేషను పంచాయతిగ బనిచేయుట కేర్పాటు గలదు. ఇర్రెగేషను పంచాయతుల ఏర్పాటుదక్క మిగిలిన ఏర్పాటులు, భూఖానుండుల జేమమునకు ప్రతికూలముగ నున్నట్లుల గన్పట్టును.

రాష్ట్రములయాశ లంతరించుట

ఇండియా ప్రభుత్వమున కీయవలసిన ధనభారము తొలగింది, రాష్ట్రములలో యభివృద్ధి కవ కాశములేదని, మృత్యులేమి తదితరభాగమువా లేమి, ఏకరీతిన ఉడ్డోపించుచున్నారు. వీరి మొఱ లింతవర కరణ్యరోదనములయినను, ఇంకను వీరిని కొంతయాశ పీషించుచుండెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమునా ివిషయమై అత్యాతురము కనుబటచు చున్నారు. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జులై 13 వ తేదిన పంపిన విజ్ఞాపనమును, అందుపై ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రి నవంబరు తొమ్మిదవ తేదిన పంపిన ప్రత్యుత్తరమును జూచిన, రాష్ట్ర ములభారము తగ్గదనియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు జేసికొని అందోళనము వ్యర్థమనియు తెలుపడక మానదు. సిన్ధూలో ఏప్రిలు నెలలో జరిగిన సమా వేశమునకు పిమ్మట, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును, రాజ్యాంగమంత్రికి దెలిపిరి. రాష్ట్రములు చెల్లించవలసిన మొత్తములను తగ్గించ వీలులేదని తెలుపుచు, రాష్ట్రములు తమపన్నుల నిరీక్షను హెచ్చించవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వము గోరుచున్నది. రాష్ట్రములకు రాబడిలో గలిగెడికొరత ను పూర్వపుటకు, కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు అడ్డాయసల నిచ్చుట, మంచిమార్గముగాదని వీరియుద్దేశము. ఎక్కువగాయును, రాష్ట్రములు చెల్లించవలసినధన మును, తేకుండ జేయవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిష్టముగలదట గాని, ఆసూయకూర్చు మున్నడేమోచునో వీరు జెప్పజాలరట. రాజ్యాంగ మంత్రియగు పీలు ప్రభువు గారు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశములతో పూర్తిగ నేకీభవించుచున్నారు. మిడుమిక్కిలి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు వీరును సలహానిచ్చుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ వ్యయమును తగ్గించుటకు కమిటీ నేర్పరచినటులనే, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములును ఇట్టి కమిటీల నేర్పరచి, తమఖర్చు లను తగ్గించుకొనవలయునట. పీలు ప్రభువుగారికి రాష్ట్రముల కష్టములయడ, సానుభూతికి కొడువ లేదు. కాని, రాష్ట్రములజరుపును తొలగించుటకు పాపము వారికి గనుపించదు. ఇప్పటికే రాష్ట్రములు కృశించుచున్నవి. ఇంకను తమ ఖర్చులను తగ్గించు కొని, ఆచారములో విశేష భాగమును ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ప్రతిసంవత్సరమునను సమర్పించ వలసియుండ, భావ్యభివృద్ధి కవకాశ ముండజాలదు. ఇండియా ప్రభుత్వకోశము, ఇంతలో బాగుపడు నూనలు గనుపించవు. రాష్ట్రములబరువులు ఎంత కాలమయినను ఈ తీరుననే యుండకమానవు. మంత్రులుగాని, తదితరులుగాని, ఎన్నిసీమలను తయారుజేసినను, అవి అలంకార ప్రాయములుగ నుండునేగాని, ఆచరణలోనికి రావు. సంస్కరణ ములనలన గలిగినలాభమిది. ఇంకను వీరినేపట్టుకు ప్రాకరూడుచుండెడిపోరిని జూచిన జాలిగలుగక మానదు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికిని, కలకత్తా విశ్వ విద్యాలయమునకు గల తగవునుగూర్చి ఇదివరకు వివరించియుంటిమి. విద్యమంత్రియగు పి. సి. మిల్టన్ గారు తమ దృక్పథమును సమర్థించుకొను చున్నారు. వీరు తెలిపిన కారణములు నిరాధార ములు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము తననిశ్చయము ను కొనసాగించుకొనుట యుక్తము. నిన్నటిదినము జరిగిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయసభలోగూడ, సినేటు ిభాతీర్మానమునకు విరుద్ధముగ పాత్రొ మంత్రి గారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లును కొనసా గింప నెంచుటయు, సవరింపబడిన బిల్లును సినేటు సభవారికి పంపకబోవుటయు, తమ కవమానకర ముగి భావించబడెను. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము మూలమున, పరిపాలనా స్వభావమునందు ఎన్న తగినవకార్లు గలుగలేదని, ఇందునుబట్టి కనుగొన వచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

ప్రౌఢుల ముష్టి నుబ్బారావు గారు

శరీరసాధనాదర్శకములు ఈనెల 10 వ తేది ఆదివారమునాడు అనగా రేపు సా యుకాము 4 గంటలకు మైలాపూరులో శరీరసాధనా మూర్తిగారి మందిరమున ఈనెల 11 వ తేది సోమవారము నాడు అనగా ఎల్లండి సాయంత్రము 5 గంటలకు మదరాసు యునైటెడు క్లబ్బులోను ప్రౌఢసమగ్రాదర్శకములు జరుగును.

సారోజి గోక్షేపంథుము-నుంగంబాకం:-

పండిత పి. కృష్ణమాచార్యులుగారు నుంగంబాకం పతనాలయమున 10 వ తేది ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలకు భారతీయ ఉపశ్యాసమును గావించెదరు.

జగన్నాథ భక్తసభ-ఎగ్మూరు:-

ఈ సభయజ్ఞ మాన్యమున డిసెంబరు 10 వ తేది ఆదివారంసాయంత్రము 4 గంటలకు ఎగ్మూరుపైశాద్వనందలి శేదవిలాస మంఠ మున బ్రహ్మశ్రీ టి. బాధాపతి భాగవతారుగారు (తంజావూరు) కిరాకొట్టనీయును హరికథాకాలక్షేపము గావించెదరు.

జేశీయసమాజమందిరమున హిందీ ఉపన్యాసము

చెన్నపురి హిందీభవారి ఏర్పాటుప్రకారము డిసెంబరు నెల 10 వ తేది ఆదివారము, సాయంత్రము 4 గంటలకు, దీశీయ సమాజమందిరమున (817, లింగిచెట్టిపేడి) శ్రీయుత, క. మ. శివరామకారదగారు "హిందీ సాహిత్యమును గురించి" హిందీభాషయల దుపన్యసించెదరు. హిందీభాషాభిమాను లందఱును, రాష్ట్రాంధ్రులను కార్యదర్శి వ్రాసెను.

ఎక. కృష్ణస్వామి మొదల్యారు పతనాల

యము:- ఈ పతనాలయ యాజమాన్యమున యన్. విశేకా నందమయం. ఆర్. ఎ. యస్. ఆంగ్లమున "మద్రాసులో యుద్ధోలో ఆదైవన్న వారిస్థితి" గిగూర్చి ఆదివారం 10 వ తేది సాయంత్రం 4 గంటలకు అమరవాడికెంట్రో హిందూ విద్యా కాలభాటలో నెం 2/197 మింటుపేటి ప్రభావను సుపర్యసించె దిరు శిలాలపంభాధ్యక్షులును మద్రాసు భూస్వాముల సంఘ గౌరవకార్యదర్శియు నగు పి. రామబాధకగారు పి. పి. యం. ఆర్. ఎ. యస్. యస్. ఆర్. ఇ. యస్. అభ్యుత్తత కహించెదరు.

కావలెను - ఆంధ్ర పండితుడు

చెన్నపురియందు చిన్న బాలికకు చదువుచెప్పటకు సంస్కృతాంధ్రములందు చక్కని పండిత్యము గల పండితులొకరు గావలయును. వేతనము యోగ్యతానుసారము. వలయువాగు యోగ్యతను చెబు పుచు ఈక్రొంబు చేరునామాకు వ్రాయవలయుచు, ఆంధ్రపండితుడు, రెంటాలమాను, మైలాపూరు, మద్రాసు,

విదేశ వార్తలు

జలసంధుల చర్చ

అనుకూల వాతావరణము

తురుష్కుల సఖ్యవైఖరి

లాసేసు, డిశంబరు 6:— 55 చార్లస్ టుల్కామెంటు గారు ఇటలీకి వచ్చి ఇస్మితు పాపాగారితో మాట్లాడిరి. మిత్ర మండలి సఖ్యభావముతో నున్నటుల తమకును వారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రభులను బట్టి తురుష్కుల రాయబాటుల సంత సింజిరి. న్యాయమును పరిష్కారమునకు రావలెనని మిత్రమండలి యుద్ధేక్ష్యుని లెలచిరి. కర్ణాటక ప్రభుగారి న్యాయబుద్ధిని కొని యాడిరి. ఇంకా సభలో బిస్మార్క్ కలెక్షన్ ఫేజులే గనిరి. నేటి సంగతులన్నియు అనుకూలపరిణామమును బొందినవి.

సైనిక నాకా జరిజ్జానము గల నిపుణులు నిన్నటిదినము సమావేశమైరి. రిర్మి డివియన్ ప్రతినిధులు సభలో నుండిరి. తురుష్కు సేనాని ఆసంక్రమిని జాపలేదు. మిత్రమండలి చేయ నున్న పరిష్కారములో గట్టిపోటీలో నున్న మిత్రమండలి కటాలమునుగూర్చి ఏమియు జెప్పనందున కొంతవరకు తృప్తిగ నున్నయిది.

కర్ణాటక ప్రభువు, చిదిరక గార్లకు వాగ్వివాదము

లాసేసు, డిశంబరు 7:—చాలకాలమునుండి చిత్తులతో నూడుకొన్న జలసంధి సమస్యను పరిష్కారము చేయు విషయమును ఆలోచించుటతో నిన్నటిసభ ముగిసెను.

ఈవిషయమును గూర్చి చిదిరక గారికి కర్ణాటక ప్రభువు గారికిని వాగ్వివాదము జరిగెను. కర్ణాటక ప్రభువు మిత్రమండలి తరఫున నమ్మకముల ప్రస్తావించిరి. రషియాను విధానము ననుసరించి మేరీతక్కి జలసంధులపై ఆసంగతము అధికారము నచ్చు ననియు అందుచే ముప్పువాటిల్లుననియు రషియాకు బ్లాక్ ట్రేడ్ గూడ నిరంతరం కారము గల్గుననియు తెలియజేసెను.

నాకా ప్ర్యేక్షును తగ్గించినట్లే బ్లాక్ ట్రేడ్ స్వేచ్ఛా ప్రవేశ ముందుటకు ఏలక ను చెల్లుగారు తమయభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. ఏలకని జలసంధుల సంరక్షణకై సమ్మి నియమించినను సైనిక బలమువలన ఆధారముకలకంటే బడంబడికలమీద ఆధార పడుట మంచిదనిరి.

జలసంధి సమస్యకు సంబంధించిన ఏర్పాటులను చెల్లుగారు పరిశీలించవలయు నని ఇస్మితు గారు కోరిరి.

చిత్తుల చిదిరక గారు ప్రభుత్వ తర మొనగుచు రషియానులే నాకా తరమును తగ్గించవలెనని గోరెననియు కాని కాశ్యపుముగ భయంకరమును ఏర్పాటులతో బ్రతుకులు బదులిడిరనిరి. తర్కికి జలసంధులను కాపాడుటకు బిస్మార్క్ కుటుంబమున గల్గు అపాయము అంతర్రాజ్య సంఘమువారి స్వాధీనములో నుండుటచే తటస్థమై ప్రమాదముకలకంటే సెక్యూరగా నుండవలసి. ఏర్పాటుగూడ కాంగ్రెసుకునే పరిష్కారము చేసేకొనుటకు ఉద్దేశ మున్నందులకు విని సంతసించిరి నని కర్ణాటక ప్రభువు నడిపెను.

ఇతర రాయబారుల లాభము నిమిత్తము మిత్రమండలి సైనిక నాకా తర ప్రత్యేకజ్ఞానము గల నిపుణులు సమావేశమై ప్రాత్రసంగతులను అవసరము తెలియజేసెనని కర్ణాటక ప్రభువు గారు చిదిరక గారు తీవ్రముగా దానిని అర్థమజేసికొనిరి. ఏదో ఉద్దేశముతో మిత్రమండలి ఆట్లు చేయుచుండి రనుటలు తెలియజేసిరి. కర్ణాటక ప్రభువు యుక్తియుక్తముగా బదులిడిరి. సభ అంతరేతనే ముగిసెను.

భిన్నాభిప్రాయము

లాసేసు, డిశంబరు 7:—జలసంధుల సమస్యను పరిష్కరించుటకు మిత్రమండలి తెలియజేసిన విధానమునుగూర్చి రషియానులకును తురుష్కులకు భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినవి తెలియుచున్నది.

ఈవిధానము ముందు రాయబారులకు పునాదిగ నేర్పడునని తురుష్కులని. యుద్ధసాకల జలసంధిలో ప్రవేశించరాదని జర్మనులు కోరినటుల అంగీకరించినచో తాను బడంబడిక ప్రభుత్వ సంతకము చేయనని చిదిరక గారు తెలియజేసిరి. దీనివలన తురుష్కులు కలనరపడినటుల కనబడెను. కాక స్థాంటు నోపియన్ యుక్తము కావలసినదియుభయుగ తమకు ఎక్కువగా కాలసి యున్నదనితురుష్కులనిరి బ్లాక్ ట్రేడ్ విషయమును ఆలోచించవచ్చుననిరి.

యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు ఆంతర్జాతీయసంఘమువారు జలసంధులను కాపాడుటలో పాల్గొనరా లేనా యను విషయమునుగూర్చి యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు రింగును బదులియవలసియున్నదని అమెరికను వార్తా ప్రచారక సంఘమువారు తెలియజేసిరి. కాని దీనిలో దిగుటకు ఇష్టపడు ఉద్దేశ మున్నటుల తెలియజేసిన

టులమాత్రము కనిపించుటలేదు. మిత్రమండలి ప్రత్యేక పుటేర్పాటుల నన్నిటిని ఆలోచించిన పిదప అమెరికనులు తమ నిశ్చయమును తెలియజేసిరి అనుకొనుచున్నారు.

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

యూనైటెడ్ స్టేట్సువారి తరపున చెల్లుగారు తెలియజేసిన ఉద్దేశమును సెరవేర్చుటకు సహకార మొనర్చుటకు యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు సిద్ధముగ నుండవలసియుండు నని ప్రేము పత్రిక వాకొనుచున్నది.

జలసంధిని కాపాడుటకు నియమించుటకు సంఘములో అమెరికా సభ్యత్వవది సంగీకరించక తప్పదు.

మిత్రమండలి జలసంధుల పాలనమునుగూర్చి చేసిన ఏర్పాటులో సగముకంటే మించి ఏర్పాటులను ఇతరలు జేయలేదు. ఇంతకంటే మించి ఏర్పాటు తమకు తోచిన అమెరికనులు తెలియజేయవలెను; తదా ఈ చర్చకు దిగబంధం లేమిందు కొనవలెనని న్యాయార్థ్యుల వర్ణన పత్రిక వాకొనుచున్నది.

శేపు కులం లాసేసుసభ వారు జలసంధుల సమస్యను గూర్చి ఆలోచించెదరు. నేడు ఆయా పంచాయతీ వారు వివరములనుగూర్చి యోచించిరి.

మిత్రమండలి ఏర్పాటులు

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

పత్రికల్లో యూ అనుకూలముగనే మిత్రమండలి ఏర్పాటులను గ్రహించినవి.

ఈవినింగు స్టాండర్డు

జలసంధుల సమస్యనుగూర్చి మిత్రమండలి స్పష్టముగను ఏకీభావముతోడను చచ్చింది. రషియా కెట్టి విరోధభావముతో ప్రకటించుటలేదు. తర్కికి వనము నొప్పించుటకు ప్రకటించుచున్నారు. కాని రషియావారు ప్రముఖ బ్లాక్ ట్రేడ్ ఎంతమాత్రము స్వతంత్రముగా విడిచిపెట్టుటకు వొప్పుకొనరు. రషియా తర్కి ఎంతమాత్రము వ్యాపారమునకై యుండరాదు.

ఈవినింగు న్యూస్

బోడివివిధల యుద్ధేక్ష్యమును జూడ దుమేరియను స్వాతంత్ర్యమును భంగపరచవలె నను ఉద్దేశ్యముతో నున్నటులున్నది. దీనిని జలసంధు లందరికి ప్రవేశ ముండునటుల జేసిన తప్పుక భంగము కలుగును. లార్డు కర్ణాటక ప్రభువు న్యాయబుద్ధితో జేసిన ఏర్పాటులవలన వీరి యుద్దేక్ష్యమునకు ఆకాభంగము కలిగినది. తర్కికి పోరుటచే ఇంకకంటే తక్కువ వచ్చునేగాని ఎక్కువ రాదు. అందుచే ఈ ఏర్పాటుల కొప్పుకొనుట ఉత్తమము.

తాన ఇస్మితుపాపాగా రివరతులను తన ప్రభుత్వమునకు తెలిజేయుటయే మంచిది. తర్కికి కాంతి యుగము. మనకు గూడ నది అవకాశమే. ఉభయములకు కర్ణాటక ప్రభువు విధానమే ముక్తిపదము అని వాకొనుచున్నది.

చెల్లుగారు

ప్రపంచములో అందరికిని వర్తకము జేసికొనుటకు నిరభ్యంతరముగ స్వేచ్ఛాయుండవలెననియు యుద్ధసాకల రానియగూడదను వరతను అంగీకరించరాదనియు అమెరికనుల తరపున తెలియజేయు అందరును సంతసించిరి. యుద్ధసాకలే కాంతి ప్రథములు. యుద్ధ సాకలే కాంతి విప్లవంకము లురి. ఏదో ఒకలాభము తమకుగలదు గనాయని ఇతరులకు అవకాశ మియ్యక ఒకరే ఆ వర్తకలాభము ను అనుభవించరాదు. ఇట్లు జరిగినచో బ్లాక్ ట్రేడ్ ప్రభులందున్న రాజ్యములవారి కందరికిని నష్టమే. ఎవరో ఒకరే బ్లాక్ ట్రేడ్ జలసంధులను స్వాధీనములో నుంచుకొని పాలించెద మనుట ప్రపంచమునకు విరుద్ధమైన కార్యము.

అమెరికను పత్రిక లన్నియు ఈ విధానమును మిత్రమండలితో బాటు యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు అంగీకరించుటచే అంగీకరించుచున్నది. ఇటుల నే జరుగవలె ననుచున్నయి.

నిర్బంధముగ ప్రజలను మాన్యుట

కంగీకరించక. పోవుట

లండన్, డిశంబరు 7:— ప్రాంతీక జాగ్రత్తమునకు తప్పు ఇతర సమాచారములో నిర్బంధముగ ప్రజలను మార్చరా జని అమెరికను ప్రతినిధి ఆక్షేపించిరి. ముఖ్యముగ గ్రీకులు కాక స్థాంటు నోపియనుండి కడలరా దనిరి. ఇది తురుష్కులకు నచ్చినట్లున్నది. గ్రీకులను తమకువలెనను సభిప్రాయమును తురుష్కులు ఒక వేళ మానుకొనవచ్చును.

సామ్రాజ్య వాయువార్తా ప్రచారము

ను లోపాయికారిగ గుర్తీయవలెననియు ప్రభుత్వము వారి పనిలో తోడ్పడు కలుగజేసికొన రాదనియు సామ్రాజ్య ఇతిలా సంఘమువారు తమ సభలో చాలపట్టునలతో నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. సంకత్య రాంతము లో పుగ పోషుమాపురు జనరలుగా రింగులని తెలిసికొనవలె ననిరి. పత్రికా ప్రచారమునుబట్టిజూడ ఈవిషయములో వాయువార్తా ప్రచారములో అధికారులు ప్రాధ్వస్తమానము కలగావులకుచేయు చుండుటచేయు వాయువార్తలను ఆలస్యముగ పంపుటలేదు ఇంట్లాండు ప్రజలకును, ఇండియాలో వర్తక సంఘము వారికిని చాల విసిగెత్తినటుల తెలియచున్నదని రాబర్డు

డోనాల్డు గారు పరిశీలన వివర్ణించి తెలియజేసిరి. ఇండియా గూడ దీనికై లోపాయికారిగ గుర్తీయవలసి ననుచున్న యని యనుకొనుచున్నటుల కనిపించుచున్నది.

దివ్యముగ జేయవలచున్న ఈ భారమును డోమినియన్ లకును ప్రజలకును కదలి పెట్టటం శ్రేయము.

పోస్టాఫీసువారి పూర్వపు విధానమును తీవ్రపాతి కాత్మ, లునుగూర్చి రాచకీయ సంబంధముల వారెవరును అంగీకరించరన నమ్ముచున్నాని యర్జునం ప్రభువు తెలియజేసెను. సంగలన్నిటిని తరచివరిక వ్యాంబల్యేమగారి యభిప్రాయముతో నిర్ణయించెదరని తలంచుచున్నాడనెను.

వాయువార్తా ప్రచారమునకు కల్పాత్తు మార్గం కోసెనెవారి కేసుబడెను. డోమినియన్తోడను, విదేశములోడను సంబంధమును కలుగజేసికొని ఉత్తర ప్రభుత్వ తరము లను జూపుటకు బ్రెటునుతో ఏర్పరిచిన కార్యక్లాపములు పనిమీట్లున తయారై నవి. దీనికంతకును 2000000 పాను లకును.

మాంట్రీయల్లో వాయువార్తా కార్యాలయములను సెల కొల్పెదరు. బ్రిటిషు కార్యక్లాపములకు లైసెన్సు కొలదిరోజుల లోనే ఇయ్యబడును. తక్షణము పని ప్రారంభమగును. సామ్రాజ్య మేటకును వాయువార్తా ప్రచారము కి మానములతో పూర్తయగును.

విరిషు ప్రీస్టేటువాదులను ముట్టడించుట

లండన్, డిశంబరు 7:—రాత్రి 12-30. ప్రీస్టేటు ప్రారంభమై డిమెటలు కాక్కు కవుంటిలో పెద్దకల్లర ప్రారంభమగు టివెఇయే ప్రథమము. 2000వ పరకారులు తమకుచిక్కిన సాయుధ మోటారుబండితో భర్తీ నునకే దిగరనున్న కటాలమును ముట్టడించిరి. రోజంతయు పోరాటము జరిగినది. సైన్యములో బడకలసి వచ్చెను. కటాలపు అధికారి-సాబర్టు చనిపోయెను. 15 గురు తీతగాతులైరి. తక్కిన 90 మంది బ దీలుగ జేయబడిరి. చాలమంది లోబడుటకు పూర్వము తమకుపాదలను విరిచివేసిరి. బందీలుగ సైన్యబడిన వివర వివరము జేయబడిరి.

డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు, ప్రీస్టేటుతో గొప్ప యుద్ధోగిగ నున్న ఇంకొకరును తమ త్రోవలో ముట్టడించబడిరి. డెయిలు సభలో కాన్గ్రెసుగారు తెలియజేసిరి. డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు తీతగాతు డాయెను. ఉద్ధోగి కాల్చి చంపబడెను.

క్రొత్త పార్లమెంటు

అల్లన పరిస్థితులు

పార్లమెంటులో మాట్లాడుచు డబ్లిన్ పార్లమెంటు అధికారములో అల్లన పోవునను సమస్య ప్రారంభమైన వెంటనే తన పదవిని కదలుకొందు నని 50. జా.క. క్రేసుగు గారు తెలియజేసిరి.

ఉత్తరదేశపు పార్లమెంటు వార్తక ప్రార్లమెంటు సరిపాడు ప్రభుముతో బత్తెడరి కమిషనుతో ఎట్టిసంబంధమును పెట్టుకొనరని వ్యక్తీకరించిరి. అసరిపాడు దేశములవారు నొరతో ఒకరే ఏకీభవించినగాని సరిపాడులను సర్దుబాటు జేయుట జరగదనిరి.

సామ్రాజ్య అధిక సభ

ను గూర్చి పత్రికలు వర్ణించుచున్నయి. కలసపోవుట, వాణిజ్య విప్లవమును రాష్ట్రీ సమరిష్కారము రాకపోకలు మున్నగు విషయములు చర్చించబడును. తక్షణమే అవలు జరుగు విధానములను కనిపెట్టవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మువారిని గోరెనను. సామ్రాజ్యముందున్న అధిక సంపదనలను జన్మభూమికిని, డోమినియన్లకును లాభముగ నుండునటుల విని యోగించవలెను.

స్వరీపాలనాధి నివేతములను, క్రవుక్ కాలనీలకు కాలనీన వానినిగూర్చి గూడ పరిశీలించెదరు. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు పరదలిని కలుగజేసిరి ఇదివరకు చేయుటకు వీలు తేని యభిప్రాయము జేయుటకు వీలగును.

హిందీ ప్రచారక పత్రిక.

చెన్నపురిలో క్రొత్తగా వెలువడిన హిందీ పత్రిక పత్రిక

చెన్నపురిలో నన్న హిందీ ప్రచారక కార్యాలయమువారు ప్రకటించిన "హిందీ ప్రచారక" అను హిందీ పత్రిక మాతా కార్యాలయమును చేరెనది. కృతజ్ఞతతో నందికొన్నాము. భరతఖండమునందలి దక్షిణ ప్రాంతములందు హిందీ భాషాస్వాస్థి నొనర్చుటకై వీ రిపత్రికను ప్రకటించవారంభించిన వారు మొదటి సంవత్సరము ప్రతి ముదిస రోజున సందేశము, రాష్ట్రభావ మున్నగు పదునొకండు విషయములపై చక్కగ వ్యాఖ్యములు సరస్వతు హిందీలో వ్రాయబడియున్నవి. దీక్షలు క్రొత్త హిందీనీ నేర్పుకొను దాక్షిణ్యులకును గురునటుగా తెలుగు అరవీలు ఇంగ్లీషుభాషలలో చక్కనిపాఠములు వ్రాయవలసియున్నవి. పత్రిక సంస్కారము దరము. సంకల్పచందారు 20-0 కాకలయవారు హిందీ సాహిత్య ప్రచారక కార్యాలయము (టిప్టికే, మద్రాసు) వారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

66 వత్సరముల చారిత్రము

నీటి కాలుల వియములలో ప్రభుత్వమునకు గల బాధ్యత ప్రకటించి, వికలముల కాసులను జేయునవసరము సంపన్నమవుచే నుద్దేశించెను. అప్పుడు "పోలీస్ గారి ప్రభుత్వభూములలో గాని యాడుగురులు, జూనియరులు మున్నగునవి ప్రభుత్వమునకు చెంది యుండు కాసులను జేయుచో జేయవలయు" గర్భవతగా నుచుట్టునుండు తయారజేయుచు యాజ్ఞాపించెను. అందు ప్రకారము తయారైన బిల్లులందు ప్రభుత్వమునకు గల యును సాంధ్యపుపనుడి అయిననీటికనలులనుండి నీరును సాగునొగ్గులనులకు తగినవత్తు జేయుధికారము ప్రభుత్వమునకు లభించును యందులకు పలుకెను. అయితే యిందు అట్టి కాసులను జేయుట కనుగొనిన పోవుటచేత ముందెప్పుడైన విచారపరచుకొనరాదు అనియు పదవేసివెట్టబడెను. చాలసంకల్పములను అతియేమి యేమియును చర్చదీసికొనవలసలేదు.

1880 లో కరవునిచారణసంఘ నివేదికను ప్రచురింప
జేసిన డీవి. ఈ మరల బైటికి పేరుగ రాబడెను అకరవు
చారణ సంఘమువారు నివేదికలో ముద్రాపకము ఇరవేయను
వసేదీయను లేనందున నలనగల్గింపవలయు బ్బు
ని నూచించిరి. ఇవిధమున ప్రారంభమైన చార్వరతేజన
రికి లో ఇరవేయను, వావిరేయను కనుబడు నుబంధించినకాన
యను జేయు నుద్దేశముతో నొక క్రొత్తదిల్లు తయారుజేయబ
డెను. ఈదిల్లుదిల్లు 1879 జూలైయి ఇరవేయనుచట్టుకుత్త
గధారపడెనుండెను. అది నెలకొనవచ్చినదిచారణసంఘముచే
బుటీవారు కొన్ని పరకణములనుసమీపన అంశలినూత్రముల
గీరేనిందును నే దెప్పరి. ఆయితేయిటుల సంస్కరించబడెనట్లు
. ఇది నూత్రబోధువారు ముద్రాను రాజధాని పరిస్థితులకు తగిన
పంజరేనం ఖరివించిరి. 1888 లో నీదిల్లు ప్రభుత్వముచేసెన్
ఈ తరువుతో నుపసంహరించుకొనబడెను.

3. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల శ్రేయోభివృద్ధి కలగజేయుచు నీటిశాస్త్రమువలన సేర్పరచుటకు తగినవిధముల నొక కానడము లేకపోవుటవలన కొన్నికష్టములు జరుగించి ప్రభుత్వమున జ్ఞానములుగలవారిని 1908 లో కానడము జేయటముగూర్చి "రెవిన్యూబోర్డువారిసలహా" దీనికొనగట్టెను. ప్రభుత్వమువారు బోర్డువారికి ప్రామాణ్యము, నిబంధనార్థముల తీర్చిదిద్దించి సంప్రదించి, ప్రభుత్వమువారు ప్రభాజ్ఞయమునకై ఇరగేషను ఆధికారమును గల్గియుండుటకు తగినవిధముల కానడముజేయుటకు జిల్లా ఆధికారులను గూడ విచారించి రిపోర్టుజేయవలసినదిగా నొనరించి యందులకు ప్రభుత్వ తరముగ పంపబడిన తీర్మానమునం దీనివచనము : అమూల్యమును చర్చించుటచేసి ఇంకను కొన్నికీర్తనలు విచారణకొనవచ్చుటకీని బోర్డువారు కానడముజేయవలసినదిగ నిర్ణయింపబడుట ఇంచేయును అని ప్రకటనచేసినందువలన ప్రభుత్వముచేసెను. అని ప్రకటనము : 1 వ పుస్తకము లో ముఖ్యముగ 272-286 ప్యాఛాలలో యీరాజధానికి ఇరగేషను నులాయించవలసినది "దెలుపబడినను. ప్రభుత్వమువారు : ఈ తీర్మానములను స్పష్టముగావలయునన్న అంగీకరించి 1905 లో ఇరగేషను బిల్లుబిత్తును తయారు జేయుట కొక ఆగ్నేయము స్పెషలమ్యాజీమీద నియమించిరి. అదిర్దుచాలకాలము కరిగిచేయబడినను. పిదప 1908 మార్చిలో నొక చిరుబిల్లు "రెవిన్యూబోర్డువారు ప్రభుత్వమునకు

[illegible][illegible]

4. అప్పటినుండియు ఇరిగేషను హామ్యులను హార్వీకిన్నీ న్యాయాధికారుల తీర్పులు జేపబడెను. అందు ఉద్ధాంతము లో ప్రేమి కాన్సిలు తీర్పుక బి. అ. డి. వి. యి. లో. ఆర్. 40 మ. దాను 886 పేజీ లో రిపోర్టు జేయబడినది. ఒకవేళలు పాశురములను ఉచితముగ జేసికొనుటకు హామ్యులభూస్వామికి గ్రాంటునమలుగలను యెంతసేననిచ్చుటకు నిర్ణయింపబడెనో దానినిబట్టి ముంపుని అందు తీర్పు జేపబడుచును. ఈతీర్పులను యిదివరలో అందరికి దెలిసిన విధముగనుండు నీటి తీరులకొరకు ముంపునకు చాల భూముల గల్గెను. ఇందుకు ప్రకారము బ్రహ్మచారిబారుగాని ఈ బ్రాహ్మచారిబారుగాని సెంటు సెటిల్మెంట్లో ఈ నాగ సెటిల్మెంట్లో అయింపబడుచు మాగాణి భూమి యెంతయుండెనో అంతవరకే ఉచితముగ నీటి సేవయింపజేడిది. ప్రేమి కాన్సిలు న్యాయాధికారులు 1886 VII ఇరిగేషనును స్పష్టపరచుటల నూహ్యత్యములను గల్గొకట్టుకలనుగూడ వివరించియుండుకొనవలయును నిరించితత్వలో నూడలో భూములపై పరములను తొలగించి, అట్లు సుస్థునగుట కొకటిల్లు జేయబడెను. దాని సేతత్వగదనముగుటచే ప్రవేశ నెట్టుదకు తీర్మానింపబడినది. ఇదిగూడ యుద్ధములను అపురకు జేయబడెను. ఇకను మిగిలినతీర్పులు వదిలొక్రమింపబడుటల నిహామ్యుల, అహామ్యుల ప్రకారము స్థిరముల కాల్వలయదాజుకొనుచు మున్నగువానికి సంబంధించి యున్నది.

5. ఇట్టి తీర్పులవలన గల్గి:జేయములు అనుమానము లన్నియును తొలగించునట్లు 1914 చిట్లు మరల సంస్కరింపబడెను. ఈ అవకాశమును గైకొని దానిని పరిపూర్ణకానము చేయుటకై నీటితీరువకల్లు, మామూలుమాగాణి కుడిమరుస్తుతు ఇదిగోమ నుపంచాయతీలు మున్నగుదాని విషయములై నిలంపకలు గూడ గానింపబడెను.

ఈ ప్రభుత్వములను గూర్చి ఇదిగో వసు సమర్థితులగుచు
చర్చించుటకు నిల్చును ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కంతుగా ప్రా
ముఖ్యముగ నీటి తీవ్రత, కుడిమరుమ్మకు విషయమై కానముల
జేయవలసివోరి. అయితే ప్రభుత్వమునకు యెప్పటికప్పుడు యే
దో అవసరమగును యుండుటకున నీనిని సంజేహముతో నలిపి
యంపించి, ఇట్టి ఆశ్చర్యములు తుకమీద నుండువాలు. కావున పరి
పూర్ణ కానము జేయ తీర్మానింపబడినది.

తెలుగుదేశ వాఙ్మయ సమిత్త్యపన్యాసములు.
వాఙ్మయ భాష్య పదచనము:—

ప్రవేశిస్తే కాతేటి అంధ్రా సాభిధర్మి నూజ నియ
మన ఈనెల 11-తేది సాయంత్రం 4-30 ఘంటలకు ద్వైతేదా
నికొనెడును 12-తేది సాయంత్రం 4-30 ఘంటలకు అంధ్ర బాహ్య
నికొనెడును 15-తేది సాయంత్రం 4-30 ఘంటలకు పూర్వం
సాధకరణమును ప్రీతికర్తవేదము ఉపాకాంతము సారసేతక అంధ్ర
నధ, బై. యం. బి. ఏ. ప్రక్కన ప్లస్టు సేదనుదు జరుగును
బా. వరప్రసాదకాపు. కావ్యరూపానందప్రతినిధి, తెలుగుదేశ
కాబ్బునుగమితి.

మిక్కిలి ఆరోగ్యవంతులుగాను, బలవంతులుగా నుండుడు

మీరు బలహీనులుగా నున్నప్పుడు ఆధ్యాత్మిక నవనరములేదు. మీకు బలవనినది బలమును కలుగుజేయునట్టి మంచి టానికుమార్తెమే.

ప్రస్తుతము మీరు తక్షణమే నైత్య వర్తమానికు బుద్ధి నొకడానిని పొడి, మీరు బలహీన
మీగా నుండినదియు, ఎట్లు బంతులుగా నైత్యము, అట్లు బలవంతులగుటకు నైత్య వర్త
మానికును వాడుటచే యనియు మీ స్నేహితులకు తెలుపవలెను.

సెర్వాల్లొ టానిక్
 • బుట్టి 1-కి
 ధర రు 3-8-0 }
SERRAVALLO TONIC { 3 బుట్టి
 ధర రు 9-8-0
 డబ్బూ.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంట్ రోడ్, మద్రాసు
W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

దేశీయ | పౌరస సమాజము

ఈ దినము (శనివారము) సాయంత్రము 5-30 గంటలను
 చాలవేలము వానివారి ముద్రాక్షరకాలమును ప్రార్థన
 జరుగును. శుక్ల బుధ్యాయమునైన 2 గంట పెరుబూతులో
 రాధువారియూ పిదప ప్రార్థనకుమును విద్యార్థులవలె ప్రా
 థన జరుగలిగినవారే మునుగును. 4 గంట ప్రార్థన సభ జరుగను
 తార్కమ్యము.

మా॥ బి. యుక్త. శ్రీ రఘు

వానిపర్వతము

దెల్లీ, డిసెంబరు. సి:—మా. వి. యాక్. శ్యామలప్రసాదా, కలకత్తా, పాట్నా, సర్కారులందు వర్క్యటానానల్స్ లందు 8 నాలుగు తేదీ దెల్లీ వస్తువు. 10 తేదీ నారు దెల్లీ నుండి బయలుదేరి, 11 వ తేదీ పూనాకేరదురు. పూనానుండి నాలుగురోజులు నిలిచి, 15 వ తేదీ పాట్నాకు బయలుదేరుదురు. 18 వ తేదీ పాట్నానుండి బయలుదేరి 19 తారీఖు కలకత్తాకుపోవుదురు. 22 తారీఖును బయలుదేరి 23 తారీఖు వాల్తేరుకువస్తువు. సర్కారులందుక్రిష్ణసుందరంగారు మునియ్యకొని జనవరి 1 తేదీ వాల్తేరునుండి బయలుదేరి కలకత్తానుండి దెల్లీకువేరుదురు.

లోకల్ బోర్డులలో మహమ్మదీయ ప్రత్యేక
పాతిక శాతం.

బొంబాయికానననభ లో సంకీర్తించబడుట.

బొంబయి కావనభలం నామానమీయలన బిల్లాబోర్డు
లలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండునుని యంగీకరింపబడిన
విద్యార్థులు మంత్రి గారు ఇంచుల కనకలక్ష్మణుడు కాంగారు
ప్రతికూలముగను నంగీకరి. కుంజలనేత్ర చిర్మ జగ్గెను. భూస్వా
ములను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిలాగరింపబడిన. బొంబయి
ప్రభుత్వము కవికవనమైన కావనమముల నొకలకు తగ్గించి
రని తెలుపబడిన.

తెలకుషము

3 విశములలో ప్రాధ్విగా నడుచుచును. కష్టమేమియు లేదు. జుట్టు నుగమివచ్చుచో పోయినచో రావలెదల జేయు వాగనీ యబడును. బుడ్డి 1-కి ర్ను. 6-కి 1-కి ఉత్తములు తగ్గు మున వాయువులేను.

N. Banerji, Hulgani, Cawnpore (A)

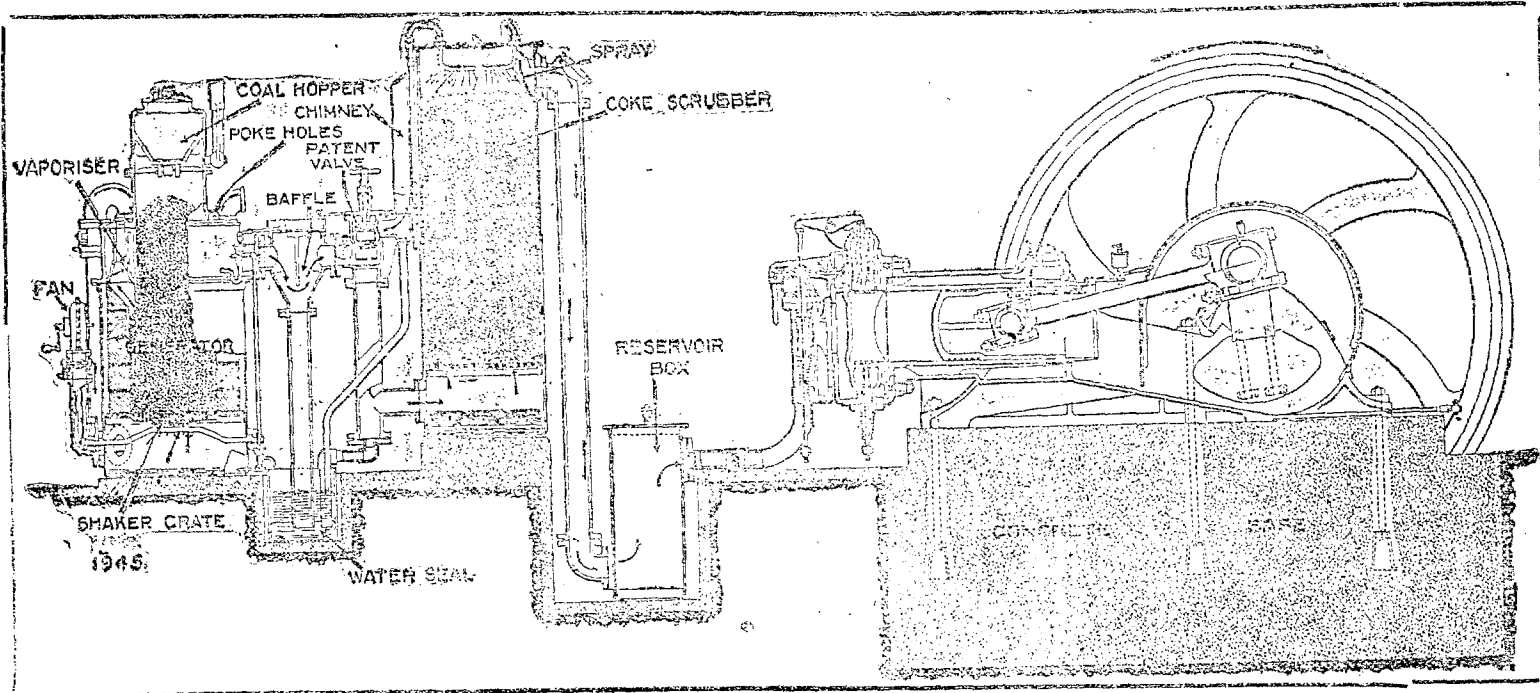
నో టీ ను
కాకినాడజిల్లా మునసబు కోర్టులో

స్కూల్ కాను దావా నెం 818/19 22
 వా రక్షేపాద్యైక, వాదులు మొదట వీ. బి. రావు,
 టి. ఎస్. వారాధరణ, వైకెం వ్యాపారక్షుం, కాకేనాడవారి:-
 ప్రతివాది మొదటగా "ది రాజా వైకే నర్సయ్య" అను
 పేరుతో వ్యాపారము చేయుచున్న వీ. రాజం అను అజ్ఞాన వ్యక్తి
 నుండి రావడిన బాటి మొదలగు రు. 25/- అను గాను వాడు
 లు దావా తెచ్చియున్నారు. 15-12-1922 తేదీన వాయిదా
 చేయబడియున్నది. ఇందు తేదీన ప్రతివాది కోర్టులో హాజరై
 ఆక్షేపణ ఉపై సయ్యున్న టెంకుకొనకలను లేవచో ఎన్నుపార్తి
 తిర్పు చేయబడునని యిరుదుమూలనుగా తెలియజేసెదలెను.
 రూ. బి. హామ్, } వి. సీ. రామస్వామి, బి. ఎల్,
 కాకేనాడ, 4-12-22 } వాదిరక్షకు, లాయర్.

సెర్వాల్లొ టానిక్
 • బుట్టి 1-కి
 ధర రు 3-8-0 }
SERRAVALLO TONIC { 3 బుట్టి
 ధర రు 9-8-0
 డబ్బూ.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంట్ రోడ్, మద్రాసు
W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

రస్త్ న్ - హోరన్సు బె

గాన్ యం త్రము పనికిమాలిన చెత్తతో నడచుచున్న
మిక్కిలి నరసమైన శక్తిని (Power) సరఫరా చేయును



4. పానుల శక్తిని మాలిన చెత్తతో నడచుచున్న

విద్యుత్తును వినియోగించు

మద్రాసు రాజధానికి ఏజంట్లు.

MASSEY & Co., Ltd.,

ENGINEERS, POST BOX 554, MADRAS.

TELEPHONE. 1085

Telegraphic Address, Massey, Madras.

మెసబట్మియాను వివరితమగు వ్యయము

(సర్ మెసబట్ ఫిలిప్సుగారు)

సర్ మెసబట్ ఫిలిప్సుగారు డి.ఎల్.ఎం.ఎ.నం. 1085
[వాయించుచున్నారు.

మెసబట్మియా పాలము, బ్రిటిష్ పానీ మెడను
దొక పెద్దగుడిమి. ఈ బండను నడచుచున్న వరుస ముప్పై
మకు అరవీ ప్రభుత్వమునకు సహాయ మొనర్చుటకు గాను అరవీ
కొలది మిలియనుల భారమును వహించితి వలెను.

నివ్వకుండా చిత్తమతో విచారించుకొనిన యెడల
నింతకాలము వరకును గావించిన కృత్యముతో, ఫలితముల పోల్చి
జూచినయెడల ఫలితములు చాలతక్కువ. బాగాదునడచి బ్రిటి
షు అధికారుల ద్వారా జరిగినవల్లిన తక్కువ ప్రభావము ఈ
వత్సరము మనము 7600000 సవరణల వెచ్చించు చుంటిమి.

ఈ మొత్తములో 2000.0 సవరణలు, మెసబట్మియా
యెడల బ్రిటిష్ సివిల్ సర్వీసులకును మిగిలినది వైనిక విమాన
దళములకును వెచ్చించబడును. మెసబట్మియాను మనము
సలహా నివ్వవారమే గాని మనకు పాలనాధికారులగు గారు.
పరిస్థితులు అత్యంత జనకముగ లేవు. ప్రభావమును సంపాదించు
జాబులను గూర్చి కృత్యము ప్రభుత్వమునకు. ప్రజలపై నాధారపడి
యూండవలసి స్థితితో మంత్రిగారు నున్నారు. ప్రజల కీమతిగ
మునందు విశ్వాసము లేదు.

మనమునుగాని, మంత్రిగారు నుండుగాని బాధాపతనము
మనము కన్నకుము లేదు.

ప్రభుత్వమును సరళముగ నడుపుటకైగాను బ్రిటిష్ పై
కమిషనరుల సర్ మెసబట్ ఫిలిప్సుగారు చాల ప్రయత్నించి. ఎం
దుడు ప్రతిఫలముగా కృత్యము ఎరుగయ్యెను. ప్రజలకు,
రాజును గూర్చి వ్యతిరేకములు లేకుండుట.

స్వతంత్ర కాధారపడి యాచించు నివసించు గుంపు
వాకి బాగాదు యుండును. రాజధానినైనది కావునందు
దోషములయెగాని ఎంతమాత్రమును ప్రోత్సహించు. వారు పన్ను

చల్లించుట సంభవించినపు డెప్పుడును సట్లుకే ముందు. భూ
మిదన్ననునది, ఇతరదన్నములను తయారుచేయుటకు పోవుచున్న
ఈ వత్సరము అదాను కృత్యములకంటె అట్లుగలిగెను. అదా
నక జిల్లాలయందు పన్నుల పనులు చేయుటకుగాను బాంబాయి
చేయువిధమును అనుసరింప జరుచుచున్నది.

ఇది ఇట్లుండే, మనప్రభుత్వములవలన కాశ్యతముగ మెస
బట్మియానును నివాస మొనర్చుట అనుచుంటిమి. మెస
బట్మియాను నడచిపోవలసినవ్యయము విషయమునే అధికారులు
మరచిపోయిరి. బ్రిటిష్ సివిల్ మిలిటరీకాబులవారు గొప్ప స్కె
లుపై కాశ్యత స్థాపనను కువలించుచు భరణముల నిర్వహించు
చుండిరి. నూతన ప్రాంతపు రేఖలనుగూడ ఇట్టి భవనముల నిర్మా
ణము విజేయకత్తును గావాలను. సరిగ్ గమనించినయెడల లేం
దుమూడు రక్షితభవనములకంటె ఎక్కువయెడల బ్రిటిష్ దొంగులు
మెసబట్మియాను యందు గలరు.

బాల్కన్ దళములను మెసబట్మియా ప్రభుత్వమునకు
బ్రిటిష్ పాకమినర ప్రధానోపాధ్యాయులవలెనాడు. ఈదళ
కారకు 160000 సవరణలు వెచ్చించి నూతన భవనము నిర్మించు
చున్నది. సివిల్ లీగలు సమస్యలందును వాటిని విజేతాం కృత
భారములందును సలహా నివ్వకుటకును సివిల్ సర్వీసు అను భవ
నము కాశ్యతగ్గులుగ వాతనియెట్లును ముగించుచున్నది. ఈ
కాశ్యతగ్గు లొక్కొక్కరికి సహాయముగ నిరసన చాలబండి
కాశ్యతగ్గులు ఉండును.

ఈ కాశ్యతగ్గులను ఈ వత్సరము 80000 సవరణలవల్ల
మనము వాడేచున్నాము. ఇందు సగము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు
మనము ఈరాకు (మెసబట్మియాను) ప్రభుత్వమునకును భవ
నము. ఫలాలురాజుగాని క్రింద ప్రత్యేకముగా బిల్డింగ్ డివీజన్
గలదు. మంత్రిగారు సలహా నివ్వకుటకు బ్రిటిష్ కాశ్యతగ్గులు
మంతులది. వీరికి బ్రిటిష్ సెక్రటరీయేటును సంబంధములేదు
అరవీ మంత్రిగారుదగ్గరు బిల్డింగ్ కాశ్యతగ్గులకి ఇయ్యవలె
లేక మువ్వల సహాయకాశ్యతగ్గులుండును. సలహా నివ్వకు
కాశ్యతగ్గుల దేశమును దెక్కడ వాచినను గలరు. వీరి సలహా
సెట్టికొనుచు నుండెను. వారి వీరి సలహా వ్యయము మాత్రము
సన్నాహముగ నుండును. బ్రిటిష్ అధికారు లొనకు సలహా
మనం బాధరణయందు వెట్టుట దుస్సాధ్యము.

హిందూ యెలను నూతన విమాన స్థానమును నిర్మించుటకు
ఈ వత్సరము 43000 సవరణలు వెచ్చించవలసి. ఇది బాగా
దున వైపుమైదానమున గలదు. ఇచ్చట గొప్ప సైనికాల
యముగలదు. ఈ ప్రభుత్వముల జూచిన యెడల కాశ్యతముగ
నీ ప్రదేశమున నుండుటయే ప్రభుత్వోద్దేశమని దొరుకుచున్నది.

నూతనముగ పనుల ప్రారంభించుట కీవత్సరము 1850000
సవరణలు లాగుచున్నది. బాగా మనులందు నూతనముగ డిపో
ను నిర్మించబడుచున్నది. అనుబంధితయే అవరిమిటముగ కృత్య
మొనర్చు సలహాను సర్వగామకాలమున మెసబట్మియానును
నిర్వహించుచున్నది. ఇది ప్రభుత్వము నిర్వహించుచున్నది.
స్వదేశమునందు పాతలను అందోళన మొనర్చుచు రను భవనములే
ప్రత్యేకమునకు బాగ్రత్యక్త ముండుననుచున్నది. విషయ ప్రభా
ప్రభుత్వము విజేతముగ వెడలించుచు వెదజల్లుచుచున్నది.

మెసబట్మియాను అక్రమించి నిర్వహించి కొన్నివత్స
ములవరకు అనుభవించి ప్రభుత్వము వెచ్చించి నిర్వహించుచున్నది
దన్న భవనమును మనము గావించుచున్న వ్యయములయందు వ్యయ
ప్రభుత్వము నిర్వహించును.

దుర్భోధనపరాభవము

(నాటకము) 0-10-0

నువ్వునుభి, గులాబాయి, చిత్రభారతముల ప్రంథకర్తయగు
శ్రీ వల్లే వేటకలగుప్పరావుచే రచించబడినది. దివంగతు 15 వ
అరీఖునకు వెలువడును. ఈలోగా ఆర్డరు ఇచ్చినవారికి 0.8.0
పి. వి. రమణయ్య అందునకొ. గుంటూరు.

ఆర్. ఎన్. నాదన్ & కో

పైచాపేట పోస్టు, మద్రాసు.

టోన, చిల్లకర్తకములు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన సా
మానులు ప్రాథమికముగ నున్నవి. శ్రేష్ఠమైన యింకువ మొదటి
రంగులముగూడ. శ్రీశ్రీశ్రీ ఈక్లిప్తులన్ తెలుసు, మేలైన
ఉత్పాదము, కబుర్లు, రంగులు, వార్షికులు, అమృతాంజన
ము, పుస్తకములు, అభిరూపకం అవసరమైన సరకులన్నియు
మామద్ద అలినరసముగా దొరకును. బజారీయూరి అడ్డములు
మిక్కిలి బాగ్రత్యక్తగా వి. పి. మూల్యముగా పంపుచును.



దుందుభినామ సంగ్రహ మార్గశిర బు ౫, శనివారము

ప్రణయపరిచయము

[టి. నారాయణశాస్త్రి గారు]

II

ఇప్పటికి చాచాపు పరిచయముల కిందట నీవును నాచదువు ముగించుకొని వచ్చితివి. అప్పుడు కొంతకాలము నా స్వగ్రామమున బంధుమిత్రులతో గడపి, కలకత్తాకు వచ్చితివి. నేనొకను ప్రభుత్వమువారి యుద్వేగములో తేల వ్యవధి యున్నందున, ఎన్నియో తరతరములుగా మానంశమునకు నావులుగా నుండిన మాకులమువారి యొకరి యింటిలో ప్రార్థనలు చేయించితివి. అయింటి యజమాన డోక వ్యాధివారి. భవము విరివిగా గడిచియుండెను. చిన్నతనమునందే భాగ్య వనితయియుండినందున యొంటికాపురము జేరువలసియుండెను. అయిన యాతని కొక్క కుమార్తెయు గృహమునకు తిలకప్రాయమై యుండెను. ఈమెయే యాతని భవచంద్రావరమున ముదము చూపట్లు నూర్చుకొనెను.

ప్రాణకృష్ణుడు ప్ర పరదేశములకు బోయి యుండలేదు. అయిన నేమి, అతని యాచారములు అపూర్వములు. సుతత్వికమునకు నున్నతనికన్న నభ్యసించజేసియుండెను. ఆమెకు నూర్చాచా ముంకయు నొందియుండలేదు.

మాయావినిదేవి జబ్బువడినది వినియుంటివి. ఆమెయొక విచిత్రకొంగునకులలో నై యుండెను. అప్పుడప్పుడు మూర్ఛాదును సాధాణముగా యిరువది నాలుగు గంటలవారము స్వప్నమయి యుండును. అట్టి సమయములందు గాఢనిద్ర నందిన కానివలె నుపించును. అయిన క్రేవల జరుగున దెల్ల విరుచుచుండెననియు, కన్నులు మూసికొనినందున తిలకింపలేక పోవుచుండెననియు - మెయే తరువాత నాకు నిజమైచెను. ఇట్లు యిరువది నాలుగు గంటలు దాక స్వాగతము దప్పి పడిపోయియుండి, తరువాత కొంచము కొంచము తెలిసిదేరి నాకుగైదు గోజాలకుగాని సాధారణావస్థను బడయుచుండలేదు. ఏకాగ్రణముచే నీమె కీర్తనము వచ్చెనో, ఆమెకు తెలియదనుచు. అయిన నామెకు తెలియుననియు, నితరులతో దాని విషయము జెప్ప నిచ్చుగించి యుండలేదని నే నూహించెద.

నేను వారి యింట జేరుకు కొలదిరోజులక్రిత మీమె కీర్తనము పొంగియుండెను. నా జన్మమున నామెను తొలుత గాంచినపుడు వ్యాధిగ్రస్తయై అపుడు దుర్వలఁ జక్కదీర్చి బడసి కరుణకలిగి, నిర్భయమున నుడువులు తొడుగుకొని, నుండరచంచక్రురంగ పీఠానులతో, నొక్కనిమేన మాత్రమేని నిలకడగ నొక పోలింబునకు, వినుగుకొక కలభావణముల ననవరతము నాడుచు, నలరారుచున్న నొకచిన్ని కిశు కృత్తి నిజ ప్రియ దెచ్చికొంటిని.

అతని కోరిక మేరకు మాయ పరుండిన గదిలోని కాతని వెంటదేయి పోవుచు, వైరుసంకల్పముల క్రిందట నేను జూచిన చిన్ని నుండరబాలిక నే జూడబోవుదు నని తలంచితిని. నే నాసాధము జేరగనే మాయావినిని గనుగొని మహాశ్చర్యనిభుగ్నడ నైతిని. భువనోపార పరికు ప్రకస్తాగ్నికయై, ఫాలరాజముననలకులు చిందులుద్రొక్క, జడగానలిన కుంభములు నుండరకంఠసౌజన్యమున బహిరంగజలంబు, ఏటవాలుగ నొక హంసతూలిక నై నర్మవాలిన యొక యువతీమణిని గాంచితిని. కాయయుకాక, బండునుగాక, దోరగానున్న ఫలంబులై, నామె బాలప్రాయము గడవక గడచి, యువతీప్రాయము ప్రాపించక ప్రాపించిన సరసంపు వయసులో నుండెను. ఆమె సరళమైన తరణశ్రేణులు, నామె సహజసంతోషకరఁబులై, నివృణ వినుత్తములగు మందహాసములు, అహ! యిప్పటికి నామనోవీధి బ్రామఖ్యస్థానములకరించి అచ్చటనే యవిభువముగ నుండగలవు. ఈ చారుతర నుండరమూర్తి నొక్కమాడగ తటాలన గోచరింపగా, యొక విభ్రమైతి నన్నావహించినది. ఈమెయో రోగి! ఇంచుక వాడు జెందిన మోము తప్పు, రోగ చిహ్నము లేమయు గోచరింపలేదు. ఆవాడునముగూడ నాదివ్యవిగ్రహమునకు వన్నె దెచ్చినదేగాని వేరుగాదు. నూచిర్చిన్న మైన గులాబికుసుమును కరపల్లవముల ధరించి, అపుడప్పుడామె పరిమళము నాస్థానించుచుండెను. మేము గదిలోనికిఁ బ్రవేశించగనే, క్రేవలనున్న బల్లపై ప్రసూనము నిడి, కాంతముగను నస్మితముగను మాకు స్వాగత మిచ్చెను.

“దానుగాక! తమ్ము దర్శించుట కే వెంటయో యావంది చితిని. మీలో కొంచమేనయు మాకు లుగలేదే, మీయుదువు లాకటితమ్ము ఇపుడైన సువత్సరముల క్రిందట నెట్లుంటివో అట్లే యుంటివి” అయి నా స్వాగతభారముగ వాస్తవముచాచెను.

ఆకంఠస్వరంబున తిన్నని యనకంపము సరసతన వాసి దెచ్చెను. దిగ్భ్రుతఁజెంది మారు పలుకజాలకఁ బోయితిని. నాకన్నుల నేనే - మృజాలకుంటిని. మాయామున నుత్సరముల నలరాను కామినిగా, లేక ప్రపంచమును వంచించుచు చరించు నిశ్చయమాయా దేవతయని సంజేహమునకు బాసకుడనైతిని. ఆమె గమింపమున నొక కుర్చీయిచ్చి, నన్నందు నాసీనుడగవ్వచుచు, నామె తండ్రి, కిటికీదగ్గ వార్తాపత్రికఁ జదువుచుఁ గూర్చుండె. నేనంతవఱ కొక్కపలుకేని యుచ్చరించుచుండలేదు. ఆనుండరయువతీమణియొక్క చూపులకే నెంత యబ్బడనైతిగా యని తోచినది. “మీ రొకయు బలహీనముగనే యుంటివే, గుప్తా కుమారిగారూ!” అని మాత్రము మహానామకర్త్యముననాడఁగలిగితిని.

అపు డామె దిగ్భ్రుతదనభాగమున తొలకరి మించుబోలె మృదుహాసము మొనరినది. “ఈ కొలదికాలములో నేను “గుప్తా కుమారిగారూ” కాఁగలిగితివా! నిశ్చయముగా నీవు అండ్ల యసాంప్రదాయమునకు లోబడి చాల మణిపోయితివి!”

ఈ సంకుచితభావణము నన్నించక కలవరపఱచినందున “నేను వెడలిపోవు కాలమున కిశుప్రాసమున నుంటిని. ఇప్పటికి నీవాపాలికవే నాని నేననుకొనజాలను” అనివత్కితిని.

“అయిన నేమి, నిన్ను నే మఱచియుండలేదు. మఱపు పురుషులక్షణ మని తెలిసితివి”

ఆమె కడుత్సన్నిధి స్వరంబున పల్కెను. తన తండ్రి విన గూడదని దలంకఁ గాబోలు. వర్తమానవార్తల నాగయుటయందు మగ్నడై, మమ్ము నా తండ్రు మఱచియే యున్నట్లు తోచెను.

ఆమె పలుకులు నన్నానందపరకఠుని జేసినవి, నామాన సమున కెక్కినవి. “మాయా! నీ వింకను దుండగములకు లోనైయుంటివి. అప్పుటికంటే నిపుడు దుడుకులు నీలో పెచ్చయినవి. నీవిరంతుకళాపణముల నెదిరించి, యెక్కువ తప్పించుకొందురే! అయిదు సంవత్సరములకు ముందు నీవాలికా రూపమున జన్మించి దెచ్చుకొంటివే, నేను నిన్ను మరువలే దనుట కిది ప్రబల నిదర్శనము గాదా?”

“ఇప్పుడు నీవు నన్ను మరువకుంటి వని సంకోషించితిని. పోని. నాకు నింగ్లాండు నందలి నీయువభవముల కొన్నిటి నెఱిగింపుము”

“అందుల కింకను కాలమున్నది. లేమ్మ! తొలుత నీ వ్యాధి గూర్చి వినవలయును. నీకారోగము వచ్చు సమయమున నుండ నది వచ్చుచున్నదని జెప్పలేనట. ఇది నిజమేనా?”

“అవును”

“అవునా! అందులకుఁ గారణములుగూడ నీకుఁ దెలియవలె! భోజనము సకాలమునకు లేనిపాతవునో, అమితముగ మాటలాడి, చదివి అలయుటచేతనో, మరియేమి కారణముల వల్లనో తెలుపజాలవలె!”

నేనొకను, నేమో తాడుగబోవు చుండగా నన్నడగించి “నీవు వైద్యుడవు. ఇదియంతయుఁ గనుగొన నీవని. రోగ మెట్లు వచ్చునో నాకేల తెలిసియుండును. ఇట్టి పనికిమాలిన ప్రశ్నల కాలము వ్యర్థపుచ్చుచుంటిమి. అంగ్లేయజీవమును గూర్చి నొకంత జెప్పుము. అపుడించుక యల్లాసభరితనై, నెమ్మదిగందును” అని పల్కెను.

దీనినండి ప్రశ్నింపఁడుట కామెకు నిష్పముండ లేదని నేనూహించితిని. మరియొకతూరి యావిషయము తెలిసికొనవచ్చునని కలంచి, ఆమెకు నింగ్లండువిషయమై చెప్ప ప్రారంభించితిని “ఇంగ్లాండు! అది భూలోక స్వర్గము. ఒకమారాభూమిని ప్రవేశించినవారి కెవరికిని వెనుకకు రానిచ్చ యొడదును.”

“అయ్యో! పాపము. తాము వెనుకకు రావలసినవారైతిరే. వచ్చుచు అచ్చట నర్థాంగమును దిగవిడచితిరి కాబోలు” అర్థాంగమే! నే నెప్పటి కచ్చటనేయుండి, ప్రాణములగూడ నచటనే విడువవలయునని నాకోరిక. అయిన నామానసమును మారించి, నాసర్వస్వము నాకర్షించుచున్న యొకకృత్తి యనట నుండుటచే మరల వచ్చితిని!

III

ఇంతవఱకు నేజెప్పునుండిన కథనంతయు “నూ!” గొట్టుచు నొక్కమాటయేని మాటాడక వినుచుండిన మేనక యిప్పుడు “అయ్యో! ఎంత కరుణార్థిశ్చరణము మీది” అని తటాలన పల్కెను. ఈ వాక్యములం దెంతప్రభావ మున్నది. ఎంత విచిత్రమిది! నేను మాయాదేవితో తొలునాడు సంభాషించినపు డీవల్కులేగా యామెనోటినుండి వినియుంటిని? నాకు దివ్యదోఁక నూరక ననిమేఘుడనై మేనకమాయుఁ జూచుచుంటిని. “వెండియు జరిగినదేమి?” యని యామె కొంతవడికి నడిగెను. చెప్పింకేమి యున్నది. కథ నెక్కడవిడచితివో మఱచిపోతిని. “ఆవల నేమియు జరుగలేదు. ఇంతలో నామెజనకఁడు వర్తమానపత్రిక చదువుట ముగించియుండినందున, ఆతనకు నేనును గదిని వీడి తొలగిపోయితిమి” అని కథ ముగించితిని.

“మీయననునంతయు వెనుక దిగ నాడికాదా” యని మేనక పల్కెను. ప్రణామము ప్రథమపీఠానుననే యంకుంచు ననునీధాంతమునందు నాకు నవ్యక్తములేదు ఉండియుండిన నీ ప్రశ్నయనకు “అవున”నని తీరియుండెను

“అయిన నేమి. తరువాత తమ రీసిద్ధాంతము నమ్ముటకెంతయో తడవయ్యుటగూడ తోచదే!”

“దీనికి నేను తేదనజాలను. అందునకు నేనిపు డెంతయో నిగ్గరి నగుచున్నాను. కాని, యిందుకేని లజ్జలేక మాయను నాకిచ్చి వివాహ మొందించు మని అచిరకాలములో నామె తండ్రి నడిగితిని. అయ్యో! అదియంతమర్దినము! నాపూర్వార్థిత పాపకృత్యములకు ఫలముగా, మాతాకుడనై జీవితమంతయు వృధాపడవలసిదేనా? మాయ నాస్వత్వమై నీటికిని కాఁజాలదని నేనానాడు తెలిసికొంటిని. ఆమెకు మరయొకర కపుడే యిక్రుమని మాటయిచ్చియుండెననియు, ఆపాపకారము నలన వివాహము నాఁజవలసియుండెననియు నామె తండ్రి నాతో జెప్పెను. ఈమాటలువినినంతనే నిర్విణ్ణుడనైతిని. కాని ఇప్పుడు నా ప్రాణముల నమిలి నొప్పి కలిగించుచున్న బాధ యపుడు గుర్తడ జాలకుంటిని. భగ్నానురాగలై, అద్వితీయములైనగాయభాష ననుభవించుచున్న కప్పజీవు లీ ప్రసంగమున నెఁభరుండను. ఆగాయములు తరువాత మానవా? కాలచక్రము నడచిన కొలది తమ బాధలనెల్లమఱచి వారందరు నెమ్మదిగ గనుచుండులేదా. వారందరు అయ్యో! నావలె” ఇంక మాటలాడజాలక పోయితిని. మేనక నాచేతిని తనహస్తమున బట్టుకొని, కనురెప్పలు వాల్చెను. అణిముక్కములబోలె నామె య శుజలములు బిడుపులు బిందువులుగా నాచేతివైచారవిడచెను. పిర్వకాల “చెలియలా! నాకథ ఎంతటితో ముగియినమ్మ. మరేమియు వినజాలవు” అని మాత్రము గద్గదస్వరమున పల్కుగలిగితిని. అపు డామె వజ్రమృదంగుత్తిక తోసిట్లు పల్కెను. “తరువాత యుదంతము జెప్పుము. కనుయించి చెప్పుము. సంపూర్ణముగా నీకథ వివరణగడును. నీవు నన్ను మాత్రమే విశ్వనింపఁగలిగితివని నిరూపింపుము” “అట్లేని విషయము. ఆమెజనకుని యిల్లులె. డంతమలభవనము. వైరుసంత్రున మధ్యనొక్క పడసాలయుండెను. ఇరుప్రక్కలగుటలలో మాయావినియు, ఆమె తండ్రియొకచెయ్యెక వైపున నుండి. క్రింది యంత్రున భోజనశాలయో, అతిథుల గృహములు నుండెను. ఇప్పుడు నేను మాయావినిని వివాహమాడెదనగా నామె తండ్రి వీలుపడదని జెప్పెను. ఆదివసంతయు మరల నామె నాకంటి కగుపడలేదు. అపభ్రాష్ట్యాశ్చర్యముమాత్ర మమె గదిలోనికి పోనుండితిని గాని శ్రీనేనుగా రందున్నారని తెలిసి యూరకుంటిని. శ్రీనేనుగాని నే నెన్నియోమాట లీ గృహమున జూచియుంటినిగాని, వాటికి మాయావిని నియ్యదలచి రుద్రయానాజి తెలిసెను. ఆనాటి రేణు మాయావిని నాతో భోజనమునకుఁగూడ వచ్చిడికాదు. ఆమె యపుడప్పుడు తన గదిలోనికి భోజనముల దెప్పించుకొని భుజించుచుండెడిది.

తరువాత మేము వైద్యశాలలోని కరికిమి. ఆమెకం
 డ్రెయింగ్ సోఫాపై నుభాసితమై హుక్కాపీల్చుచు త్వరలో
 యొగిరి నిద్రించెను. శ్రీనేనుగారు మావెంటి వైపుకు రాలేదు.
 భోజనమునకుఁ గూర్చొనియున్నపు డేదోగాని యాచరించిన
 ము వాడి దుఃఖపూరిత మైట్లు తోచెను. ప్రపంచమున నీతని
 మించిన యదృష్టమును లేదే, యీతని కేమి దుఃఖముండనా
 యని నాలో నేనే ప్రశ్నింపఁ దొడఁగితిని. క్రింది అంశములలో
 నాతని గదిలోనుండి వివారములు బయటపడలేదు. వదనాల
 కిటికీపై నిలబడి, పిండి యారబోసిన రీతిని నెల్లెవ ప్రసరించిన
 చంద్రకావీకావముల సౌభాగ్యంబును, సందంగా బిజాగితికల
 వివరములను ఆహా! అని యెంతవనోహరములైన యవి శోధ్యము
 వచ్చుచుండెను. నిష్కర్మమిచ్చియుండెను. నూతనాభ్యుదయము తన
 సహజ సౌభాగ్యమునకుఁ ప్రవేశించియుండెను. నుంచితరు
 బృందములు వాటి మనోహరచ్ఛాయలు, చూడతరలములు
 చంద్రకిరణములు, నేయేల ప్రకృతి స్వస్వ మొకపక్షమైన
 యానందమును నాట్యమునందు నయిగితికాభ్రాంతమున
 మునిగియుండెనా యేమి? నికాకన్యకాచ్ఛాయ నీవ
 నుండి యీ గంభీరగీతిని నానము వెలువడుచుండెనా? ప్ర
 కృతి యంతయు నా మోహకశమున చింతలాడుచుండు
 దాక నా వివారములు ప్రసరించెను. ఆయదయము నా
 యశల భగ్నపరిచిన పుట్టులు వివరమునూడ నామానస
 మిత యాదోశనాశము కాతము. అపుడు మానముని, జ్ఞా
 నేంద్రియము లేవి మానసిక నూరకుంటిని. ఇపు డెన్నో, అప
 రీతములే, నాహృదయంగణమున ప్రవేశించి, నిరాశను మే
 ల్కాపి కళకళపెట్టెను. “అయ్యో! ఇంకెక్కడిమాయ
 ఆమె నాభార్య గావాలను.” అని ఆవ్యాజ్యము నాయందున్న
 నేదోభూతము నానోటనే పల్కించెను. నాజీవితము ఆటవి
 గాచిన వెన్నెల. నేను బ్రదికియు మృత్యుడే. నేనాభార్య
 నిక నోర్చునాటకుంటిని. త్వరలో గది
 వదలి పోవుచుండగా మాయావిగిది అర్థ నిమిషముయొ
 డెను. భగ్నకళ నున్నాడుడనై తటాలున లోపలికి
 దూరితిని. కిటికీయెద్ద సోఫాపై యామె పంపిణీయించెను.
 ఆమె క్రేవల నిలబడితిని. ఆహా! అనిదురించుచున్న యామె సౌబ
 గంత. శుభచంద్రికలు లెమరికానను నంతయు ప్రసరించెయుం
 డగా, నామె మోము బెరుం గెంత! ఆమెను తిలకించుచుండ
 వశమనై నన్ను నేనే మరచిపోయితిని. ఆమె నాస్వస్థము
 కావాలదనుట కూడ గుర్తింపకపోయితిని. ఆమె సౌందర్యమును
 జూచి యోర్వబాలక కొంత, నిరాకాశమడనై కొంత, యోగ్య
 తుడనైగొని, నిద్రించుచున్న నానుదరమూర్తిని కాగిరించెతిని.
 కామాతురుడనై కాబోలు మరియొ మరయు నాయభిమధుర
 మరందము తనివీరి చొక్కితిని.”

ఇంతలో మేనక కోపాచరిత వదనయై “దొంగవలే
 నవుడు.....” ఇంక నేమాయనబోయి యూరకుండెను. “అవును,
 దొంగవలేనపు డాలజ్ఞాకరకృత్యమును ఆమెను పండిచివేసితిని
 నీవిద్వజ్ఞుడైన నన్ను దూషించుచు. నేను మానవమాత్రుడను గానా?
 ఇంకొకతూరి యాచరింపితే నాకెట్లనా నేనటులే చేయవలగు
 డను కాబోలు? ఎవరు కాదన గలరు. అయిన నా నేరమునకు తగ
 వశిత్వ నేయనభవింపుచుంటి. నాస్థితిజూచి యెవరుబాలిగొనరు.
 “నుంచుడి” అనిమాత్ర మామె యవగలిగెను.

గతసాయంత్రమునుండి తనతనము మరియొబబ్బువడినదని
 యామెతండ్రి చెప్పెను అయ్యో! నేనామె నేల నుండించిన
 ఆమెకు నా మోముజూప భీతియందుంటినిదా. నాకన్నమును
 మించుమని యడుగుటకుఁ గడ తైర్యము లేకపోయెనే? కెడ
 మాడుకోజులలో నామె నెక్కడవడిన వెనక నిచ్చట నుం
 డగూడదని నిర్ణయించుకొంటిని.

ఆమె జనతః భావములు మాట్లాడుకొంటిని ఏమోయొకవి
 భవగు దుఃఖమునని నేర్చుచుచుండినట్లుహించితిని. అయిన
 నెలకొ నెవరితోడను తనదుఃఖకారణముగూడ తెప్పడు. ఆనా
 టిమధ్యాహ్నము నేను ప్రయాణ మగుచుండగా, “నీవింకను
 మాయను వివాహమాడ నుంకించుచుంటివా” యని ప్రశ్నించెను.
 “అయిన శ్రీ నేనుగారికి మామయిచ్చితినుంటిరే?” అని యా
 తురమున పల్కితిని.

కొంతనికాక, కొంతకోపము నూచించు స్వరముతో “ఇం
 తవరకు నాతండు జననీజననల విచారింపియుండలేదట. ఇపుడు
 వారిని విచారించగా, వారందుల కివ్వకొనక పోయిరట. అం
 దున మాయను వివాహమాడ నాతని కిష్టములేదు” అనెను.

స్వర్గమున నుండినా యనుకొంటిని. కలయాకల్లయా యిది
 యని నుండేసాంచితిని. మాయను వెండ్లాడ నున్నుంటిని
 కొలది కోజుల తరువాత మావెండ్లిబుగెను.



వసంతలేఖలు

౨౯

ప్రియమిత్రమా!

నీవు వ్రాసిన బాలులు చేరుచున్నవి. జీవితమునం దనేక
 ములకు మార్పులు కలుగుచున్నవి. కళమునందు - కవిత్వముల
 యందు - ప్రపంచపు తీరునందు - జీవితవిధానమునందు - చరి
 త్రమునందు - స్థితిగతులయందు - పరిశీలనలయందు - కళల
 యందు - కావ్యరీతులయందు - యుద్ధవిధానములయందు -
 కృతసాయమునందు - నుడికు సృష్టియందున్న ప్రతి పరమాణువు
 నందునుగూడఁ జెప్పటకు వీలులే నన్ను మార్పులు కలుగుచున్న
 వి. ఎన్ని మార్పులును మన పెద్దల బద్ధులమాత్రము మాట
 లేదని చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. వాటికై బ్రాహ్మణసలహా మా
 రుటలేదు. కాననభిరుచి బోనలయనా లేదా యను విషయము
 వై నెప్పి వేపుటల నాబ్బయ ముప్పేట్లున్నుదో చదువు
 చున్నావా?

విషయము ప్రాచీన రాసి రాసాడినదేగాని నూతనమైనది
 కాదు. రాజునకుఁ బ్రజలకును గల సంబంధము మన ప్రాచీన
 వాబ్బయమునం దాత్యంత శరీరమునకుఁగల సంబంధమువంటిదని
 కల్పించియున్నాడు. అట్టియెడ నుననాదు మహాత్ముని బోధలు
 విని శరీరమునకుఁ బోషకమును నాత్యంత యత్న కాదని నిరూ
 పించి యసహాయవాదుల చని వెండుమూఁడెట్లనుండి యొక
 మహాజ్ఞము నారంభించివారు. త్యాగ సమగ్రులై నాను. చెఱ
 సాలను యజ్ఞశాలలఁ బ్రవేశించినారు. ఉన్న యాత్తుల శేత
 విముక్తికై సుభిన్నించినారు. రాజుతో వనకు వైరము లేదని,
 రాజ్యవిధాన మనకృత్రిమజనమని, దీని తీరముగ బండించి,
 మార్చి, యనుకూలమైన ప్రభుత్వవిధానమును నిర్మించువలె నని
 తమకుఁ దోచిన మార్గము ననుసరించివారు. యజ్ఞశాలల నిర్మిం
 చినంతకాల వయిన వేచియుండఁజాలక మన యధ్యక్షులు,
 హోతలు, యజ్ఞదీక్షితులు టిరుగుముగము పట్టుచున్నాఁట.
 కడచిన కార్యక్రమమునెడ ముగ్ధులై, రాజబోవు సంక్షోభమునకు
 వెఱచి, పశ్చియాత్ములై భారత లత్రస్త్రములఁ బరిత్యజించి
 తిరుగ దాసాహుని వెనుకంజ వేయబోవుచున్నార. ఈచర్య
 ప్రజలయం దావేశము కలిగించునో - ఆమోదము కలిగించునో -
 విమర్శింప నగత్యములేదు. ఈసందర్భమున నా కొకకథ జ్ఞప్తికి
 వచ్చుచున్నది.

ఒక గ్రామములో నొకవిశాయకాలయ ముండెను. ఆ
 విశాయకవిగ్రహమునకు బుద్ధోకంఠధరుగఁ జూచుటకు
 వింతగనుండెను. దానియం దొకవృక్షము చిరకాలమునుండి
 బసియుంపుచుఁ గాలము గడుపుచుండెను. ఆ శేవాలయమున
 కొకనాడు పదిమంది యాత్రికులు పోయి డేవుని టర్పించి టెం
 కాయలొట్టి డేవుని కిట్టిమే మొనర్చిరి. అం దొకడు విశాయ
 కుని బొడ్డు (నాభి) లోఁ తె.త యందునో కొలువలయనని
 బుద్ధిప్రట్టి చిటికెకనేలు లోనికెఁ జొనిపినాడు. లోపల నిల్చిం
 తగాఁ గాఁపురమున్న వృక్షిక విశాయకవనర ప్రవేశమున కొరవక
 తనపని కొండితో నొక్కపోటును తీర్చివేసెను. తక్కిన యా
 త్రికు లిది చూచుచుండిరి. అతఁ “దమ్యయ్యో! తేలు పొడిచిన”
 డని యెఱచిన తక్కినవారు నవ్వుదురను భయమున ప్రేమ చటు
 క్కున బయటికిఁడిసి “సోదరులారా!” అనెను. “ఎట్లున్నది?
 లోతుగానున్నదా?” అని తక్కిన మిత్రు లాతుకతతోఁ బ్రశ్నిం
 చిరి. “అహ! దైవమా! ఎంత చల్లఁగానున్నది! ఎంత హృద
 యానందకర మగుచున్నది.” అని యాతండు పలికెను. వెంటనే
 ప్రక్కనున్న నాడు కూడ నాతురతతో ప్రేమజొన్నెను. వృక్షి
 క రాజు వడించెను. అతండుకూడ “అహోహా!” యని మెచ్చుకొన
 సాగెను. ఇట్లే పదిమందికిని మర్యాద పూర్తియైనది. అప్పటికి
 మొకటివారికె డెలవిషము బాహు మూలమునకెక్కి రా
 గల నారంభించెను. పదిమందియఁ గలిసి మాఘాకి, అసావే,
 రాగవరుసలు రానించుట్టు కన్నీళ్లతో నుడిబయటికి వచ్చిరి.
 తక్కిన గ్రామములును, ఇప్పటికిని ప్రజలును నీకథని నవ్వు
 కొనుచుండునట్లు ప్రవర్తించిన యీ యాత్రికులకథ నూతనము
 కాదు.

మన జీవితము లీ యాత్రికులకలఁ జరిహాభావను లగు
 దురో - వెల్లడిపడి వెఁగలుయను భవములఁగని బుద్ధి తెచ్చు
 కొని ప్రవర్తించి - ఉద్యమమునకు, దేశమునకు, లోకమునకుఁ
 గత్యాణవార్త విజయభేరితో మ్రోగించెదరో - చూడవలసి
 యున్నది గయలో మన యుద్యమమునకుఁ దిలోదకములు
 విడిచినచ్చెద రనఁబాలము. కాని లోకము గతానుగతికము.
 శ్రీకృష్ణుండు లేనియెద్దనునవలె నన్న మన జీవాభ్యుదయనాక
 సముద్రమధ్యమున నున్నది. పడవలోని జనము త్రొక్కుడు
 లాడుచున్నార. గాలి యురుములు పిడుగులు గభీలు గుభీలు
 మనుచున్నవి. అకాలి లోకంపై నొకరు నిలవబడి తెఱచాప
 కొయ్య నిలఁకఁజెట్టుచున్నార. కడగక్రింద తిమింగిలములు,
 సాలచేపలు, కుంగుట్లు, పాములు, తాళ్లు, పక్షములును నున్న
 వి. తెద్దున్నవి. చాప చిహ్నకలేను. కర్ణధార లేకపోయిన యీ
 సంక్షోభము బ్రహ్మాండమును బేగించుచున్నది. నాకయెడ్డునఁ
 జేమనా? ఇట్లు వ్రాయునప్పటి కొక చిహ్నగాఁడి పాటపాడుచు
 వీధిలోనికి వచ్చెను.

బ్రహ్మపట్నం పోదమంటే యేరులడ్డము రక్కయా!
 నూటిగాఁ జుక్కాని చూచి పడవడుపవె చెల్లెలా!
 బ్రహ్మపట్నం బహుశక్త్యర్థము - పట్టుస్వేచ్ఛకు రక్కయా!
 ఆశ్చర్యాలను వెంపి త్యాగము నల్లుత్యాగము చెల్లెలా!
 చీటులు చెల రేకమన్నవి చెదరె దృష్టులు నన్నయా!
 దివ్యజ్ఞానము దీపమున్నది తీసిపట్టవె చెల్లెలా!
 పడవలో కల్లోల మెచ్చున నడవదేమిరు యన్నయా
 భద్రరూఁతెఱచాప విప్పిన గాలివిసరును చెల్లెలా!
 దాను నెహూ వంటిదాత లదైవకుండిరి అన్నయా
 వ్యాసవీరము గంధిబోధన విప్పి చదవవె చెల్లెలా!
 ఆలండ్లన బ్రహ్మపట్నం ఆదుగా చూడుము అన్నయా
 దానికై నీమాపు మానుమా, పూనిపట్టుము చెల్లెలా!
 భగ్నమేదో కానిదేదో తట్ట జేమింక యన్నయా
 జయమునొందెడి విజయమునకు కలి శంక వీడుము చెల్లెలా!

ఈ పాట వినిననాకు విడిచిమైన యాశ్చర్యము కలిగి
 డది. అయ్యో! మిత్రరత్నమా! జేజు లెప్పు డీమతిరహస్యమును
 దమయంత్యముల మని గ్రహించి లోకమునకుఁ దాను బోధింప
 కలసిన నవాస్యమును గ్రహించెదరో కదా! తను ప్రస్తుతోద్య
 మము స్వరాజ్యసంపాదన మౌత మగు స్వాధ్యరహస్యము కాదని,
 అంతకుమించిన లోకకల్యాణప్రాప్తి యని ఎప్పుడు గ్రహించె
 దరో కదా! మహాత్ముని యుద్యమము మ్రొందన స్వరాజ్య
 ప్రాప్తికొఱకుఁ గాదని, లోకకల్యాణ ప్రాప్తికొఱకని, భర్త
 సంస్థాపనయని యెప్పుడో చెరిసికొందురో కదా! కామయ
 నత్రువు జెండాతో నానియాఖండమునే ముంగివేసిన పాధమత
 వ్యాప్తి, భద్రు విజయమునే ఖండఖండాలరముల రాజ్యధన
 తృప్తల నాన్వగల మని మన పెద్దలే యెప్పుటివఱకు గ్రహింప
 లేకపోవుట మనదురదృష్టము కాదా?

నేను మేనుముగా జన్మస్థానము చేరితిని. ఆరోగ్యము
 కలుగుచున్నది. శృష్టికరముగ భోజన మొనరించు చుండు
 టచేఁ దిరుగఁ గొంత కథ - కలాపము జరిగిందగలనని తైర్య
 ము కలుగుచున్నది. కోటివిద్యలును గూటికొఱకా? దయ
 యంచుము.

వసంతుండు.
 నీ ప్రియమిత్రుండు

నత్యవత్తు పాఖ్యానము
 శేక
 భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము
 ఇది యొక జ్ఞేత్రముయొక్క మహత్తు. ఇందు
 శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది.
 కవితృము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టు
 చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన
 నాతకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపదు.
 ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
 7, కంటాకెట్టి షి, మదరాసు

IV

మానవలి రామకృష్ణ శిష్యుడు

అన్ని రకముల ఉన్ని కంబళ్లు
మావద్ద స్టాకులోనున్నవి.
ది వైసీరు ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

బెంగుళూరు సిటీ.

THE PIONEER INDUSTRIALS Ltd., BANGALORE CITY,

ప్రయాణమున కుపయోగపడు ఉన్ని శాలువలు, కంబళ్లు జాలరులతోను;
అందమైన మాదిరీలలోను మిక్కిలి కొద్దిగా స్టాకులోనున్నవని మా మామూలు
కాతాదారులకు మిక్కిలి సంతసముతో ఇందుమూలముగా తెలుపుచున్నాము.

కొలతలు 90 X 60, 90 X 54, 96 X 48

ధరలు 1-కి రూ 10-0-0, 11-8-0, 11-12-0.

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే పంపుడు.

హిందూదేశమునందు ఏభాగమునకైనను ప్యాకింగుచార్జిలేదు.

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు:-

ది వైసీరు ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

“యూనస్ బిల్డింగ్స్”

నగరత్ పేట, బెంగుళూరు సిటీ.

“YUNOUS BUILDINGS”

Nagarathpet.

BANGALORE CITY.

ELLORE TOURNAMENTS. PRESIDENCY CHAMPIONSHIP TROPHIES.

FOR

Foot Ball, Hockey, Tennis Doubles, Tennis Singles, Badminton, Mile Race, Swimming, Indian Game Chess, Billiards, Wrestling Word-Building, with Gold and Silver Medals to Individual Winners.

Clash with Vizianagaram tournaments will be avoided.

ENTRIES TIME EXTENDED TO 14TH DEC.

Bulusu Narasimham

Duggirala Devalraju

SECRETARIES.

వావిలకొలను సుబ్బరామరచిత

ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము. — మూడవసార్లు, లఘుటీ కావ్యము, ప్రథమసంపుటము, తెల 4 లు

శ్రీకృష్ణలీలామృతము: — ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణమంతటి యుద్ధగ్రంథము. వానాశ్రమోక్త కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్ధవగీతలొనగునవియు, శ్రీకృష్ణ లీలలకు దత్తాత్రేయమును గలవు. 8 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0.

శ్రీకృష్ణావతారతత్వము: — 375 పుటలు గలది. తెల 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏకకాలమున గొనవారికి రూ 6-12-0 మాత్రమే.

బమ్మెర పోతనరత్నములు: — తెల 0-14-0.

ఒంటిమిట్ట రఘువీరశతకము

0-4-0

శ్రీరామజయమందిరము, తిరువళ్ళిక్కేణి, మదరాసు.

క్రొత్త రకం

నెత్ ఫిల్లింగు

ఫవుంటే పేనాలు

2 రూపాయలు

ప్రతి కులకు 1డబను మీద, 25%

కమిషన్ యివ్వబడును.

విక్టోరియా డిపో

మైలాపూరు

మదరాసు.

Just Published :-

Order at once

Revolutionary Biographies

By R. W. Postgate Price Rs 2-8.

This book Contains interesting Life Sketches of prominent revolutionaries.

Arkas quarterly List Sent free on application

Arka Publishing House

(A) G. T. Madras.

ప్రకటన

ఇందువలన సమస్తజనలకు తెలియజేయున దేమనగా 30-11-26 తేదీన చిర్రావూరు మామంతం నాపేటకు వాయిం చియిచ్చిన అనేకజన్తుల తాకట్టుదస్త్రావేజున్నా యందుకు సంబంధించినట్టి చిర్రావూరుబుచ్చయ్య యీ. నుబ్రహ్మణ్యం యీ. రామబ్రహ్మణ్యం (వాయిం చియిచ్చిన చేపుత్తరమున్నా మరొకొన్ని కాగితములు 1-12-22తేదీరాత్రి లెనాలిలో వాసవీవిలాసకం వెనోహువద్ద నాజేబులోనుండి పడిపోయినది. ఎవరికైనా దొరికినట్లయిన నాకు పంపగోరెదను.

కొల్లిపర వెంకటేశ్వర్లు,
ధూళిపూడి.

వృత్తాంతలేఖలు

కాల

(ఒక కేటెరి నుండి)

పాకాల గ్రామ కార్యకర్తల సంఘం.

పాకాల గ్రామ కార్యకర్తల సంఘం చేరి సభకు శ్రీయుత వెంకట్రామానాయుడుగారి అధ్యక్షతన గ్రీయుత పి. పాపి నాయుడుగారు కార్యదర్శిగాను, ఎన్నుకొనిరి. గతంలో జరిగిన బోధక కార్యకర్తల సమావేశమునకు పాకాల గ్రామ కార్యకర్తల సంఘం శ్రీయుత అనంత పద్మకాండ్యుడు ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనిరి.

శ్రీ తిలక పాకాల

ఈపాకాలయందు రయితుల కొమారులున్న పంచములున్న ఘనము 50 మంది చదువుచున్నారు. రాట్నములపై నూలుపడకుట విద్యార్థులు జేర్చుకొనుచున్నారు త్వరలో ఒక మగము పెట్టుబడు, 100000 రేయిట రేయిటకు తమ ఏర్పాట్లచేయు నుద్దేశముగలను.

పాకాల ఫిర్యాదు కార్యకర్తల సమావేశము

1923 సం॥ జనవరిలో పాకాలయందుగాని మంజులపేట యందుగాని పాకాల ఫిర్యాదు కార్యకర్తల సంఘం జరుగుచును. ఫిర్యాదులని రయితులందరినీ తమ గ్రామములలో కార్యకర్తల సంఘం నిర్మించి పాకాల కార్యదర్శిగారికి దియింపవలెనని కోరడమైనది. ఈ తరుణమున రాట్నములు నూలుబద్ధుల పట్టు ప్రదర్శించబడును.

విలారు

(స్వకీయ విలేఖరి)

డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యంగారు

డికెంబరు 7:- మాపుర నాయకులకు శ్రీయుత బ్రహ్మజ్యోతి క్యుల నుబ్రహ్మణ్యంగారు కడలూరు జైలునుండి విడుదలయై మాపురమునకు 6 వ తేదీ ఉదయము మెయిలులో వచ్చిరి. వారికి స్వాగత మొనగుటకు వేలకొలది జనులు తాలూకాంతరీటినుండి విచ్చేసిరి. శ్రీయుతులు కె. వి ఆర్. స్వామి, డాక్టరు గురుమూర్తి, డాక్టరు రామారావు, బంగారు రాఘవయ్య, పందిరి సత్యానందం, అప్పన మల్లారావుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు వారికి స్వాగత మొసరిరి. ఆయనపై పూలవర్షమును కురిపించిరి. ఆయన కంఠమున పూలదండలతో నిలిచేసిరి. 'మహాత్మా గాంధీకి జయ, డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యుని జయ' అను కేకలు మిన్నుముట్టెను. వర్తకప్రముఖులగు శ్రీ కాక 'నుబ్రహ్మారావుగారి

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యంగారు రాక

డికెంబరు 7:- మాపుర నాయకులకు శ్రీయుత బ్రహ్మజ్యోతి క్యుల నుబ్రహ్మణ్యంగారు కడలూరు జైలునుండి విడుదలయై మాపురమునకు 6 వ తేదీ ఉదయము మెయిలులో వచ్చిరి. వారికి స్వాగత మొనగుటకు వేలకొలది జనులు తాలూకాంతరీటినుండి విచ్చేసిరి. శ్రీయుతులు కె. వి ఆర్. స్వామి, డాక్టరు గురుమూర్తి, డాక్టరు రామారావు, బంగారు రాఘవయ్య, పందిరి సత్యానందం, అప్పన మల్లారావుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు వారికి స్వాగత మొసరిరి. ఆయనపై పూలవర్షమును కురిపించిరి. ఆయన కంఠమున పూలదండలతో నిలిచేసిరి. 'మహాత్మా గాంధీకి జయ, డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యుని జయ' అను కేకలు మిన్నుముట్టెను. వర్తకప్రముఖులగు శ్రీ కాక 'నుబ్రహ్మారావుగారి

కుటుంబమువారికి ప్రత్యేకాహ్వానము నొసంగెను. బాలికలు వ్యంగశివారతుల నిచ్చిరి. గొప్పయూరేసింపు శిల్పము జరిగెను. పురమంతయు ఉత్సాహముతో నలంకరింపబడెను. పట్టణ మంతయు = ది సుడుపు దినుగా భావింపచెను. స్వస్థనాము చేరి కే సం॥ శివారతుల నిచ్చిరి. గీర్వాంశాశ్రయ (కథానో) పాధ్యాపకులు శ్రీ భమిడిపాటి రామకృష్ణ శ్రీ మున్నగు వారు నుబ్రహ్మణ్యునిగారి సేవను కొనియాడుచు శ్లోకములను పద్యములను చెదిరిరి.

గాంధీ పరిశ్రమాలయము

డాక్టరుగారి ప్రోత్సాహముచే వర్తకప్రముఖులచే స్థాపించబడిన గాంధీ పరిశ్రమాలయమువారు కుంటివార్లకు, గుడ్డివారికి ఖద్దరుకత్త్రులు దానముచేసిరి. పూజలయ ను నూతనోన్నహము ప్రజ్వలించినది.

బాలీకు విద్యాలయము

మధ్యాహ్నము శ్రీలకాంఠము సంఘమువారిచే నెల కొల్పబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలకు డాక్టరుగారు వెళ్లిరి. బాల బాలికలకు మిఠాయిల పంచివెట్టిరి. దేశీయ విద్యాలయమువారు శ్రీ డాక్టరుగారికి తగురీతిని స్వాగతం బొసగిరి. సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. విద్యాలయములోనే తయారుకాబడిన శుద్ధ స్వదేశీకత్త్రులు వారికి బహుమానముగా నొసంగిరి. బాలీకు గీతముల = దినుసోహము = బాడిరి. ముంజాలూరి జనార్దనరావు, అదూరి చివంగరాజు ఆన విద్యార్థులును, తలగుంపడితులగు ఆకొండి వ్యాసవారాయణ శాస్త్రిగారును అభినందన పద్యములచదిరిరి. బాలుకు, బాలికలు మంజులపేటకు నిచ్చిరి, డాక్టరుగారు కొలది నిమిషములసేపు ప్రసంగించిరి. బాలీకు విద్యాలయముపై తమ కిడినలో వెంత యభిమానమున్నదో ఆ యభిమానోత్సాహములతో విద్యాలయాభివృద్ధికి పనిచేయుదునని శలవిచ్చిరి. వర్తకప్రముఖులగు శ్రీ ఉడతల్ల వారాయణమూర్తిగారు పిల్లలకు మిఠాయి పంచివెట్టిరి.

బహిరంగసభ

పాలు చాకులో సాయంత్రము బహిరంగసభ జరిగెను అనేక వేలమంది సభ నలంకరించిరి. చాలమంది శ్రీలుకూడ సభకు విచ్చేసిరి. డాక్టరు రామారావుగారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఆంధ్ర యువజన స్వరాజ్యసభవారిచే సమర్పించబడిన సన్మానపత్రమును శ్రీయుత కార్యకర్తల రామచంద్ర రావుగారు చదివిరి. నుబ్రహ్మణ్యంగారు సేవను వివరించుచు శ్రీయుత బ్రహ్మణ్యులను చివరకావేళ్ళరావుగారు పద్యముల = ది విరి వర్తకసంఘమువారి సన్మానపత్రమును శ్రీ భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు చదివిరి. డాక్టరుగారు శుభాశీర్వాదముల సేపు గంభీరముగ నవహసించిరి. ఆజన తాలూకా సంఘ కార్యదర్శిగానున్న పద్మ తక్కులబోడిగిరిగారుపంపిన తామే బాధ్యులనియు, జాపము = తేదీన ముమారు రు 290 లకు తామే జవాబుదారులనియు, తాము సరిగా తక్కులను చూచుకొనకుండుటకు కాణములు తాలూకా కార్యకర్తలసంఘము వారే మానించినవియు శలవిచ్చిరి. ఆంధ్రరత్నమంతయు ఆయన సుచారముచేసిట్లు లోకవిదితమే అయినయొక్క త్యాగము, దేశభక్తి సంపూర్ణముగా గుర్రెట్టి, వందలకొలది రూప్యముల కొనుగ్తు వృత్తి పడిన నుబ్రహ్మణ్యంగారు గీట్టిపనిచేయుదురని నమ్మకాలని సభ్యులకు, ఆయన తనబాధ్యత నంగీకరించుట వలన యెప్పుడు ఆనందమున కలిగించి ప్రేమభావమును కలుగజేసెను. తమ వైద్య వృత్తి తిరిగి యొప్పున ప్రాసంభింపమనియు తిరిగి ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో తామును, తమ కుటుంబమును కార్యక్షేత్రమున ప్రవేశించి క్రికొలది డిజిటలయందు మనియు శలవిచ్చి సభ్యుల పరమానంద భరితులజేసిరి కాననసభల్లా ప్రవేశించుట నిష్ప్రయోజనమనియు, మహాత్మా గాంధీగారి కార్యక్రమమునే అనుసరించునో స్వల్పమార్పులతో ధైర్యోత్సాహముతో సాగించునో తిరిగి దేశీయమున గతతత్వరమేర్పడిన పరిస్థితులే యుదయించుననియు, పల్లెపల్లెలందును ప్రచారముగావించి స్వరాజ్యసంక్షేమము వ్యాపింపజేయవలయుననియు చెప్పిరి. తామపని సాగించుటకు క్రికొలది పాటు పడెదమని నొక్కిచెప్పిరి విద్యార్థులు కళాకాలము వీడిదేశసేవ చేయవలెననియు, పురుషులు నానుకత్తము నొసంగునో శ్రీలే ముందుకువచ్చి కార్యరంగమున ప్రవేశించవలయుననియు హెచ్చరించిరి.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారును, అధ్యక్షులును కొలది నిమిషములు మాటలాడినపిమ్మట సభ ముగిసెను:

కేసరి సమాజము

కేసరి సమాజమువారు తమ యధ్యక్షులగు నుబ్రహ్మణ్యంగారు గౌరవార్థము శ్రీ చింతామణి నాటకశాలలో 'రామ దాసు' నాటకమును కడుదీర్ఘముగా ప్రదర్శించిరి. చాల వరకు ఖద్దరు దుస్తులనేబాడిరి. షేకుండు సంపూర్ణముగా ఖద్దరునేబాడి నాటకశాలములలో ఖద్దరునే బాడునట్లుచేయుటకు కేసరి సమాజమువారు పాటుపడి మార్గదర్శకులయ్యెదరు గా!

**బాలుడు వృద్ధియగుటకు
కావలసిన వన్నియు**



క్యాక్రు ఓట్టుయందు గలవు
అది సంపూర్ణమైన ఆహారము.
అందులో ముఖ్యముగా కావల
సిన పదార్థములు గలవు.
ఈ ఆహారమును శ్రేష్ఠమైనదిగా
చేయుటకు అందులో స్వల్పస్వల్పమైన
ద్రవ్యము కూడ గలదు.
ఆహారమును ముఖ్యముగా కావల
సిన వస్తువు చేదియు అది పుష్టికరము
టైలైడ్ ప్రతిబింబం, ప్రతిదినమున కొ
న్ని క్యాక్రు ఓట్టును, పుచ్చుకొనవలె.

ఒకటిన్ను క్యాక్రు ఓట్టు చాలిననులవరకు వచ్చును. మరియు అది
అంత విలువైన ఆహారముగాదు.

MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Wholesale Agents

Quaker Oats

Madras,
Bombay,
Calcutta,
Karachi,
Rangoon



అమ్మకము ప్రారంభమైనది

తక్షణమే దరఖాస్తును పంపుకొనుడు ! తక్షణమే దరఖాస్తును పంపుకొనుడు !
పలువిధ శుద్ధస్వదేశీవస్తువులను తయారుచేయుటయందు మంచి నిపుణులని పేరుగాంచిన
“ది తాడిపత్రి హాండు స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ లిమిటెడ్” వారిమాదిరి పుస్తకములనెట్లు 1 కి
రూ 0-8-0 లను ఈ దిగువ విలాసమునకు పంపిన, తక్షణమే పుస్తకములు పంపబడును.
మేనేజరు, తాడిపత్రి హాండు స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ లిమిటెడ్,
తాడిపత్రి, అనంతపూరు జిల్లా, మద్రాసు రాజధాని.

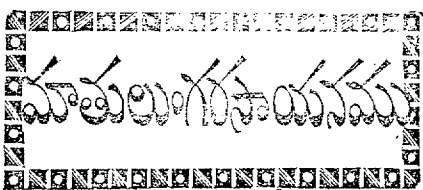
శుద్ధస్వదేశీ బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగెచీరలు, కిరీగలు, రవికలు, కమాళ్లు, దాకణీలు, పావళ్లు, సాదాబాకల్లుగడ్డలు, గొనుగడ్డలు మొదలగునవి
పురమాపిగా కేటారకం పట్టతో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోహ, ఆకాశవర్ణం, ఆంజలిరంగు, మేఘవర్ణం,
కాఫీరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి అర్దయచ్చినవారు తప్పక ఎప్పుడూ మాకే ఆర్డరునుపంపుదురు.
వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అంకు బ్రదర్స్,
పోస్టు బాక్ నెంబరు 55. పట్టుబడి వర్తకులు, చాక్, బెంగుళూరుసిటీ.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

గర్భిణీ స్త్రీలకు



సంజీవని

గర్భిణీ స్త్రీకి గలుగు, వాంతులు, వెక్కిళ్లు, బలహీనత, సోమరితనము, అజీర్ణము, తలనొప్పి, చిక్కిపోవుట
ఎదమప్రక్కనములు బాధించుట, హృదయము కొట్టుకొనుట, చెక్కిళ్లు, కండ్లులోనికి పోవుట అన్నియు మాతము
చేయును. స్త్రీలు గర్భము భరించుచి మొదలుకొని ప్రసవించువరకు విడువక సేవించి ఎట్టిబాధయు లేక సుఖప్రసవము
చేయెదరు. మేలు బుడ్డి 1 కి రూ 1.12-0

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.
తంతువిలాసము } వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
పండిట్ దమరాస్ } 41, ఆచారపుకొనిది, జి. టి., మదరాస్.

జూ బు లు.

అంటరానితనము తొలగిపోవుట

అయ్యవారిద్రవరం, కృష్ణాజిల్లా

ఈ గ్రామంలో కోతలనిమిత్తం మూడు 1000 మంది
మూలమదిగ వడ్డిపురులు, కన్ను కాపు వగైరా కులములు
రప్పించబడి గ్రామ మధ్యమందు పాకయాజీలు వగైరా బ్రా
హ్మణ శీలవంతులు తమ యిండ్ల సమీపములోవున్న పాకలలో
వాళ్లు నిలచు మేర్పరచి తాము నీళ్లు వగైరా లుసహా తెచ్చుకొ
నుటకును అనుమతించి వాళ్లతోకలిసి తిరుచుండిరి. యీ ప్రకారం
ఎల్లప్పుడు పక్షిపాతము లేకుండా ఆచారమంతలే ముందంజ
వేసినయడల సత్వరస్వరాజ్య ప్రాప్తి కాగలదు !

(పురవాసి)

శ్రీ రామ తీర్థము.

బాతీయపాతకాలా ప్రచారక సంఘము.

శ్రీమాన్ ముదులై వేంకటకృష్ణ సరాహ స్వనిహా
ర్యులుగారు, తూపురాడి స్వనిహాచార్యులుగారు శ్రీరామ
తీర్థము బాతీయపాతకాలా ప్రచారక సంఘము పక్షమున ప్రచార
మునకును, భగవద్దేవతలను బయలుదేరి రెండుమాడు దినము
లలో కల్లుచున్నారని అత్రోవనే గయా కాంగ్రెసుకుమాడ
వెల్లెడరు. కాబట్టి దేశభిక్షుమనున, విద్యాభిమానులను
యథాశక్తితోడ్పడెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

క. వేం. సత్యనారాయణమూర్తి.

కార్యదర్శిగాను.

విశాఖపట్టణముజిల్లా బాతీయోపసంఘము, విశాఖపట్టణము.

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా బాతీయోపసంఘము

ఈనెల 14-వ తేదీ గురువారమునాడు పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా
బాతీయోప సంఘసభ బెజవాడ కృష్ణాజిల్లా కార్యస్థానమునందు
మధ్యాహ్నము రెండు గంటలపండి జరుగును. సభ్యులందరు త
ప్పక రావలసియు.

అలోచింపబడు విషయములు:— 1 కానసభా ప్రవే
శము (గృహ వేల్పు ప్రతినిధు లెట్లు ప్రవర్తించునను) 2 అచట
చటపండి విచ్చిన దరఖాస్తుల విచారణ. 3 చిన్నంపెట డిపోసు
గూర్చి 4 ఖద్దరు ప్రచారము. 5 ఇతర ముఖ్యవిషయములు.

వరా:— ఖద్దరు కవిటీ సభకుడ జరుగును. సభ్యులె
ల్లరు రాగోర బడుచున్నాడు.

రొయ్యారు అచ్యుత రామయ్య,

కార్యదర్శిగాను.

చిత్తూరుజిల్లా ప్రతినిధులు

ఈక్రింద వివరించిన ప్రతినిధులు గయా కాంగ్రెసుకు
నెచ్చుకొనబడిరి.

- శ్రీ. శ్రీ బమ్మ ముప్పయ్య గారు—శ్రీ. కాళహస్తి
- శ్రీమాన్ బమ్మ శేషయ్య శ్రేష్ఠిగా—శ్రీ. కాళహస్తి
- టి. కె. నరసింహాచార్యులు—మునిసిపల్ ఛేర్మన్—తిరుపతి
- చే దొరస్వామి స్వామిగార్—మునిసిపల్ ఛేర్మన్—చిత్తూరు
- మా. రంగస్వామి అయ్యంగార్—వకీలు—చిత్తూరు
- జనాబ్ కే. వి. అబ్దుల్ సలామ్ సాహెబు—తిరుపతి
- టి. ఆ. పద్మనాభస్వామిగారు—పాకాల
- మా. శే. ని. మునసామిసాయుడుగాను—నగరి
- మా. వెంకట కృష్ణమాచార్యులుగారు—మునిసిపల్ కాౌన్సిలర్—
- తిరుపతి
- మా. శ్రీనివాసాచార్యులు—తిరుపతి
- నా. కృష్ణస్వామి అయ్యంగార్—వకీలు—చిత్తూరు
- నా. శ్రీనివాసాచారిగారు—తిరుపతి
- మా. వీరరాఘవాచార్యులు—నారాయణవరం
- సి. రాజగోపాలాచార్యులు—చిత్తూరు
- క. రాజగోపాలాచారి—తిరుపతి

కార్యదర్శి, బాతీయోపసంఘము.

1923 హనుమాన్ ఆఫీసు క్యాలెండరు 1923

వెల ప్రతి 1-కి ధర 0-10-0, తపాలఖర్చు ప్రతి 1-కి 0-3-0. ఎక్కువగా పుచ్చుకొను వారికి ప్రత్యేకపుధర.
ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, ఈవినింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

ఈ సెలవిని తేదీ ఆదివారమునాడున బంధుత్వ గామ
మున ప్రముఖ దాస్, పూజీ రామశాస్త్రిగారు, మ. రా. శ్రీ. రావు
బహదూర్ టి. ఎస్. లాల్ గౌరవ శాస్త్రముగాకు (విజయవాడ)
గోదావరి జిల్లా సెషన్స్ జడ్జి) యిప్పుడు తిరుమల జిల్లాకి బదల
యింపబడినందున వీరితో-ఆవు ఉత్తరమును జరిపిరి.

మేలైన స్వదేశీ స్త్రీలు ట్రంకుపెట్టెలు వస్త్రాలు
మామరూపావులో అనేకవిధములగు ట్రంకుపెట్టెలున్న,
మాట్ కేసులున్న, ఆఫీసుపెట్టెలున్న, అనిర్కముల బక్కులు
నున్నానుముచేయుటబట్టును తయారుచేసి సిద్ధముగానున్నవి.
ఈ క్రింది అడ్డస్సుకు చాసి ధరలు తెలుసుకొనవచ్చును.
జనరల్ ఇండస్ట్రీయల్ వర్క్సు, నెల్లూరు.

జనరల్ ఇండస్ట్రియల్ వర్క్సు, నెల్లూరు.

८
 चम्पू.

ముద్రణమైనది. క్యాలికోబైండింగు బైండింగులోనున్నది.

4 భాగములు ! శత్రుక కవులచరిత్రము పెద్దపీఠిక !!

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ మహామహోపాధ్యాయ

వేదము, వేంకటరాయశాస్త్రిగారి పీఠికతో (456)

చిత్రకటములతో వెలువడుచున్నది.

కంచెల్లగోపన్న, కవిచౌడప్ప, కాసులపురపోతమ్మ, మారవికద్రకవి, కవిరాక్షసుడు, ఆళ్వారుల మొదలగు 200 మంది కవులచరిత్రము.

శ్రీ శ్రీ 1200 లగాయతు 1900 పాదముగల ప్రాచీనాధునిక కవుల సంపూర్ణ వివరములున్నవి. ప్రతిశతకమునుండి నవరత్నములు, పంచరత్నములు, ద్వికములును వచ్చి శైలిపద్యములుదాహరించినవి. కవిస్థల, కుల, కాలనిర్ణయములు శ్రద్ధగా జేసినవి.

వెల 1-కి 5-0-0లు. ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక ఆఫీసు

ఓపాలాపెట్ట 212 మదరాసు

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు యొ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినవి. లక్ష్య సరిహద్దువ్యాధి సోమవారపేట, కూర్మజిల్లా.

2. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనవి. మరల దడనుబుడ్డను పంపకోరదను. బాలరామచార్య, కడపటాయ, చిక్కోడి బెల్ గామ్.

3. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుట్ట వెంటనే పంపకోరదను. ఎన్. ఆచ్యుత్తయ్య, మూలమాస్టరు కిత్తిగనపాళ్ళి, బెంగళూరు.

సారస్వతానవము విద్యార్థులకు, వ్యాయాసదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, పేద యనలేల మెదడు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సంకేతం.

20 దినములకు సరిపోవు బొజ్జధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

ప్రాంతి అఫీసు, నెం 881 తంబుకొట్టిపిళ్ళి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసునుండి పంపవచ్చు.

సాళపుర్య వెంటటాచల పండితులు శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల మెసూరు. (1)



801-594

LAWRENCE & MAYO Ltd.

(Incorporated in England)

PREMIER OPTICIANS IN THE EAST.

MOUNT ROAD - MADRAS,

మీ కండ్లను గురించి మీరు కష్టపడ నవసరము లేదు !

మీ కండ్లను పరీక్షించుకొని పురాతనమైన నట్టిదియు, చాల అనుభవము గడించినట్టిదియు,

అన్నిరకములు కంటి అద్దముల సామానులు క్రయమునకు దొరకునట్టిదియు నైన

వారివద్దనుండి సులోచనములను కొనుడు.

ఆంధ్రపత్రికలో మా ప్రకటనను చూచినట్లు తెలుపునట్టివారికి

నేత్రపరీక్ష ఉచితముగా చేయబడును.

లారెన్సు ఆండ్ మేయో (లిమిటెడ్)

ప్రీమియర్ ఆఫ్టిషియన్స్ ఇన్ ది ఈస్టు.

మాంట్ రోడ్డు - మదరాసు.

మంచివయసు! కేశాలు కర్మవడివి !! నవక దొంగలు !!

మేరెన జపాన్ పట్టు పంచలు



అనేక పంచలు విద్యుదీయ
ప్రస్తుతం ఘటా తగ్గించువాడు.
వాచకులారా ! కృతజ్ఞులమున్న
కాగితకాయమును కలమేర్చిన ఆలో
పట్టుపంచలు కుండుగవెనుకల పాం
దముకొరకు తెప్పించి కల్ప మంచించి
పోగా మిగత కొద్ది పంచలు కల్పము
యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ

అరువచ్చు రోజు, మేఘవర్షం, ఇత్యాదికలుగల గలవి. కృతజ్ఞు
నీయమైనట్టిది. త్వరపడు. కసాలఖర్చులు కాదు.
రక్త మారనిదీనిని 2 1/2 మార పెదలవల పట్టుకుండు 1-కి 3-4-0
చిరునామ:- రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
980 నెం 44 నంబులయ్యల పేటి, మద్రాసు.

నూతన ప చురములు

బమ్మెర పోతనామాశ్చక్రణీతము

ఆంధ్ర భాగవతము 1-కి 6-0-0

గిటో మేలుపతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 5-0-0

ఆనందరంగ రాట్నందము 1-కి 1-8-0

ఆనంతునిభండము 1-కి 0-14-0

అప్పకవీయము 1 కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటీక 1-కి 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంగగ్రంథములు మాకద్దవోర
కును. క్యాటలాగులు చూడకోరినామ.

వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
292, ఎస్.పి.కోడ్, చెన్నై.

ఇంద్రజాల మహా ద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, యో
కృష్టిహస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళకావ్యము,
భూతకైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లకు రిమా
మలు విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, కఠిముతేని తలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోత్తము
తెలుగుభాషలో అతి ముచ్చటైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది.
ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేతుగలవరి
గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడు.
పి. ఆర్. జనార్దన్ సెనాయుడు, బెంగళూరు, గుంటూరుజిల్లా

గుణము లేనియెడల పైకము వాపసు

మామొక్క జాక్విట్ గారి రంగురము లోమను యొక
యోగించుటకల్లు, చర్మవ్యాధులు, మేహకాకపాదలు, య
కను అనేకవర్మ వ్యాధులు నివర్తియకను ర నిమిషములలో
గుణము యిచ్చును ధరలు 1-కి 0-10-0.

అన్నపూర్ణ స్టోర్సు సార్కుటపున్ మద్రాసు

ERASMIC



ఎరాస్మిక్ సువాసన సబ్బు

ఈ సబ్బు మనుష్యులకు దుఃఖములను పోగొట్టి,
సుఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నున్నది.
సువాసన అసహనమైనది.
దీనినివాడు వారి సుఖములొకేపము
ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి
అన్నిస్థలములలో విక్రయించబడును.



నెంట్ కలె ఆంధ్రము.

కామినీయూ నూనెను

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

కామినీయూ నూనెను

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను. ఇది మంచి నూనెను.

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical
remedy to gain your strength and
Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Maharadhwaj
Gold, Musk, etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Work
(Hd Office) 94 Grey Street,
173/1, Harrison Road,
Bara Bazaar Branch
CALCUTTA.

చేంబర్లెన్ గారి
దగ్గు నివారిణి
దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను విడ్డబతు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్మువడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంప
తై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (1)

అమృతాంజనము
వాయువనోష్ఠలకు వజ్రాయుధము
చక్కని దబ్బిలో సహ సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే
అమృతాంజనము సకలవిధ నోష్ఠలకు సంజీవివంటిది
పంచభావచీటిచూచికొనినమోసముగలుగదు
తలనోష్ఠల మాన్పును, దగ్గును తగ్గించును
వాయువుపోట్ల బాపును, కురదను తొలగించును
సాంధ్యపునోష్ఠల బారదోలును, అమృతాంజనము
పోట్లపోగొట్టును, బంటి తలనోష్ఠికి వర్తనసాధము
బెణుకుల భేదించును, తేలుబాధను తీసివేయును
వాపుల దూపుమాపును, వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము వుండకు ఘనమయినమందు
తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0
రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జిక చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి
అనేక యేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.
దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0
పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము
వ్రవించుకుండును. నోటి దుర్గంధము లేక యుండును. పుష్ట ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
మోహినీ తైలము తీట నూనెగల సీ|| 1-కి 0-12-0
స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది
ఇది మనోహరిత్రము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగిగనులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర
విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావజ్యములకు ప్రావగు కుగులను బెంచి కాపాడును.
అమృతాంజనము దీపో బొంబాయి లేక మదరాసు.

భయపడవద్దు
తేలుబట్టిన తక్షణము ఈ
వోషధము వాడిన విషమము
తీసివేయును. బుడి 1-కి, నెల
రు 0-కి-0. 1 బుడి మొదలు
8 బుడవరకు పోస్తే 0-2-0
రు 4-కి-0 మణియారకు తేలిక
వారికి 1 డోజ్ బుడ్లు పోస్తే
తేలుండ పంపబడును.
ఉక్కువారము, పిచ్చు, పుష్టము
క్షయము, మూలము, అతి
జ్వరము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి నన్నిటికి
నమ్మకమైన యోషధములు గలవు.
కామరూపుడు ప్రాసినతో ఇజాముగా పంపెను.
మీకు గల బాధలను ప్రాసినతో యోషధమును
జూయించు. (119-980)
Telegrams- Rajvald Sri Ramadasji Kaviraj
Rajvald 152, Harrison Road,
Calcutta. CALCUTTA.

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము
అరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొం
దుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుస
రించుటవలననే కలుగుచున్నది.
ఈ పుస్తకమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును
పరిగ్రహించి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్య
నిజమై యున్నది.
ఈ పుస్తకము ఇజాముగా నీయబడును.
పోస్టువారీయ మేమే భరించి పంపెదము.
పెంటునే ప్రారంభము.
నైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంక నిగ్రహ భౌషధాలయము.
26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు